

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2019-09-03

Diarienummer N609-0740/19

Handläggare

Ingela Sjören Åstrand

Telefon: 031-366 10 30

E-post: ingela.sjoren.astrand@grundskola.goteborg.se

Uppföljningsrapport 2 år 2019

Förslag till beslut

1. Grundskolenämnden godkänner uppföljningsrapport 2 år 2019, inklusive bilagor, och översänder denna till kommunstyrelsen.
2. Grundskolenämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Grundskoleförvaltningen har nu funnits i ett år. Grundskolenämnden har tagit del av de första kunskapsresultaten, vårterminsbetygen för årskurs 6 till årskurs 9. Det har varit två teman på nämndssammanträden i juni och augusti som haft fokus på kunskapsresultaten. Det sker små skillnader i kunskapsresultaten jämfört med förra året. Sjunkande trend i årskurs 6 och svag ökning i årskurs 9.

Det första skolvalet med skolplaceringar har ägt rum och cirka 12 000 elever har fått en skolplacering. Det finns också elever som inte fått en skolplacering vid skolstart och stort fokus finns i organisationen för att lösa denna situation. Därutöver finns det cirka 500 ärenden om överklagande av skolplacering.

Grundskoleförvaltningens planerings- och uppföljningsarbete är under uppbyggnad och planeringsprocessen är kartlagd. Under andra kvartalet har ett underlag rörande nuläges- och omvärldsanalys inför 2020 tagits fram. Syftet med en nuläges- och omvärldsanalys är att tydliggöra förändringar och trender och viktiga ställningstaganden framåt. För grundskolenämnden presenteras denna nuläges- och omvärldsanalys inför 2020, som bilaga 1 till uppföljningsrapport 2.

Förvaltningen arbetar med flera olika åtgärder och insatser för att i år nå en ekonomi i balans och uppnå god ekonomisk hushållning över tid. En framgångsfaktor för att uppnå ekonomi i balans under 2020 är att rektorerna fortsätter arbeta med sin inre organisation med stöd av resursplaneringsverktyget och utbildningschef.

I uppföljningsrapportens sista del synliggörs att alla de politiska uppdragen har påbörjats och att två av uppdragen är klara. Det är att kartläggningen av behörighet bland fritidspersonal och undersökningen av hur den samlade resursfördelningsmodellen fungerar.

Ekonomiska konsekvenser

Det ekonomiska resultatet för perioden uppgår till 276 Mkr. Detta innebär att grundskoleförvaltningen har en positiv avvikelse på 114 Mkr jämfört med periodiserad budget för den aktuella perioden. Förvaltningens utbildningsområden redovisar dock en resultatavvikelse på – 118 Mkr för perioden, vilket är en

försämring med cirka 22 Mkr jämfört med uppföljningen per maj månad.

Den negativa avvikelser inom utbildningsområdena beror på högre personalkostnader jämfört med budget. Förvaltningen håller fortfarande på att anpassa sig till sin nya organisation och struktur vilket har påverkat utbildningsområdenas ekonomiska läge.

Grundskoleförvaltningen redovisar fortsatt en nollprognos för helår och förvaltningen bedömer att det finns både risker och möjligheter i årsprognosen som motsvarar cirka 0,5 procent av kommunbidraget.

Barnperspektivet

Barnperspektivet i denna uppföljningsrapport är centralt och har delar i rätten till lika värde och utveckling för grundskoleförvaltningens målgrupp elever 6–16 år. Rapporten synliggör delar av grunduppdrag och processer såsom ekonomisk, arbetsmiljömässig och kvalitetsmässig uppföljning. Delar som syftar till att skapa så god skolgång som möjligt för målgruppen.

Utvärderingen av resursfördelningsmodellen är att belysa att fördelning av resurser sker på ett likvärdighet sätt för eleverna i skolorna och rätten till kvalitet i undervisningen.

Grundskoleförvaltningen har även tagit fram en ny form för hur plan mot diskriminering och likabehandling ska vara integrerat i verksamheternas systematiska kvalitetsarbete. Rektor säkerställer förebyggande och främjande insatser så att elevernas rätt till utveckling sker.

Mångfaldsperspektivet

Uppföljningsrapporten belyser bland annat hur resursfördelningsmodellen tagits emot hos rektorer och vilken förståelse som finns för hur den fungerar. Det är för tidigt att säga vilka effekter modellen har haft på elevers kunskapsresultat, utifrån de socioekonomiska variabler som den bygger på.

Grundskoleförvaltningen har identifierat ett behov av att systematisera och effektivisera arbetet med att säkerställa den nationella minoriteten romers rättigheter.

Jämställdhetsperspektivet

Grundskoleförvaltningen ser ett behov av att stödja skolenheternas arbete med jämställdhet och planerar för stödinsatser. Att integrera jämställdhetsperspektivet i det systematiska kvalitetsarbetet är en central utgångspunkt i förvaltningens arbete.

Miljöperspektivet

Grundskoleförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Omvärldsperspektivet

Grundskoleförvaltningen bedömer att det finns en god insikt i vad som kommer påverka förutsättningar för undervisningens kvalitet. Till denna rapport följer en bilaga, nuläges- och omvärldsanalys inför 2020 som är en samlad nulägesbild av organisationens styrkor och utmaningar.

Samverkan

FSG har fått information om struktur, tidplan och innehåll för uppföljningsrapport 2 2019 den 16 september.

Bilagor

1. Uppföljningsrapport 2
2. Bilaga 1: Nuläges- och omvärldsanalys inför 2020
3. Bilaga 2: Resultat per enhet prognosanalys 2019-09-12
4. Bilaga 3: Utvärdering av resursfördelningsmodellen 2019
5. Bilaga 4: Uppdrag aktuella samt Göteborgsförslag

Ärendet

Uppföljningsrapport 2 sammanfattar utvecklingen i grundskolenämnden från den 1 april 2019 till och med 31 augusti 2019. I rapporten beskrivs viktiga händelser, resultat och utvecklingsområden.

Uppföljningsrapport 2 följer planeringen enligt beslutad struktur och tidplan för budget- och uppföljningsprocessen 2019.

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Bengt Randén
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef

Grundskoleförvaltningen

Göteborgs
Stad

Uppföljningsrapport augusti 2019

Grundskolenämnden

---

1 Uppföljning av nämndens uppdrag - sammanfattning

Uppföljningsrapport 2 är en halvårsredovisning av ett helt budgetår 2019. Både en redovisning av ekonomiska läget och hur verksamheten har tagit sig an de politiska uppdragen.

Exempel på aktiviteter efter ett år

Grundskoleförvaltningen har nu funnits i ett år. Grundskolenämnden har tagit del av de första kunskapsresultaten, vårterminsbetygen för årskurs 6 till 9, läsförmåga i årskurs 1 och kunskapskrav i årskurs 3. Det har varit två teman på nämndssammanträden i juni och augusti som haft fokus på kunskapsresultaten. Det sker små skillnader i kunskapsresultaten jämfört med förra året. Sjunkande trend i årskurs 6 och svag ökning i årskurs 9.

Det första skolvalet med skolplaceringar har ägt rum. 12 000 elever har fått en skolplacering, men det finns även elever som inte fått en skolplacering vid skolstart och högt fokus finns i organisationen för att lösa denna situation. Cirka 500 ärenden finns som överklagar skolplacering och som även är en utmaning att ta hand om.

Grundskoleförvaltningens planerings- och uppföljningsarbete är under uppbyggnad. Ett underlag rörande nuläges- och omvärldsanalys inför 2020 tagits fram. Syftet med en nuläges- och omvärldsanalys är att tydliggöra förändringar och trender och viktiga ställningstaganden framåt. För grundskolenämnden presenteras denna nuläges- och omvärldsanalys inför 2020, som bilaga 1 till uppföljningsrapport 2.

Det ekonomiska resultatet för perioden uppgår till 276 Mkr. Detta innebär att förvaltningen har en positiv avvikelse på 114 Mkr jämfört med periodiserad budget för den aktuella perioden. Förvaltningens utbildningsområden redovisar dock en resultatavvikelse på – 118 Mkr för perioden, vilket är en försämring med cirka 22 Mkr jämfört med uppföljning maj.

Den negativa avvikelsen inom utbildningsområdena beror på högre personalkostnader jämfört med budget. Förvaltningen håller fortfarande på att anpassa sig till sin nya organisation och struktur vilket har påverkat utbildningsområdenas ekonomiska läge.

Förvaltningen redovisar fortsatt en nollprognos för helår. Förvaltningen bedömer att det finns både risker och möjligheter på drygt 30 Mkr i årsprognosen, vilket motsvarar cirka 0,5 procent av kommunbidraget. Medföljande bilaga 2 visar resultat per skola till och med augusti, samt helårsprognos.

En framgångsfaktor för att uppnå ekonomi i balans under 2020 är att rektorerna fortsätter arbeta med sin inre organisation med stöd av resursplaneringsverktyget och utbildningschef.

I uppföljningsrapports 2 sista del synliggörs att alla de politiska uppdragen har påbörjats och att två av uppdragen är klara. Det är att kartläggningen av behörighet bland fritidspersonal och undersökningen av hur den samlade resursfördelningsmodellen fungerar.

2 Verksamhetens utveckling

I detta avsnitt beskrivs särskilt viktiga resultat och händelser, samt utvecklingsområden. Delar av innehållet återfinns i bilaga 1: Nuläges- och omvärldsanalys inför 2020.

Skolans demokrati- och värdegrundsuppdrag

För att stödja skolornas systematiska kvalitetsarbete med demokrati- och värdegrundsuppdraget pågår ett utvecklingsarbete i syfte att utforma ett hållbart arbetssätt. I detta arbete har bland annat en gemensam stödmodell tagits fram, vilket möjliggör bättre samsyn och kollegialt lärande inom och mellan skolorna samt mellan skolorna och förvaltningen. Stödet skapar en gemensam grund för dialog om förebyggande och främjande åtgärder som skolan identifierat för att kunna säkerställa icke-diskriminering och icke-kränkning av eleverna.

Som ett led i att stödja skolornas arbete med likabehandling har förvaltningen identifierat ett behov av att systematisera och effektivisera arbetet med att säkerställa den nationella minoriteten romers rättigheter genom att strukturera arbetet för ökad effektivitet.

Grundskoleförvaltningen ser även ett behov av att stödja skolornas arbete med jämställdhet och planerar för stödinsatser. Att integrera jämställdhetsperspektivet i det systematiska kvalitetsarbetet är en central utgångspunkt för arbetet på förvaltningscentral nivå.

Fristående skolor- risker

Inför 2019 justerades skollagen och Skolinspektionen ska numera göra en ägarprövning vid exempelvis förändrade ägarförhållanden hos en enskild huvudman. Denna lagförändring innebär att grundskoleförvaltningen numera behöver ha en ökad beredskap för att fristående skolor kan få sitt tillstånd indraget.

Under sommaren 2019 drogs Primusskolans tillstånd tillbaka. I samband med detta beslut tog grundskoleförvaltningen fram informationsmaterial översatt till flera språk, deltog på föräldramöten mm. Allt för att berörda elever skulle erbjudas en skolplacering inför höstterminsstarten.

Utvärdering av resursfördelningsmodellen

En utvärdering av resursfördelningsmodellen färdigställdes i augusti 2019, se bilaga 3. Efter ett års tillämpning kan inte en resursfördelningsmodell utvärderas med avseende på effekter, utan det handlar snarare om att följa upp hur modellen faktiskt tillämpas utifrån rektors förståelse och acceptans, vilket ger goda indikationer på hur fortsatt arbete med modellen behöver se ut. Det är också viktigt att beakta att när förvaltningen utvärderar resursfördelningsmodellen handlar det inte om ett ensidigt ekonomiskt perspektiv.

Grundskoleförvaltningen har i uppdrag att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Systematisk och strukturerad dialog är en viktig grund i det systematiska kvalitetsarbetet för att förstå orsaker och samband till skolans ekonomiska resultat och elevers måluppfyllelse. En del av sådan dialog är att huvudman tillsammans med skolans personal, utvärderar hur de tilldelade resurserna påverkar skolans resultat. Styrdokument och forskning visar att de skolor som för en regelbunden dialog är det vanligare att rektorerna upplever att dialogen har betydelse för kommunens efterföljande resursfördelning, än bland de skolor som för en dialog mer sällan.

Processen elevnärvaro

Grundskoleförvaltningen har påbörjat ett samarbete med GR och ska inom ramen för uppdraget operativt processleda processen elevnärvaro. Processen ska fokusera på tre områden: Förutsättningar för huvudmannens systematiska närvarouppföljning. Huvudmannens skolpliktsbevakning. Skolornas behov av stöd i det systematiska kvalitetsarbetet för ökad närvaro. Genomförandet kommer bestå av att beskriva och kartlägga processen och ta fram förslag på åtgärder.

Genomlysning av verksamheten för ökad likvärdighet

Grundskoleförvaltningen har fortsatt stort fokus på att se över organisationen i syfte att identifiera de verksamheter där organisering och finansieringsform är oklara. Vad gäller öppen fritidsverksamheten och fritidshem för elever i mellanstadieåldern har utredningen slutförts. Ärendet kommer att presenteras för nämnden med förslag på följande riktningar:

- Ny inriktning där stadsdelar och fristående aktörer på sikt inte längre ska utföra öppen fritidsverksamhet
- Att besluta om en vidareutveckling av det kompensatoriska fritidsarbetet för elever i områden med höga socioekonomiska index.
- Att beakta att omställningen till enbart fritidshem i kombination med insatser som stärker fritiden för elever i högindex-skolor är en process som behöver få ta tid.

2.1 Kunskapsresultat vt 2019

Andel elever som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen årskurs 6 och årskurs 9

Årskurs/ Avgångsår	Årskurs 6	Årskurs 9
2019	67,9 %	67,2 %
2018	69,1 %	66,5 %
2017	71,1 %	63,1 %

Övergripande resultat

Årskurs 9

- Andelen elever som når målen i alla ämnen i årskurs 9 ökar med 0,7 procentenheter.
- Andelen behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram ökar med 0,3 procentenheter.
- Det genomsnittliga meritvärdet ökar med 1,9 meritpoäng.

Årskurs 6

- Andelen elever som når målen i alla ämnen i årskurs 6 minskar med 1,2 procentenheter.

Årskurs 3

- Andelen elever som når kunskapskraven (SV, SV2, MA, SO, NO) ökar med 2,1 procentenheter.

Årskurs 1

- Andelen elever som uppnått kunskapskraven i årskurs 1 (bedömningsstöd läsförståelse) minskar med 0,8 procentenheter.

Generellt

Flickorna har fortfarande bättre kunskapsresultat än pojkarna.

Sammanställning från rektorsdialogerna

Under rektorsdialogerna pekade rektorerna ut olika orsaker till kunskapsresultaten. Många var skolspecifika, men det går att se att vissa saker återkommer i staden. Det rör sig om kontinuitet, behörighet och kompetens, skolor där rektorer och lärare stannar ger eleverna högre resultat, framför allt om lärarna också är behöriga. Anledningen tycks vara att stabiliteten också ger en ökad samsyn, vilket av forskning pekas ut som en framgångsfaktor.

En annan framgångsfaktor är en välfungerande och kompetent elevhälsa som är en självklar del av skolornas arbete med undervisning. Utmaningar för elevhälsan är det ökade antalet elever med problematisk skolfrånvaro, överlämningar och att antalet elever med språkstörningar tycks öka.

Likvärdigheten är fortfarande ett problem i Göteborgs skolor, både avseende kön och socioekonomiska faktorer. Pojkar får lägre resultat än flickor avseende betyg i alla ämnen, behörighet till yrkesprogram och meritvärde. Nyanlända uppnår i lägre utsträckning målen, framför allt om de saknar skolbakgrund.

Många av rektorerna lyfter elevers läs- och skrivkunnighet. Det handlar dels om att oroande många elever inte klarar bedömningsstödet i åk 1, dels om att pojkar får allt lägre resultat på skrivdelarna i de nationella proven.

2.2 Systematiskt kvalitetsarbete

Ett nytt uppföljningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Utifrån förstärkningsområde "Tydligare ansvar för styrning och ledning" har grundskoleförvaltningen utvecklat det systematiska kvalitetsarbetet genom att ett nytt system för uppföljning har tagits fram. Vägledande för det nya uppföljningssystemet har varit en verksamhetsnära uppföljning med fokus på att resultaten ska kunna användas för att utveckla undervisningen. I denna struktur- och kulturförändring har uppföljning av de nationella målen strukturerats över året i tre teman i syfte att få tillstånd en återkommande förbättringscykel. Som ett led i detta arbete har ett årshjul utarbetats för rektor i syfte att stödja den verksamhetsnära planeringen, uppföljningen och analysen av verksamheten. Rektors årshjul har såväl läroplansområden samt förstärkningsområden som utgångspunkt. Dessa kvalitetsområden är *Kunskap och lärande*, *Trygghet och delaktighet* samt *Undervisningens kvalitet*. Vartdera kvalitetsområdet följs upp genom en strukturerad dialog i samtliga rektorsgrupper. Dessa kvalitetsdialoger utgör sedan underlag för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete/kvalitetsrapport.

I framtagandet av ett nytt uppföljningssystem är *lära och göra* en viktig utgångspunkt för den kulturförändring vi vill uppnå. En arbetsorganisation finns för hur förvaltningen arbetar med utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet. Systemet tas fram medan det används, fortbildning ges och synpunkter från rektorer och lärare används för vidare förbättringsarbete.

Utveckling av uppföljning av resultat kvalitet

Inrapportering av resultat har vårterminen 2019 blivit mer tillförlitlig när det gäller läsförståelse årskurs 1. Det är emellertid fortfarande ett utvecklingsområde när det gäller inrapporteringen av uppnådda kunskapskrav i årskurs 3. När det gäller denna inrapportering handlar det både om att faktiskt rapportera in resultaten på rätt sätt, men också om att säkerställa att lärarna bedömer likvärdigt.

Vårterminen 2019 har enheten *Planering och analys* presenterat inrapporterade resultat på ett mer lätt tillgängligt sätt än tidigare statistiska underlag, i form av interaktiva

skolblad.

Utveckling av uppföljning av processkvalitet

För att komma åt processkvaliteten görs resultatanalys på skolan. Inför denna utarbetade förvaltningen stödmaterial som riktade sig till lärare och rektorer i samtliga verksamhetsformer, grundsärskola, fritidshem, förskoleklass och grundskola. Grundskoleförvaltningens strävan är att ge ökade möjligheter för skolorna till att genomföra mer verksamhetsnära uppföljning och utifrån egen analys skapa prioriterade mål som ger långsiktighet i rektors planering.

Resultatanalysens nästa steg är kvalitetsdialoger. Den första ägde rum i juni och var en gruppdialog. Under augusti och september görs enskilda kvalitetsdialoger, och i oktober genomförs ytterligare en dialog i grupp. Sammantagna ger dessa dialoger rektorer en möjlighet att i samarbete med varandra utveckla kvaliteten på sina enheter genom att utifrån sin egen analys skapa prioriterade mål i sina verksamhetsplaner. Dessutom ger de huvudmannen ett gediget material för uppföljning av Göteborgs skolor.

Ett av grundskoleförvaltningens förstärkningsområden är styrning och ledning där förtydligande av ansvar och roller har identifierats som en viktig byggsten för att stärka undervisningen i skolan. Utöver att tydliggöra ansvar och roller i chefsleden är förstelärare- och lektorsrollen central för att leda och organisera det kollegiala lärandet och stödja lärarna i utvecklingen av undervisningen. Av den anledningen har ett utvecklingsarbete påbörjats för att se över hur förstelärares och lektorers roll kan förtydligas och utvecklas.

Säkra samverkan, skapa strukturer för kollegialt lärande och systematiskt kvalitetsarbete i förskoleklassen för att skapa likvärdig undervisning

Detta uppdrag har delats upp i fem delar. Tre av fem är påbörjade. Två delar har ännu ej påbörjats.

- I grundskoleförvaltningen pågår ett utvecklande av det systematiska kvalitetsarbetet i samtliga verksamhetsformer: förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem. Det genomförs inom uppdraget att ta fram ett nytt uppföljningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet.
- För att säkra samverkan med förskola har en förvaltningsgemensam övergångsplan mellan förskola, förskoleklass och fritidshem tagits fram. Planen förväntas träda i kraft under hösten.
- Grundskoleförvaltningen planerar att ta fram en förvaltningsgemensam övergångsplan mellan förskoleklass och grundskola. Denna del är ännu inte påbörjad, men beräknas vara klart inför övergången läsåret 2020/2021.
- Grundskoleförvaltningen behöver utreda strukturer för att ytterligare stärka samverkan mellan förskoleklass, fritidshem och grundskola. Exempelvis behöver gällande avtal för lärares planeringstid ses över i förhållande till det nationella uppdraget. Denna del är ännu inte påbörjad, men beräknas vara klart inför läsåret 2020/2021.
- För att skapa strukturer för kollegialt lärande upprättas likvärdiga nätverksstrukturer och -innehåll för utveckling av förskoleklassverksamheterna i alla utbildningsområden. Upprättandet av strukturen har intensifierats under våren 2019, men har kommit olika långt i utbildningsområdena. De nätverk som varit aktiva under läsåret har dock utgjort ett stort stöd i implementeringen av Skolverkets kartläggningsmaterial.

2.3 Skolvalet 2019

Inför läsåret 2019/2020 organiserades det för första gången i hela kommunen ett skolval för samtliga barn och elever aktuella för en placering i förskoleklass och som ska byta skolenhet i grundskolan på grund av att nästföljande årskurs inte finns på den nuvarande skolenheten. Av samtliga barn och elever som var aktuella för ett skolval inför läsåret 2019/2020 lämnade 88 procent av vårdnadshavarna önskemål om skolplacering, varav 96 procent fick en placering vid någon av de önskade skolenheterna. Processen ska utvecklas vidare. Bland annat att se över delaktiviteter för skolplaceringar. Flera sena ansökningar har inkommit och det finns elever som inte fått en skolplacering vid skolstart.

Förvaltningen har upprättat en rapport - Utvärdering skolval 2019 -Strategier inför skolval 2020 – som innehåller en redogörelse och utvärdering av skolvalsprocessen 2019. Grundskolenämnden godkände utvärderingen av ett aktivt skolval 2019-06-19.

Strategier inför skolvalet 2020:

- Gemensam ansökningsperiod för samtliga verksamhetsformer.
- Ansökningsperioden ska genomföras under höstterminen (15 november– 15 december), med syftet är att skapa bättre förutsättningar för planeringsenheten under placeringsperioden och skulle möjliggöra tidigare utskick av placeringsbesluten. Utskick av antagningsbesked måste följa tidplanen.
- Skolbytesperioden behöver tidigareläggas för att möjliggöra förelever, vårdnadshavare och rektorer att få tidigare besked om skolbytesansökningarna.
- Skolvalet är en kärnprocess som innefattar aktiviteter och insatser från de flesta av förvaltningens avdelningar, därför blir samordning och samverkan fortsatt avgörande.
- Skolvalsprocessen ska kartläggas för att skapa en samsyn om hur processen fungerar, både inom och utom förvaltningen.
- De fristående skolorna ska erbjudas att använda kommunens e-tjänst för skolvalet.

Utöver ovanstående strategier finns även organisatoriska-, kommunikativa- samt digitala strategier för att bidra till ett bättre och effektivare arbetssätt både ur ett elev-, vårdnadshavare- och förvaltningsperspektiv.

3 Ekonomisk uppföljning

3.1 Utfall och prognos

	Perioden	Januari	Augusti	Helår	2019
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget
Nettokostnad	-4 935	-5 050	114	-7 819	-7 819
Kommunbidrag	5 213	5 213	0	7 819	7 819
Resultat	277	163	114	0	0
Eget kapital				80	80

3.1.1 Utfall till och med perioden

Resultatet under perioden januari-augusti uppgår till 277 Mkr. Detta innebär att förvaltningen har en positiv avvikelse på 114 Mkr jämfört med periodiserad budget för den aktuella perioden.

Grundskoleförvaltningens utbildningsområden redovisar en resultatavvikelse på – 118 Mkr för perioden, vilket är en försämring med cirka 22 Mkr jämfört med uppföljning maj.

Den negativa avvikelsen inom utbildningsområdena beror på högre personalkostnader jämfört med budget. Förvaltningen håller fortfarande på att anpassa sig till sin nya organisation och struktur vilket har påverkat utbildningsområdenas ekonomiska läge.

Grundskoleförvaltningens avdelningar inklusive kostnadsansvaret för elever i andra kommunala eller fristående skolor redovisar ett resultat för perioden på + 232. Den positiva avvikelsen beror till en stor del på att budgeten är periodiserad i 12-delar samtidigt som expansionen avseende befolkning, lokaler och IT i huvudsak sker succesivt under hösten.

Förvaltningen jobbar med att kvalitetssäkra de leasingavtal som har övertagits från Stadsdelsorganisationer vid omorganisationen gällande inventarier och IT-utrustning. Detta arbete skulle kunna innebära att förvaltningen behöver skriva av leasingavtal då inventarierna och IT-utrustningen inte längre finns kvar i Grundskoleförvaltningen.

3.1.2 Prognos

Utbildningsområdena lämnar en årsprognos på – 155 Mkr, vilket är en försämring med 10 Mkr jämfört med föregående uppföljning i maj. 19% av våra skolor står för ca 90 Mkr av utbildningsområdenas negativa årsprognos. Till dessa skolor kommer förvaltningen nu ge extra stöd för att arbeta fram en ekonomi i balans.

Den största påverkan på skolornas årsprognos är minskning/ökning av elevantal samt den samlade effekten av en numera gemensam styrning och resursfördelningsmodell istället för stadsdelsförvaltningarnas tio olika sätt att styra och fördela resurser. I början av läsårsstart sker det många förändringar i elevplaceringar vilket gör att förvaltningen först i mitten av oktober har ett kvalitetssäkrat underlag för antal elever per skolenhet.

Förvaltningen lämnar en nollprognos för helår 2019. Förvaltningen bedömer att det finns både risker och möjligheter på cirka 30-40 Mkr i årsprognosen, vilket motsvarar cirka 0,5 procent av kommunbidraget.

För att förvaltningen ska lyckas att nå en ekonomi i balans krävs att;

- Enheter i obalans arbetar fram åtgärdsplaner som genomförs och uppnår planerad ekonomisk effekt innevarande år.

- Lednings- och styrningsbudgeten används för att balansera skolenheternas underskott.
- Ersättning till fristående verksamhet följer framtagna årsprognos.

En framgångsfaktor för att uppnå ekonomi i balans under 2020 är att rektorerna fortsätter arbeta med sin inre organisation med stöd av resursplaneringsverktyget och utbildningschef.

3.2 Nettokostnads- och volymutveckling

	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Nettokostnadsutveckling	9,8 %	7,8 %
Antal göteborgselever, procentuell förändring	2,4 %	2,2 %
Antal göteborgselever i fritidshemsverksamhet, procentuell förändring	3,1 %	2,5 %

Nettokostnadsutvecklingen för perioden januari-augusti 2019 jämfört med föregående år är 9,8 procent eller motsvarande ca 440 Mkr och beror på expansion, indexökningar för löner samt övriga prisökningar. Grundskoleförvaltningen har svårt att göra en djupare analys av nettokostnads-/volymutvecklingen eftersom verksamheten bedrevs hos annan förvaltning under första halvåret 2018.

3.3 Kommunbidrag och nämndbidrag

3.3.1 Kommunbidrag KF/KS

Beslut	Kommunbidrag i tkr
KF beslut november 2018	7 803 700
KS beslut februari 2019	15 700
Summa Kommunbidrag	7 819 400

Kommunfullmäktige beslutade i november 2018 om ett kommunbidrag till förvaltningen på 7 804 Mkr. Fram till augusti 2019 har förvaltningen fått kompletterande budgetbeslut på 15,7 Mkr, vilket innebär ett totalt kommunbidrag till och med augusti 2019 på 7 819 Mkr. De kompletterande budgetbesluten består av:

Kompletterande budgetbeslut februari 2019

- Toleransprojektet, 1,5 Mkr
- Schablonmedel nyanlända, 12,5 Mkr
- Universeum, 1,7 Mkr

4 Utveckling inom personalområdet

Delar av uppföljningen i detta avsnitt återfinns i bilaga 1: Nuläges- och omvärldsanalys inför 2020.

4.1 Kompetensförsörjning

De mest attraktiva arbetsgivarna är de som bedriver den bästa och mest intressanta verksamheten. Grundskoleförvaltningens arbete för att stärka elevernas resultat är kanske den viktigaste insatsen för att klara kompetensförsörjningen.

Nedan beskrivs personalomsättning under första halvåret 2019 jämfört med samma period 2018.

Ackumulerad personalomsättning januari - juni 2019							
Yrkesgrupp	Anställningar dec fg år	Extern avgång	Till annan förv	Tot slutat på förv	Extern rekr	Från annan förv	Tot nya på förv
Alla yrkesgrupper	6 655	222 (3,3%)	33 (0,5%)	255 (3,8%)	381 (5,7%)	45 (0,7%)	426 (6,4%)
Elev-assistent	751	30 (4%)	7 (1%)	37 (4,9%)	68 (9%)	5 (0,7%)	73 (9,7%)
Fritidshem	669	24 (3,6%)	3 (0,45%)	27 (4%)	35 (5,2%)	2 (0,3%)	37 (5,5%)
Lärare	3 540	94 (2,6%)	13 (0,4%)	107 (3%)	129 (3,6%)	10 (0,3%)	139 (3,9%)

Ackumulerad personalomsättning januari - juni 2018							
Yrkesgrupp	Anställningar dec fg år	Extern avgång	Till annan förv	Tot slutat på förv	Extern rekr	Från annan förv	Tot nya på förv
Alla yrkesgrupper	7 075	269 (3,8%)	130 (1,8%)	399 (5,6%)	331 (4,7%)	86 (1,2%)	417 (5,9%)
Elev-assistent	670	31 (4,6%)	12 (1,8%)	43 (6,4%)	79 (11,8%)	4 (0,6%)	83 (12,4%)
Fritidshem	626	28 (4,5%)	13 (2,1%)	41 (6,5%)	40 (6,4%)	13 (2,1%)	53 (8,5%)
Lärare	3 452	126 (3,6%)	52 (1,5%)	178 (5,2%)	109 (3,2%)	42 (1,2%)	151 (4,4%)

Analys

I tabellen kan man se att det totala antalet anställda minskat mellan perioderna. Det beror enbart på att under perioden 2018 så ingick personal inom intern service dvs. måltidspersonal, städ och vaktmästeri i flera av stadsdelsförvaltningarnas skolorganisationer. De stora yrkesgrupperna såsom lärare, fritidshemspersonal och elevassistenter har ökat i antal.

Personalomsättningen har minskat de senaste åren, rekryteringarna har ökat något men antalet avgångar har minskat, särskilt externa avgångar.

Åtgärder för att utveckla och stärka kompetensförsörjning

Det pågår en rad insatser i syfte att attrahera, rekrytera, introducera och stödja medarbetarnas utveckling. Här beskrivs några av de viktigaste åtgärderna för att utveckla och stärka kompetensförsörjningen inom grundskolan.

Öka stoltheten hos befintliga medarbetare

Allt arbete som förvaltningen gör för att öka kvaliteten och måluppfyllelsen i skolan i enlighet med skolutredningens förstärkningsområden är kanske den kraftfullaste insatsen för att stärka kompetensförsörjningen. Grunden för vår attraktivitet är att medarbetarna känner stolthet över den verksamhet de är en del av så att de vill stanna, bli ambassadörer för vår verksamhet och att därigenom attrahera nya kollegor.

Rektorsakademi

För att stärka kompetensförsörjningen av rektorer driver förvaltningen under 2019 ett projekt - Rektorsakademin. Projektet syftar till att ta fram kontinuerliga aktiviteter som ska stärka förvaltningens förmåga att attrahera nya och få befintliga rektorer att vilja stanna och utvecklas i förvaltningen. Under våren fokuserades på hur förvaltningen ska attrahera och introducera nya rektorer. Under hösten fortsätter arbetet med tyngdpunkt på kompetensutveckling för rektorer. Ett förtydligande av rektorsuppdrag och vilken grundkompetens som behövs för att utföra uppdraget. Materialet ligger sedan till grund för gemensamma samtalsmallar för kompetensskattning, utvecklings- och bedömningssamtal. Kompetensutvecklingsinsatser för att stärka rektor i uppdraget kopplas till mallarna.

Kompetensutveckling inom fritidshemmet

En kompetensförsörjningsplan är framtagen utifrån en kartläggning av kompetensen inom fritidshemmen kopplat till översynen av befattningar, tydliggörande av ansvar, befogenheter och uppgiftsfördelning.

- Medarbetare som arbetat minst tre år på fritidshem har möjlighet att studera under tre år med betald tjänstledighet, en dag/vecka för att få legitimation för undervisning i fritidshem
- Möjlighet att med betald tjänstledighet ta del av uppdragsutbildning på 7,5 högskolepoäng som motsvarar första kursen på lärarutbildningen
- Grundläggande utbildning kring fritidshemsverksamhet på gymnasial nivå
- Utbildning i ledning av kollegialt lärande för lärare i fritidshem som anordnas av Skolverket

Branschråd för kompetensförsörjning grundskola

Under våren GR s regionala branschråd startats inom utbildningsområdet.

Branschrådets första fokus är att konkretisera och definiera roller och kompetenskrav för kompletterande tjänster inom skola, exempelvis för lärarassistenter. Samverkan har skett med YRGO om innehåll i en lärarassistent utbildning som de ansökt om att starta från höstterminen 2020.

VFU - verksamhetsförlagd utbildning

Förvaltningen har ökat stödet till främst rektorer och handledare i arbetet med VFU för lärarstudenter. Ett nytt samarbetsavtal är tecknat med Göteborgs universitet i syfte att öka kvaliteten i VFU. Primärt har likvärdiga förutsättningar beslutats om för ersättningar och stöd till handledarutbildning. Frågan om hur förutsättningar skapas för de handledande lärarna och hur det kan stärkas, kommer det att arbetas vidare med under hösten.

Förstärkt stöd i rekrytering och bemanning

Från 1 oktober kommer en intern bemanningsenhet, organiserad under förskoleförvaltningen att stödja verksamheterna vid behov av personal för tillfälliga vakanser. Den redan upprättade rekryteringsenheten kommer även under hösten att

utöka sitt stöd till att omfatta rekrytering av medarbetare. Stödet förbättrar förvaltningens förutsättningar att arbeta mer samordnat och strategiskt med rekrytering till exempel i annonsering och marknadsföring samt genom att skapa relationer till alla dem som uppfyller kompetenskrav vid ansökan till ett jobb men inte erhåller just den sökta tjänsten.

Avtal med Teach for Sweden

Grundskoleförvaltningen har tecknat ett samarbetsavtal med stiftelsen *Teach for Sweden*. Stiftelsen rekryterar akademiker med ämnesbehörighet i NO-ämnen eller språk och som vill bli lärare på skolor med särskilda svårigheter. Kandidaterna anställs på heltid i våra skolor med högt socioekonomiskt index. De arbetar 80 procent och läser kompletterande pedagogisk utbildning på 20 procent under två år. Stiftelsen stödjer kandidaterna genom hela perioden, bland annat genom ledarskapsmentororer från näringslivet och förvaltningen stödjer genom studieledighet med lön och handledning.

Basutbildning för elevassistenter

En basutbildning för elevassistenter om 4 heldagar har tagits fram och kommer med start under hösten 2019 att erbjudas samtliga elevassistenter i grundskoleförvaltningen. Syftet med utbildningen är att stärka elevassistenternas förståelse för förvaltningens uppdrag och deras i roll samt att öka kunskaperna kring olika funktionsnedsättningar.

Förvaltningens arbetsgivarvarumärke

En plan för att stärka förvaltningens arbetsgivarvarumärke har tagits fram med olika aktiviteter som kommer genomföras under 2019 och 2020. I planen finns till exempel åtgärder för att stärka informationen om vilka förmåner man har som medarbetare i förvaltningen, vassa förvaltningens annonser och rikta dem till nya kanaler och medier där potentiella kandidater finns, se över och uppdatera skolornas enhetssidor på goteborg.se och framtagning av filmer som profilerar olika yrkesgrupper i förvaltningen.

Program för attraktiv arbetsgivare

Kommunfullmäktige fattade i maj beslut om en långsiktig plan för hur staden ska klara kompetensförsörjningen - Program för attraktiv arbetsgivare. Grundskoleförvaltningens HR-enhet samordnar stadens styrning av programmet i förvaltningen och fokuserar primärt på att få till en uppföljning som grund för analys och beslut om vilka insatser som behöver prioriteras för att nå målen i programmet.

4.2 Arbetsmiljöarbete

Stödet till cheferna i det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) har stärkts. Under 2019 har chefer och medarbetare arbetat med SAM-hjulet utifrån olika teman: medarbetarenkät, arbetsbelastning, fysisk arbetsmiljö samt nu i september arbetstid och återhämtning.

I oktober kommer enheternas handlingsplaner att lyftas upp på respektive LSG, för att stämmas av gentemot de handlingsplaner som tidigare tagits fram för respektive område. Detta för att finna samordningsvinster gällande åtgärder för liknande risker samt spridning av goda exempel bland friskfaktorer/styrkor.

Det som i dagsläget är med i den förvaltningsövergripande handlingsplanen är riskområdena ohälsosam arbetsbelastning samt hot och våld. Gällande ohälsosam arbetsbelastning har åtgärder tagits fram i form av APT-tema om arbetstid och återhämtning samt balans mellan krav och resurser. Förvaltningen ser även över möjligheten till principer för schemaläggning, material för uppdragsdialoger samt utbildning i schemaläggning. Gällande hot och våld har förvaltningen tagit fram en gemensam mall för hantering vid hot och våld.

Sjukfrånvaro:

Den totala sjukfrånvaron för perioden januari - juni 2019 har minskat med 0,8 procentenheter jämfört med samma period under 2018. Sjukfrånvaro för elevassistenter har minskat med 1,3 procentenheter, för lärare med 0,7 procentenheter medan fritidspedagogernas sjukfrånvaro ökade med 0,2 procentenheter.

Ackumulerad sjukfrånvaro jan-juni 2019- månadsavlönade

Yrkesgrupp	Antal personer	Antal sjuka personer	Sjuk %	1-14 dagar	15- dagar
Alla yrkesgrupper	8 365	5 300	7,4	3,1	4,3
Elevassistent	1 178	900	10,3	5,1	5,2
Fritidspedagog	981	748	10,2	4,4	5,7
Lärare	4 231	2 483	5,9	2,4	3,4

Ackumulerad sjukfrånvaro jan-juni 2018- månadsavlönade

Yrkesgrupp	Antal personer	Antal sjuka personer	Sjuk %	1-14 dagar	15- dagar
Alla yrkesgrupper	8 686	5 414	8,1	3,1	5,0
Elevassistent	1 065	829	11,4	5,6	5,9
Fritidspedagog	945	736	10	4,6	5,4
Lärare	4 054	2 316	6,6	2,3	4,3

5 Uppföljning av kommunfullmäktiges budgetmål

5.1 Göteborg har en förskola och skola som skapar goda och jämlika uppväxtvillkor

Indikator	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall/prognos 2019
Andel behöriga elever till yrkesprogram	71,6 %	75,4 %	75,7 %
Spridning i elevers meritvärde: 10:e percentilen	40	60	65
Spridning i elevers meritvärde: 90:e percentilen	305	310	308

Inom grundskolenämndens ansvarsområden finns en stor mängd nationella- och lokala indikatorer. Grundskoleförvaltningen arbetar för närvarande att ta fram och fastställa en rad indikatorer som ska följas upp över tid både på huvudmanna- och skolenhetsnivå. Detta arbete har kopplats till Göteborgs universitets uppdrag om att utvärdera omorganiseringen av förskola och grundskola.

En av de mest centrala indikatorerna för grundskolan är om eleverna når behörighet till nästa skolform. Detta visas i den första indikatorn dvs. andel behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram.

Att välja indikatorer som på ett säkert och förhållandevis enkelt vis fångar utvecklingen vad beträffar ”goda och jämlika uppväxtvillkor” är mer komplext.

Grundskoleförvaltningen har här valt att visa spridningsmättet för elevernas meritvärde i årskurs 9. Ett sätt att följa utvecklingen är exempelvis att värdet för den 10:de percentilen ska öka.

6 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

6.1 Samverkan kring barn och elevers situation

I *Plan för att säkra samverkan kring barn och elevers situation* har grundskolenämnden fått ansvar för att säkra samverkan med bland annat stadens övriga nämnder, Västra Götalandsregionen (VGR) och Polisen.

Samverkan med stadsdelarna är särskilt aktuell följt av grundskolans separering från stadsdelarna 1 juli 2018. Denna säkras bland annat genom samverkansöverenskommelser som tecknas årsvis. Dialog om överenskommelser inför 2020 pågår och beräknas vara färdig i november.

Arbetet tillsammans VGR har en viktig roll för det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet. Samverkan säkras genom fortsatt samarbete inom NOSAM och västbus.

Samverkan med *polisen* sker fortsatt på flera nivåer. Detta dels genom Trygg i och SSPF där polis och grundskola deltar, dels genom vardaglig dialog mellan skolor och närpolis, samt genom kontinuerliga dialoger och samarbete kring strategiskt arbete, såsom arbetet inom Jämlik stad med Skolan som arena.

Samverkan säkras också genom regelbundna gemensamma strategiska gruppmöten i varje stadsdel, där sektorschefer från respektive stadsdel samt utbildningschef från grundskola och förskola ingår. Varje deltagare i den strategiska gruppen har ansvar för förankring av frågor och att nödvändiga beslut för genomförande av samverkan tas i den förvaltning som deltagaren representerar. Härutöver finns flera lokala samverkansinsatser som fortgår.

För att nå önskvärd effekt för barn och unga krävs kontinuerlig uppföljning och utvärdering av arbetet tillsammans med de olika förvaltningar och organisationer som samverkan sker med. Detta sker i de strategiska grupperna samt gemensamma uppföljningsmöten med stadsdelarna och grundskola och förskola. Regelbundna möten sker även med Kulturförvaltningen och Idrotts och föreningsförvaltningen.

6.2 Anmälningar enligt Lex Maria

	Kvartal 2 2019
Antal anmälningar enligt Lex Maria	0

6.3 Redovisning av uppdrag ifrån KS/KF som fördelats utanför kommunfullmäktiges budget

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar - se anvisning
Ej påbörjad	KF Grundskolenämnden får i uppdrag att genomföra en försöksverksamhet med lärarassistenter på ett antal skolor i Göteborgs Stad <i>KF 2019-02-21 §19</i> <i>Riktas till Grundskolenämnden</i>	Startdatum 2019-02-21 Slutdatum 2019-12-31	2019-09-11 Projektgrupp skall bildas för att ta fram en plan för hur kompletterande tjänster t.ex. i form av lärarassistenter kan implementeras i förvaltningen. GR s branschråd för grundskola är en resurs och där pågår ett förberedande arbete som kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet i förvaltningen.

6.4 Redovisning av uppdrag från grundskolenämnd

Här följer en redovisning av nämndens uppdrag. Dels är det en rapportering med en markering av status, samt några korta kommentarer till status, utifrån halvår 2019. Uppdragen har sorterats i de etablerade förstärkningsområdena.

Dels är det en rapportering av de särskilda uppdrag som inkommer till förvaltningsledningen. Denna redovisning återfinns i bilaga 4.

I årsrapport 2019 följer en längre rapportering kring måluppfyllelse av uppdragen.

6.4.1 Ökad kvalitet i undervisning för att öka elevers kunskapsresultat

Nämndens uppdrag	Status	Kommentar
Ta fram prognos på kort och lång sikt för skolans kompetensförsörjning samt eventuella förslag på åtgärder	Påbörjad	<p>Grundskoleförvaltningen har saknat erforderliga systemstöd för kartläggning av medarbetarnas kompetens. Det nya IT-stödet Stratsys resursplanering skapar förutsättningar under hösten 2019 för analys av hur stor andel av undervisningen som bedrivs av behöriga lärare på de olika skolorna och kan också aggregeras på förvaltningsnivå.</p> <p>När analysen av nuläge kan genomföras kan "gapet" mellan befintlig kompetens och behov på kort och lång sikt definieras.</p> <p>I avvaktan på ett systemstöd för att följa upp nuläget inom grundskolan har "manuella" kartläggningar genomförts inom särskola och fritidshem.</p> <p>En rad åtgärder genomförs (se avsnitt 4.1) men säkrare underlag behövs för beslut om mer omfattande och kostsamma åtgärder.</p>
Säkerställ kompetensförsörjningen i grundsärskolan	Påbörjad	<p>En kartläggning av andel behöriga lärare i särskolan har gjorts inför nya lagkrav från 1 juli 2020. En plan för hur kompetensen inom särskolan ska stärkas är under framtagande.</p> <p>Grundskoleförvaltningen kommer ansöka om stöd till finansiering från det staden gemensamma kompetensförsörjningsanslaget.</p>
Kartlägg behörighet bland fritidshemspersonal	Klar	<p>Kartläggning är genomförd och plan för att stärka kompetensen inom fritidshemmen genomförs. Kompetenskartläggningen i fritidshem VT19 visade att 29 procent av alla anställda, inklusive vikarier, hade behörighetsgivande utbildning. Grundskoleförvaltningen har</p>

		<p>beslutat att införa tre huvudsakliga befattningar i fritidshemmen: Lärare i fritidshem, Lärare med annan inriktning och fritidsledare där endast läraren har rätt att ansvara för undervisningen. Vid avstämning i augusti hade merparten av anställningsavtalen skrivits om och uppföljning samt förhandling med de fackliga organisationerna sker under hösten. Grundskoleförvaltningen har även beslutat om flera större kompetensutvecklingsinsatser riktade till fritidshem för att på kort och lång sikt höja kunskapen samt behörigheten i verksamheten. Två av insatserna medför att medarbetare får studera på högskola med bibehållen lön för minst den förlagda delen av utbildningarna, upp till 20 % av arbetstiden. Målsättningen är att projektet ska vara klart under 2019 samt att en plan för att överföra delar av projektet till ordinarie verksamhet skapas.</p>
Genomför lönekartläggning för lärare	Påbörjad	<p>Löneöversyn 2019 är avslutad för alla yrkesgrupper i Grundskoleförvaltningen utom för yrkesgrupper inom Vårdförbundets avtalsområde. Anledningen är att det för närvarande inte finns något avtal mellan Göteborgs stad och Vårdförbundet på grund av ny HÖK under våren 2019. Lönekartläggning inför budget och sedermera löneöversyn 2020 pågår där fokus läggs på lönerelationen mellan skolenheter i områden med högt socioekonomiskt index jämfört med övriga skolenheter. I denna analys kommer även jämförelse göras mellan faktorerna personalomsättning, HME, andel obehöriga lärare samt antal förstelärare per enhet. Analysen beräknas vara klar under september månad</p>
Undersök hur lärarnas administrativa börda kan minskas och ge förslag på åtgärder	Påbörjad	<p>Projektgrupp skall bildas för att ta fram en plan för hur kompletterande tjänster kan implementeras i förvaltningen. GR s branschråd för grundskola är en resurs och där pågår ett förberedande arbete med att ringa in en gemensam regional samsyn avseende förslag till kompetenskrav och uppdrag för kompletterande tjänster i grundskola.</p>
Följ upp stadsledningskontorets kartläggning av rektors	Påbörjad	<p>Uppföljning av stadsledningskontorets</p>

arbetsmiljö		kartläggning av rektors arbetsmiljö pågår. Insamling av ny statistik för såväl december 2018 som juni 2019 har inhämtats. Analys av utvecklingen av exempelvis det administrativa stödet och antalet medarbetare per chef har påbörjats. En jämförelse av ledarenkät 2017 och 2018, visar på förbättringar av vissa index, trots att rektorerna i flera fall fortfarande skattar sina förutsättningar lägre än chefer generellt i staden.
Stadens nämnder och bolag ges i uppdrag att erbjuda praktikplatser och olika former av sommarjobb till unga	Påbörjad	Arbetet med att erbjuda fler lärarstudenter VFU med god kvalitet har utvecklats under året. Feriearbetare från årskurs 9 samt 1 i gymnasiet har erbjudits i samma omfattning som under 2018. Arbetet med att samordna och utveckla kvaliteten i förvaltningens mottagande av arbetsmarkandspraktikanter påbörjas under hösten 2019.

6.4.2 Tydligare ansvar styrning och ledning för att öka elevers kunskapsresultat

Nämndens uppdrag	Status	Kommentar
Ta fram förslag för ett nytt uppföljningssystem för systematiskt kvalitetsarbete	Påbörjad	Se avsnitt 2.2
Ta fram ett flertal indikatorer som nämnden ska följa upp i uppföljningsrapporter samt i årsrapporten	Påbörjad	Grundskoleförvaltningen har under våren 2019 arbetat med att ta fram förslag på indikatorer. Arbetet har också kopplats till professor Lena Lindgrens uppdrag om att utvärdera omorganiseringen av förskola och grundskola. Förslag finns nu framme på ett antal indikatorer som visar på: Lika tillgång till utbildning, Lika kvalitet samt Det kompensatoriska uppdraget Indikatorerna är också kategoriserade inom ramen för *Förutsättningar *Processkvalitet *Resultatkvalitet Vilka indikatorer som ska följas upp över tid kommer att fastställas under hösten 2019. Målet är att så många indikatorer som möjlig ska kunna redovisas på såväl huvudmannanivå som skolenhetsnivå.
Följ upp och analysera bedömningsunderlag i lågstadiet, nationella prov i åk	Påbörjad	Se avsnitt 2.2

3,6 och 9 och betygsresultat		
Säkra samverkan, skapa strukturer för kollegialt lärande och systematiskt kvalitetsarbete i förskoleklassen för att skapa likvärdig undervisning	Påbörjad	Se avsnitt 2.2
Säkerställ det systematiska kvalitetsarbetet i grundskolan	Påbörjad	Ett obligatoriskt nätverk för grundskolornas samtliga rektorer har inrättats under första halvåret 2019. Nätverket kommer att fokusera på grundskolornas utvecklingsområden; kollegialt lärande, kompetensförsörjning, utveckling och lärande, systematiskt kvalitetsarbete och inkludering. Uppföljning av grundskolornas arbete läsåret 19/20 kommer att ske genom kvalitetsdialoger på enhets- och huvudmannanivå.
Fördjupa samarbetet med fristående huvudmän och inrätta ett råd mellan nämnd och fristående huvudnämnd	Påbörjad	Tjänsteutlåtande med förslag på samverkansformer mellan nämnd och fristående huvudmän har överlämnats till grundskolenämnden för beslut i augusti 2019. Förvaltningen planerar för ett första rådsmöte under hösten 2019.
Ansvariga nämnder ges i uppdrag att säkerställa att förskole- och skolutredningens förstärkningsområden implementeras	Påbörjad	De tre olika förstärkningsområdena ligger till grund för de flesta utvecklingsinsatser som pågår inom grundskoleförvaltningen.

6.4.3 Ökad likvärdighet inom och mellan skolor för att kompensera för elevers olika förutsättningar

Nämndens uppdrag	Status	Kommentar
Undersök hur den nya samlade resursfördelningsmodellen har fungerat och lämna förslag på eventuella förändringar	Klar	En första utvärdering av resursfördelningsmodellen biläggs denna uppföljningsrapport. I utvärderingen lämnas ett antal förslag på insatser för att öka kunskapen om modellen och förbättringsförslag i befintlig modell
Utreda införandet av spetsklasser på högstadiet	Påbörjad	Grundskoleförvaltningen utreder för närvarande uppdraget kring att införa spetsklasser i grundskolan och avser att återkomma till grundskolenämnden med ett tjänsteutlåtande under hösten. Kortfattat kan sägas att det inte längre finns möjlighet att ansluta sig till den nationella försöksverksamheten med spetsklasser. Samtidigt har regeringen beslutat att ge Skolverket i uppdrag att ta fram förslag på hur skolors arbete

		<p>med elever som har lätt att nå kunskapskraven kan stärkas och stödjas. I uppdraget ingår också att föreslå hur framtida spetsutbildningar i grund- och gymnasieskolan ska utformas. Detta arbete ska presenteras i mars 2020.</p> <p>Grundskoleförvaltningen har under sitt utredningsarbete haft kontakter med ansvariga för spetsutbildningar inom gymnasieskolan (UBF) och haft avstämningar med Center för skolutveckling och deras arbete kring särbegåvade elever. Kontakt har också tagits med tjänstemän på utbildningsdepartementet. Deras råd är att avvakta i frågan och följa utvecklingen via budgetpropositioner, regleringsbrev till skolverket mm. I förvaltningens tjänsteutlåtande kommer därför övergripande förslag på inriktningar och organisering att presenteras. Dock måste hänsyn tas till Skolverkets uppdrag inom området vilket ska presenteras under våren 2020.</p>
<p>Utred ett screeningtest av elever i lågstadiet med syftet att hitta tidiga tecken på läs- och skrivsvårigheter</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Forskning visar på vikten av att tidigt sätta in stödinsatser i de tidiga skolåren. Särskilt viktigt är det att identifiera elever med läs- och skrivsvårigheter för att så snabbt som möjligt sätta in stöd. Från och med hösten 2016 finns ett obligatoriskt bedömningsstöd i årskurs 1 för läs-och skriv och taluppfattning. Från 1 juli 2019 införs också en obligatorisk kartläggning i förskoleklass avseende språklig medvetenhet och matematik. Ett utvecklingsarbete pågår för att utveckla uppföljningssystem i de tidiga skolåren i syfte att kunna sätta in stödåtgärder.</p> <p>Under första halvåret 2019 har förvaltningen utvecklat arbetet med att följa upp och utvärdera de obligatoriska bedömningsstödet som idag genomförs. Skolornas bedömningar i årskurs 1 rapporteras in av respektive skola och förvaltningen sammanställer och distribuerar ut dessa sammanställningar tillbaka skolorna. Sedan några år pågår också en försöksverksamhet i några skolor där undervisande lärare dokumenterar och inrapporterar elevernas progression i läsutveckling terminsvis från årskurs 1 till 3. Tanken med denna försöksverksamhet har</p>

		<p>varit att ännu tätare följa upp elevernas utveckling för att därigenom skapa ännu bättre förutsättningar för lärarna att utveckla sin undervisning så att fler elever ska kunna nå kunskapskraven.</p> <p>Utifrån samlad erfarenhet av skolornas arbete med bedömningsstöd i de tidiga skolåren kommer förvaltningen under hösten 2019 utreda förutsättningarna för att införa ytterligare en bedömning i form av ett screeningstest av elever i lågstadiet med syfte att identifiera elever med tidiga tecken på läs- och skrivsvårigheter.</p>
Ta fram gemensamma rutiner, regler och uppföljning av elevers närvaro	Påbörjad	Se avsnitt 2.
Inrätta en skolakut	Påbörjad	<p>För att omhänderta detta uppdrag har grundskoleförvaltningen beslutat om en helhetslösning där det finns möjlighet att ge operativt stöd i olika former. Detta stöd kallas Elevator respektive Huvudmannainsats, avdelningarna för samordning och stöd samt verksamhetsstyrning och kvalitet samverkar kring dessa uppdrag.</p> <p>Verksamheten inkluderar: *Undervisning för elever i skyddat boende i lärteam. *Undervisning av elever i åk 4–9 i grundskolan och grundsärskolan inom grundskoleförvaltningen som av olika skäl bedöms inte kunna vara på sin skola då situationen runt eleven utgör omfattande risker för eleven själv och eller andra elever eller personal på skolan.</p> <p>Verksamheten bedrivs av lärare, speciallärare och social/ fritidspedagog i ett undervisnings-team. Ett team som har kompetens inom psykologi, socialpsykologi och specialpedagogik. Under placeringen i Elevator ska teamet tillsammans göra fördjupade och förnyade utredningar kring elevens behov och skolgång. Teamet ska också kunna utgöra del av stödet inom huvudmannainsatsen.</p> <p>Huvudmannainsats utgör ett operativt stöd för att tillsammans med rektor och utbildningschef</p>

		<p>åstadkomma en varaktig förändring gällande trygghet och studiero, kränkningar, likabehandlingsarbete och det systematiska förebyggande och främjande arbetet på skolan, även kopplat till personalgrupp, måluppfyllelse och ekonomi. Det handlar om operativt och strategiskt stöd i organisation, ledarskap, styrning, ledning, juridik, ekonomi och skolutveckling. Stödet består av rektorsstöd och administrativt stöd. Ytterligare kompetens kan kopplas till specifika insatser utifrån en nyanserad och välgrundad behovsbild.</p>
<p>Starta fler mottagningsenheter och introduktionsklasser för nyanlända elever</p>	Påbörjad	<p>Nyanländaenheten har under 2019 påbörjat ett arbete för att utveckla en central antagningsenhet för att samla resurser och kompetens. Enhetens uppdrag är kartläggning, introducerande undervisning, information till vårdnadshavare och skolplaceringar i samarbete mellan avdelningen för samordning och stöd och myndighetsavdelningen. Under hösten kommer mottagningskolor i respektive utbildningsområde att utses. Dessa skolor kommer få förstärkt stöd från nyanländaenheten och därmed utgöra kompetensstöd för övriga skolor i sina utbildningsområden.</p>
<p>Utreda och förbereda ett införande av aktivt skolval</p>	Påbörjad	<p>Se avsnitt 2.3</p>
<p>Genomför kartläggning av nuvarande planer för nybyggnation av nya skolor, framtida behov och underhåll (samt se över skolorganisationen som helhet.)</p>	Påbörjad	<p>Kartläggning av kapacitetsprocessen kommer genomföras under september. Det har blivit allt mer tydligt att denna process är komplex med många inblandade och otydlighet i beslutsmandat. Detta kommer klargöras i arbetet med processen. Lokalförvaltningen har ännu inte presenterat någon långsiktig plan för befintligt fastighetsbestånd. Befintliga befolkningsprognoser har behov av att brytas ner på nya områden som i sin tur förhoppningsvis blir tydliggjorda under 2020 utifrån grundskoleförvaltningens skolenhetsutredning. På helastaden-nivå och stadsdelsnivå har lokalsekretariatet levererat siffror som ligger till grund för den nuvarande lokalförsörjningsplaneringen.</p>

Översyn av skolorganisation som helhet	Påbörjad	<p>Arbetet med utredningens två deluppdrag är påbörjat och utredningen har inplanerade träffar med utredningens målgrupper. Styrgruppen har fått ett organisationsförslag att ta ställning till.</p> <p>Förslaget innehåller förutom projektledningsgrupp och en tankesmedja med en intern referensgrupp fyra stycken delprojekt, nuläge, kapacitet, framtid samt skolledningsorganisation. Skolverket stödjer inom ramen för "Samverkan för bästa skola" utredningen dels med ett stöd till utredningsledaren dels med ett stöd till utredningens tankesmedja.</p> <p>Enligt direktivet skulle delrapport 1 färdigställas kvartal 3 2019. Leveransen är senarelagd till januari 2020.</p>
Ta fram en digitaliseringsstrategi för skolan	Påbörjad	<p>Uppdraget med att ta fram ett digitaliseringsprogram är påbörjat och bedrivs tillsammans med övriga skolförvaltningar. En projektorganisation är tillsatt och grund och struktur för ett digitaliseringsprogram för Göteborgs skolor är på plats.</p>
Undersök intresset för att delta i försöksverksamhet med betyg från årskurs 4	Påbörjad	<p>Försöksverksamheten startade hösten 2017 och pågår till och med juni 2021. Det finns i nuläget ingen möjlighet att ansluta fler skolor till den pågående försöksverksamheten.</p>

Omvärlds- och nulägesanalys inför 2020

Grundskolenämnden

Varför en omvärlds- och nulägesanalys?

I planeringen av verksamhet är det viktigt att ringa in viktiga faktorer utifrån en omvärldsanalys. En sådan analys utgör ett av flera underlag inför budget nästkommade år (dvs med kort sikt), men avsikten är även att tydliggöra viktiga faktorer på mellanlång och lång sikt. Viktiga faktorer på längre sikt är givetvis viktiga att ta hänsyn till även i ett kort planeringsperspektiv.

Grundskolenämndens planerings- och uppföljningsarbete är under uppbyggnad. Inför kommande år behöver processen finjusteras så att underlag som exempelvis omvärldsanalys arbetas in i årsplaneringen, i syfte att säkerställa att förvaltningsledningen och nämnden har så heltäckande underlag som möjligt inför beslut.

Syftet med en omvärldsanalys är att tydliggöra förändringar och trender. När dessa speglas mot verksamhetens nuläge framträder utmaningar som behöver tas hänsyn till i planeringen framåt.

Arbetet med omvärlds- och nulägesanalys 2019

2019 arbetades ett underlag rörande omvärlds- och nulägesanalys fram inför förvaltningsledningens strategidagar i augusti. Under strategidagarna bearbetades materialet, för att tydliggöra viktiga ställningstaganden framåt. Nämnden presenteras, som en bilaga till UR 2, en bearbetad version av analysen. Omvärlds- och nulägesanalysen tydliggör framför allt områden som påverkar på kort sikt, och snuddar enbart vid mer långsiktiga trender.

Omvärlds- och nulägesanalysens disposition

Omvärlds- och nulägesanalysen består av fyra huvudsakliga avsnitt.

I det första avsnittet, *Grundskolenämndens uppdrag*, beskrivs grundläggande förutsättningar såsom organisation och angelägna processer.

Det andra avsnittet, *Nuläge, omvärld och viktiga ställningstaganden*, beskriver detta inom ramen för ett antal centrala områden utifrån grundskolenämndens verksamhet. Inför kommande år behöver vilka områden som behandlas i en omvärlds- och nulägesanalys ses över så att förvaltningsledning och nämnd får en så komplett bild som möjligt av viktiga områden för verksamhetens framtid.

Det tredje avsnittet, *Analys av organisationen*, tydliggör grundskoleförvaltningens analys av verksamheten mot bakgrund av nuläge och omvärld.

I det fjärde avsnittet tydliggörs *Prioriterade utvecklingsfrågor* mot bakgrund av analysen.

1. Grundskolenämndens uppdrag

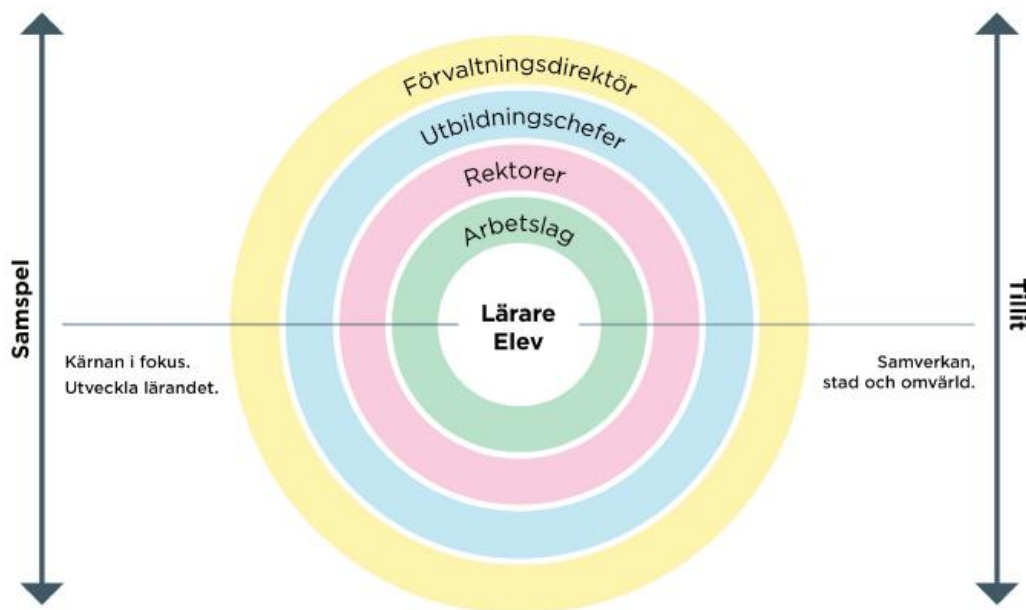
Grundskolenämndens reglemente anger att nämnden är huvudman och ansvarar för de uppgifter som ankommer på kommunen inom ansvarsområdet, samt enligt skollagen och skolförordningen och övrig lagstiftning inom utbildningsområdet.

Grundskolenämndens mål

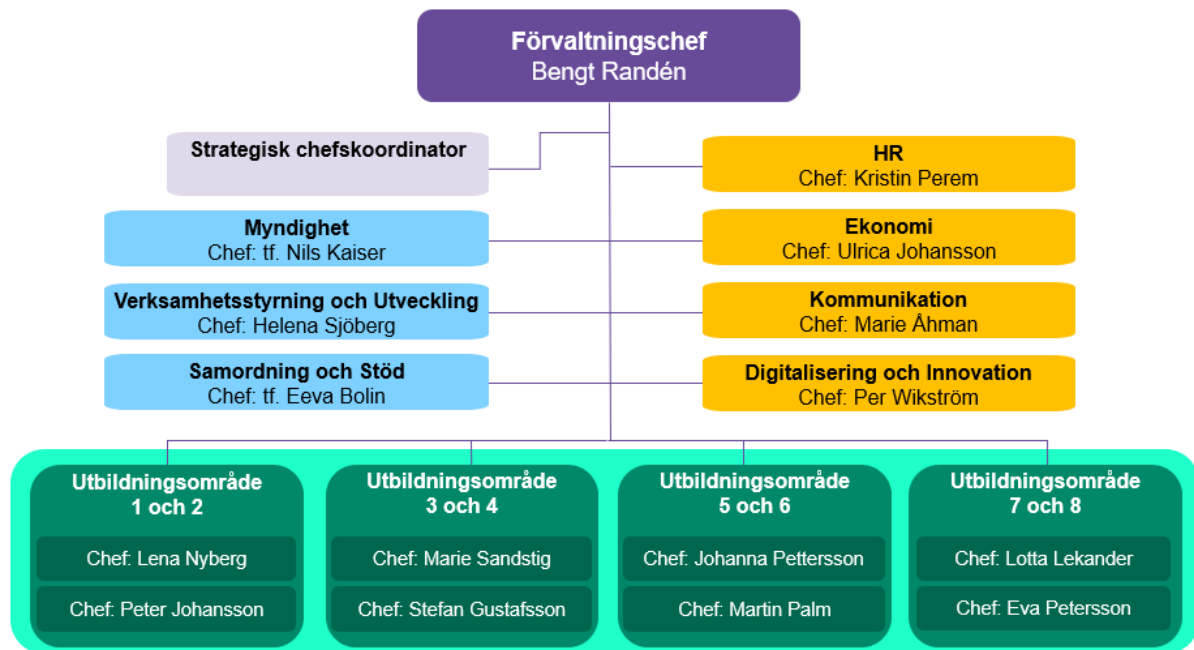
Målet för grundskolenämnden är att utveckla kärnan i huvuduppdraget – undervisningens kvalitet och en likvärdig utbildning för alla elever i Göteborgs Stad.

Grundskolenämnden arbetar för att *alla elever oavsett bakgrund ska nå målen inom skolan och kunna utvecklas till sin fulla potential*. I skolutredningen som låg till grund för den nya organisationen formulerades tre övergripande förstärkningsområden som kommer att ligga till grund för satsningar och strategier i grundskolenämnden de kommande åren;

- Ökad kvalitet i undervisningen för att öka barns och elevers lärande
- Tydligare ansvar, styrning och ledning för att öka barn och elevers kunskapsresultat
- Ökad likvärdighet mellan skolor för att alla barn och elever ska få tillgång till undervisning av hög kvalitet samt kompensera för deras olika förutsättningar.

Organisationsstruktur

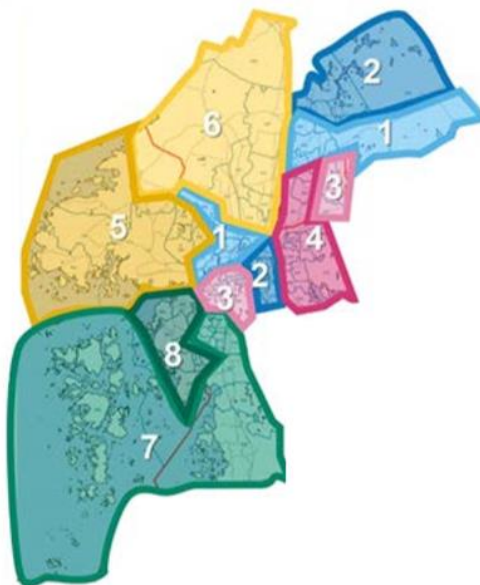
Förvaltningsledning

Förvaltningsledningen består av grundskoledirektören, åtta utbildningschefer samt sju avdelningschefer.

Utbildningsområden

Grundskoleförvaltningen skolor är indelade i åtta utbildningsområden. En utbildningschef är ansvarig för varje utbildningsområde. Utbildningschefens huvudsakliga uppdrag är att coacha rektorer och säkerställa förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap i syfte att öka undervisningens kvalitet.

- **Utbildningsområde 1**
Västra och sydöstra Angered samt Lundby
- **Utbildningsområde 2**
Norra Angered samt Centrum
- **Utbildningsområde 3**
Östra Östra Göteborg samt Majorna-Linné
- **Utbildningsområde 4**
Västra Östra Göteborg samt Örgryte-Härlanda
- **Utbildningsområde 5**
Västra Hisingen
- **Utbildningsområde 6**
Norra Hisingen samt en del av norra Västra Hisingen
- **Utbildningsområde 7**
Askim-Frölunda-Högsbo samt södra skärgården
- **Utbildningsområde 8**
Västra Göteborg

Avdelningar

Alla avdelningar ska bidra till att förvaltningen skapar bästa möjliga förutsättningar för rektorer och lärare att skapa ökad kvalitet och likvärdighet för alla elever i Göteborgs Stad.

Verksamhetsstyrning och utveckling

Avdelningen för stöd till verksamhetsstyrning och utveckling består av en stabsfunktion och tre enheter. Dessa är planering och analys, kvalitet och utveckling samt närstöd. Avdelningen arbetar bland annat med att samordna budgetprocess, kvalitetsuppföljning, skapa goda planeringsförutsättningar och administrativt stöd för förvaltning och rektorer samt utveckling av systematiskt kvalitetsarbete.

Myndighet

Myndighetsavdelningen består av tre enheter. Dessa är ärende och informationshantering, myndighetsutövning samt utredning och stöd. Myndighetsavdelnings uppgifter är att leda, samordna och ansvara för myndighetsutövning mot enskilda personer. Avdelningen arbetar med att stödja verksamheten och säkerställa att alla chefer har tillgång till ett ändamålsenligt, kvalificerat och rättssäkert stöd.

Kommunikation

Kommunikationsavdelningens arbetar med att planera och genomföra kommunikationsinsatser, ansvara för kriskommunikation samt förvalta och utveckla kommunikationskanaler så som intranät och extern webbplats. Avdelningen innefattar även förvaltningens reception.

Ekonomi

Ekonomiavdelningen består av två enheter, ekonomi samt fastighet och säkerhet. Avdelningens uppgifter är att stödja chefer och administratörer inom ekonomiområdet samt ansvara för säkerhet och utveckling av lokaler. Avdelningen arbetar med planerings och uppföljningsprocessen inom ekonomiperspektivet, redovisning, inköp och upphandling, strategisk lokalplanering, projektstöd i ny, till och ombyggnationer samt strategiskt säkerhetsarbete och stöd i operativa säkerhetsfrågor.

HR

HR-avdelningen består av två enheter. Dessa är HR-enheten och rekryterings och kompetensförsörjningsenheten. Avdelningen arbetar med arbetsgivarfrågor, arbetsrättsliga frågor, personalfrågor och kompetensförsörjning.

Digitalisering och innovation

Digitaliserings och innovationsavdelningen består av två team. Avdelningens uppgifter är att stödja och utveckla digital kompetens, bedriva innovationsarbete, säkra likvärdig tillgång till digitala tjänster och verktyg samt utveckla stödprocesser för digitalt lärande. Avdelningen arbetar med lärande inom digitalisering och kontinuerlig kompetensutveckling. Avdelningen fungerar också som beställarstöd vid inköp av IT-utrustning och stöd för kommundemensamma verktyg.

Samordning och Stöd

Avdelningen för samordning och stöd består av fem enheter. Dessa är elevhälsa och samverkan, verksamhetschef för hälso- och sjukvårdslagen, grundsärskola, särskilda undervisningsgrupper och resursskolor, nyanlända samt samverkan kultur och fritid. Avdelningen arbetar med systematiskt patientsäkerhetsarbete, grundsärskola, resursskola och placering till särskild undervisningsgrupp samt kartläggning av kunskapsnivåer,

modersmålsundervisning, studiehandledning för nyanlända samt samverkan men andra delar inom Göteborgs Stad.

Angelägna processer och uppdrag

Skolenhetsutredningen, Skolutredning 2.0

Grundskoleförvaltningen har sedan starten arbetat med utgångspunkt i den första skolutredningen som visar vilka förstärkningsområden som behöver fokuseras. Nästa steg för att nå skolutredningens intentioner är att slå fast hur en långsiktigt hållbar skolenhetsorganisation som bäst gynnar undervisningens kvalitet och högre måluppfyllelse ska se ut. Därav har grundskoleförvaltningen initierat skolenhetsutredningen, Skolutredning 2.0. Detta är en utredning med inriktning på formerna för den lokala skolenhetsorganisationen.

Centrala frågeställningar för denna utredning är: Hur skapas likvärdiga organisatoriska förutsättningar för stadens skolor? Hur når vi en optimal enhetsorganisation för ökat fokus på undervisningens kvalitet och högre måluppfyllelse? Hur skapar vi en enhetsorganisation som ger rektorer och lärare de bästa förutsättningarna att agera som pedagogiska ledare? Hur skapar vi en enhetsorganisation som ger bästa möjliga väg för eleverna genom årskurserna? Hur skapar vi en skolenhetsorganisation som bidrar till att minska segregationen och öka likvärdigheten? Utredningen ska lägga förslag på riktlinjer för en ny skolenhetsorganisation med avseende på volym – elever och anställda samt lokaler, årskurser, skolformer, lokalt administrativt stöd, lokal ledningsorganisation.

Modell för systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen kapitel 4 innebär ett systematiskt kvalitetsarbete att alla som arbetar i skolan systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utvecklar utbildningen. Grovt räknat finns det två nivåer i Göteborgs systematiska kvalitetsarbete, skolnivå och huvudmannanivå som består av förvaltning och ansvariga politiker. Kvalitetsarbetet på enheterna är avgörande för utvecklandet av god utbildning för elever. Därtill utgör skolornas dokumentation basen i informationen till huvudmannens beslutsunderlag och Göteborgs Stads systematiska kvalitetsarbete. Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete ska dels syfta till att det inom varje beslutsled fattas kloka beslut och dels att säkerställa att skollagens krav fullföljs. Huvudmannens kvalitetsarbete ska också stödja lärare och rektor i deras egna utvecklingsarbeten. Inom grundskoleförvaltningen har en ny modell för systematiskt kvalitetsarbete satts. Modellen bygger på ett skifte från en kultur och struktur som betonar kontroll och rapportering, till en kultur och struktur som betonar uppföljning och analys. Den nya modellen bygger på tillit och förtroende i kombination med höga förväntningar på skolors lokala systematiska kvalitetsarbete.

Resursfördelningsmodell

Som ett led i att stärka en likvärdig utbildning arbetar grundskoleförvaltningen utifrån en resursfördelningsmodell som syftar till att stärka skolornas kompensatoriska uppdrag. Grundskolenämnden ansvarar för att fördela resurserna inom nämndens ansvarsområde. Det innebär bland annat att ta ställning till hur mycket av resurserna som ska fördelas per respektive verksamhetsform och hur mycket av nämndens medel som ska användas till centrala avsättningar. Nämnden beslutar även om hur stor andel av resurserna som går direkt till kommunala skolenheter och hur mycket som hanteras centralt för att bidra till likvärdiga förutsättningar, exempelvis lokalkostnader, ledningsresurser, elevhälsa och IT. Utifrån de resurser som går direkt till skolenheterna beslutar nämnden även om hur stor del av ersättningen som ska vara samma grundläggning för alla elever och hur stor del som viktas

utifrån strukturella olikheter (socioekonomiskt index). Grundskolenämnden har beslutat att 19 procent av ersättningen viktas utifrån socioekonomiskt index inom grund skolan och 10 procent inom fritidshem. Alla skolenheter får alltså dels en grundersättning per elev, som är samma för alla skolor men varierar utifrån årskurs, och dels en strukturersättning som varierar beroende på elevsammansättning och socioekonomiska faktorer. Ersättningen följer eleverna oavsett vilken skola/huvudman eleven väljer. I modellen analyseras hur olika variabler påverkar elevers sannolikhet att uppnå behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram eller inte. Modellen bygger på data från Statistiska Centralbyrån (SCB) och utgörs av ett register som innehåller elever som gått ut årskurs nio i Göteborgs Stad våren 2014–2018. SCB:s beräkningar ger ett sammantaget index som indikerar det förväntade studieresultat för olika skolenheter utifrån elevernas socioekonomiska egenskaper. En skolenhet med en lägre andel elever som riskerar att inte klara målen än genomsnittet får ett index lägre än 100 och en skolenhet med en högre beräknad andel som riskerar att inte klara målen får ett index som är högre än 100. Indexet används sedan som underlag för att fördela resurser mellan skolenheter i Göteborgs Stad.

Utvärdering av resursfördelningsmodellen

En utvärdering av resursfördelningsmodellen färdigställdes i augusti 2019. Efter ett års tillämning kan en resursfördelningsmodell inte utvärderas med avseende på effekter, utan det handlar snarare om att följa upp hur modellen faktiskt tillämpas utifrån rektors förståelse och acceptans, vilket ger goda indikationer på hur fortsatt arbete med modellen behöver se ut. Denna utvärdering ger vid handen vilken typ av åtgärder som krävs för att modellen ska leda till att rektor ska kunna anpassa sin verksamhet. Utvärderingen visar att det finns en god förståelse för modellens intentioner. För att resursfördelningsmodellens tänkta effekter ska kunna utvärderas på sikt behöver modellen tillämpas fullt ut i verksamheterna. Rektorer är nyckelpersoner i detta arbete och de som avgör om modellen tillämpas. Därför är det viktigt att fortsätta utvärdera deras förståelse för modellens delar och vilka förutsättningar de har för att tillämpa modellen. För att stärka förutsättningarna att förstå modellen föreslås utbildning. De behöver teoretisk men även praktisk förståelse över de delar som avgör grundbeloppet. Alla inom förvaltningen med budgetansvar behöver stärkt förståelse över hur deras budget påverkas eller påverkar grundbeloppet.

Det är också viktigt att beakta att när förvaltningen utvärderar resursfördelningsmodellen handlar det inte om ett ensidigt ekonomiskt perspektiv. Grundskoleförvaltningen har i uppdrag att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Systematisk och strukturerad dialog är en viktig grund i det systematiska kvalitetsarbetet för att förstå orsaker och samband till skolans ekonomiska resultat och elevers måluppfyllelse. En del av sådan dialog är att huvudman tillsammans med skolans personal, utvärderar hur de tilldelade resurserna påverkar skolans resultat. Styrdokument och forskning visar att bland de skolor som för en regelbunden dialog är det vanligare att rektorerna upplever att dialogen har betydelse för kommunens efterföljande resursfördelning, än bland de skolor som för en dialog mer sällan.

2. Nuläge, omvärld och viktiga ställningstaganden

Följande avsnitt av omvärldsanalysen avser ge en samlad information om faktorer att ta i beaktande inför i första hand budget 2020. För varje område ges en sammanfattande bild av nuläget. Därefter tydliggörs i förekommande fall viktiga omvärldsfaktorer, samt viktiga ställningstaganden.

Systematiskt kvalitetsarbete och skolresultat

En stor grundskolehuvudman, som Göteborgs Stad, behöver arbeta med uppföljning av skolresultaten utifrån flera perspektiv. Genomsnittssiffror ger en möjlighet till överblick och jämförelser över tid. Samtidigt ser resultaten mycket olika ut inom staden, med stora variationer mellan områden, skolor och elevgrupper.

Grundskoleförvaltningen har inlett ett arbete med att kvalitetssäkra insamling, bearbetning och presentation av data och statistik. Arbetet kan fortfarande utvecklas, men direkt i samband med elevernas läsårsavslutning i juni 2019 fick samtliga grundskolerektorer ett bearbetat och lättöverskådligt material med skolans resultat. Detta upplevdes som ett värdefullt underlag för att kunna gå snabbare in i analysarbete på skolorna, istället för att fastna i bearbetning av data.

Parallellt med att få fram ett tillförlitligt data- och statistikunderlag har en ny modell för systematiskt kvalitetsarbete satts. Modellen bygger på ett skifte från en kultur och struktur som betonar kontroll och rapportering, till en kultur och struktur som betonar uppföljning och analys. Den nya modellen bygger på tillit och förtroende parat med höga förväntningar på skolans lokala systematiska kvalitetsarbete. De lokala behoven på skolorna är det som behöver styra inriktningen på respektive skolas utvecklingsarbete. Modellen ska ge ökade möjligheter för skolorna att genomföra mer verksamhetsnära uppföljning och utifrån egen analys skapa prioriterade mål som ger långsiktighet i rektors planering. Det systematiska kvalitetsarbetet ska även säkerställa att huvudmannen kan följa upp och stödja utvecklingen av förstärkningsområden.

I juni 2019 genomfördes kvalitetsdialoger med rektorer i grupp. Kvalitetsdialoger på skolnivå genomförs under hösten. Allt samlat underlag leder fram till grundskolenämndens första kvalitetsrapport, som planeras vara klar i november 2019. I kvalitetsrapporten kommer nedanstående resonemang kring skolresultat fördjupas och utvecklas. Kvalitetsrapporten kommer att utgöra ett av grundskolenämndens viktigaste underlag inför framtida prioriteringar. I denna analys ges en bild utifrån underlag som finns färdigställt.

Övergripande kunskapsresultat vårterminen 2019

Årskurs 9

- Andelen elever som når målen i alla ämnen i årskurs 9 ökar (0,7 procentenheter).
- Andelen behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram ökar (0,3 procentenheter).
- Det genomsnittliga meritvärdet ökar (1,9 meritpoäng).

Årskurs 6

- Andelen elever som når målen i alla ämnen i årskurs 6 minskar (1,3 procentenheter).

Årskurs 3

- Andelen elever som når kunskapskraven (SV, SV2, MA, SO, NO) ökar (2,1 procentenheter).

Årskurs 1

•Andelen elever som uppnått kunskapskraven i årskurs 1 (bedömningsstöd läsförståelse) minskar (0,8 procentenheter).

Generellt

Flickor har (fortfarande) bättre kunskapsresultat än pojkarna.

Slutsatser efter rektorsdialoger i juni 2019

Under rektorsdialogerna pekade rektorerna ut olika orsaker till skolresultaten. Många var skolspecifika, men vissa framgångsfaktorer beskrivs återkommande. Det rör sig om kontinuitet, behörighet och kompetens. På skolor där rektorer och lärare stannar får eleverna högre resultat, framför allt om lärarna också är behöriga. Anledningen tycks vara att stabiliteten också ger en ökad samsyn, vilket av forskning pekas ut som en framgångsfaktor. En annan framgångsfaktor är en välfungerande och kompetent elevhälsa som är en självklar del av skolornas arbete med undervisning.

Rektorsdialogerna på skolor som visat stora förbättringar pekar på vissa framgångsfaktorer. Rektorerna har betonat viken av en effektiv och tydlig skol- och ledningsorganisation samt bygget av en skolkultur, tidiga satsningar på läsning som har gett effekt i alla ämnen, språkutvecklande arbetssätt, pedagogiska utredningar som ger ökad kunskap kring elevers behov och snabba insatser, och kontinuitet i det systematiska kvalitetsarbetet vilket ger ett långsiktigt arbete utifrån en ordentlig analys. Få och ständigt återkommande mål lyfts som en framgångsfaktor, liksom ett ständigt arbete med små justeringar. Rektorerna beskriver även hur de har satsat på behöriga och yrkesskickliga lärare och har en högre andel medarbetare med pedagogiska uppdrag. Några rektorer beskriver hur antalet personer med ”sociala” uppdrag i sina tjänster har minskat. I detta sammanhang är det viktigt att ta med sig att när kompletterande tjänster förs in i skolan krävs en noggrann beskrivning av profil och kompetens för att effekten ska bli kompletterande. Sett i ljuset av kommande brist på behöriga lärare är det viktigt att definitioner av stödjande tjänster i skolan samt tillhörande kompetenskrav arbetas fram i samverkan med de fackliga organisationerna. Utökad resonemang kring detta återfinns i avsnittet som handlar om medarbetare.

Förskoleklass, fritidshem och grundsärskola

Från och med den 1 juli 2019 började nya bestämmelser i skollagen (2010:800) om en garanti för tidiga stödinsatser att gälla. Kartläggningarna ”Hitta språket” och ”Hitta matematiken” som är utgivna 2019 ska användas i förskoleklassen. Inför materialets införande har en analys av verksamheten genomförts. För att utveckla en utbildning av god kvalitet behöver det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas. Kvalitetsarbetet behöver utgå från ett kollegialt lärande, så att lärare tillsammans och strukturerat tillägnar sig kunskap och nya färdigheter. Sådana strukturer behöver stärkas för förskoleklassens lärare eftersom tid utanför undervisning generellt är låg bland lärare i förskoleklass. Tillgång till förstelärare är även starkt begränsad i jämförelse med årskurs 1-9.

För att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande behöver förskoleklassens lärare i högre utsträckning samverka med förskola samt med fritidshem och grundskola. För att säkra samverkan med förskola har en stadengemensam övergångsplan mellan förskola, förskoleklass och fritidshem tagits fram. Planen väntas träda i kraft under hösten.

Inom fritidshemmen finns stora utmaningar rörande kvalitet, varav en av de största är tillgången till behöriga lärare. Grundskoleförvaltningen har idag 29% legitimerade lärare i fritidshem. En översyn av roller inom fritidshemsverksamheten har skett under våren 2019 i

syfte att tydliggöra arbetsuppgifter, kompetenskrav och befattningar. Översynen har innefattat en kartläggning av befintlig kompetens och plan för hur kompetensen kan öka bland annat genom att förvaltningens stödjer medarbetare att utbilda sig till lärare i fritidshem samt samverkan med YRGO, högre yrkesutbildning i Göteborg, för start av yrkesutbildning riktat mot fritidsledare.

Kvalitetssäkrandet av mottagandeprocessen i grundsärskolan fortskrider. Genomförd kapacitetsutredning kommer, tillsammans med klassificeringen av stadens grundsärskolor, utgöra ett viktigt underlag för att kunna rättssäkra och optimera placeringen av grundsärskolans elever. En grundutbildning för alla elevassistenter inom grundsärskolan har tagits fram och kommer att genomföras som en pilot under hösten 2019.

Elevhälsa

SKL visar i rapporten *Nuläge och utmaningar i elevhälsan 2018* att det blivit svårare att rekrytera en del av de kompetenser och yrkesgrupper som det enligt skollagen ska finnas tillgång till. Rapporten visar också att kommuner med ett fåtal eller flera vakanser inom elevhälsan har ökat, en utveckling som märks av även i en stor kommun som Göteborg. Det har skett en förändring i vilka utmaningar som är störst inom elevhälsoarbetet. Enligt SKL har behoven hos nyanlända elever minskat, 84 procent av kommunerna (mot tidigare 95 procent) väljer detta alternativ i den undersökning som rapporten är baserad på. Istället har ökande psykisk ohälsa hos eleverna blivit vanligare, vilket 96 procent av kommunerna uppger.

Ställningstaganden

I Göteborgs skolor är fortfarande likvärdigheten ett problem, både avseende kön och socioekonomiska faktorer. Pojkar får lägre resultat än flickor avseende betyg i alla ämnen, behörighet till yrkesprogram och meritvärde. Nyanlända uppnår i lägre utsträckning målen, framför allt om de saknar skolbakgrund.

Grundskoleförvaltningen är efter ett år i ett läge där det är viktigt att balansera viljan att skapa likvärdighet i struktur, kultur och rutiner mot att utifrån fakta och analys göra riktade insatser till skolor där behoven är stora. Det är även viktigt att säkerställa det lokala behovet av självständighet och friutrymme.

Viktiga ställningstaganden framåt rör att behålla fokus på förstärkningsområden och beslutade utvecklingsområden och vara försiktig med att föra in nya planer och utvecklingsinsatser. Resultatet av kvalitetsdialoger och det systematiska kvalitetsarbetet behöver omhändertas, vilket bland annat innebär att skolornas behov utgör utgångspunkten för huvudmannens stöd.

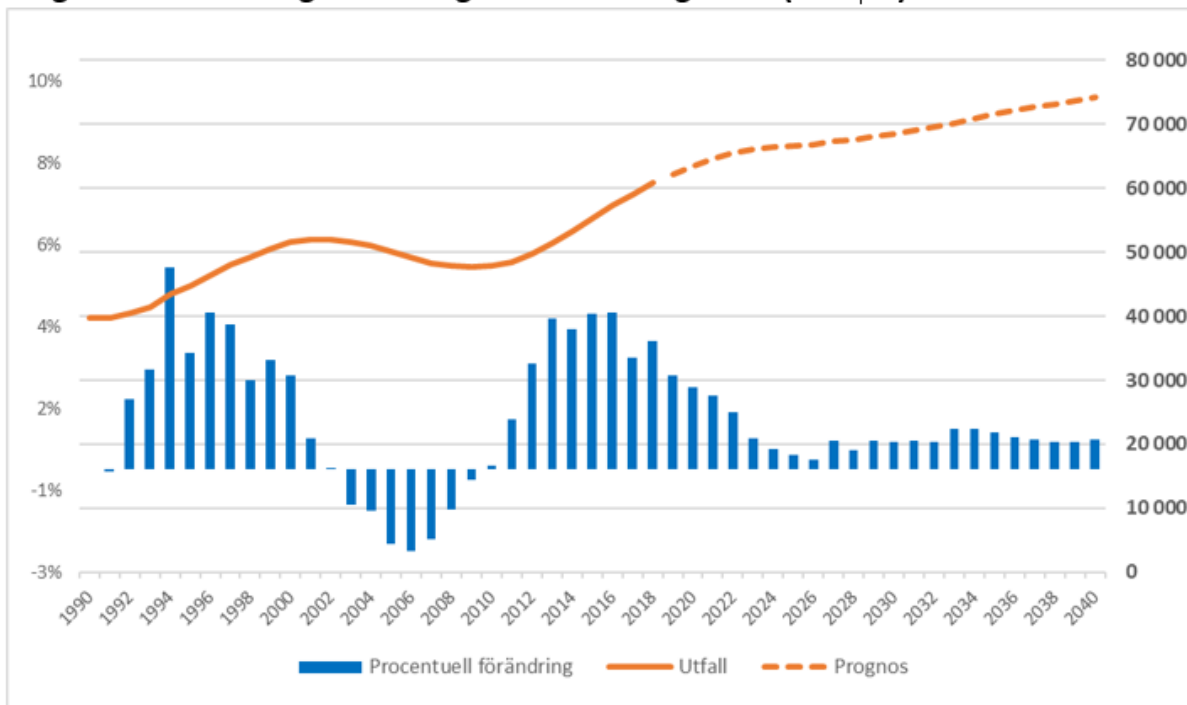
Det systematiska kvalitetsarbetet i förskoleklass, fritidshem och grundsärskolan behöver fortsatt stärkas och utvecklas. Detta behov tillsammans med betydande utmaningar kring kompetensförsörjning gör att dessa verksamheter behöver fokuseras. Det handlar om redan initierade eller genomförda insatser såsom kvalitetsnätverk, kvalitetsutvecklare, en uppstramad befattningsstruktur, samt utbildningskoncept. Det finns behov av att renodla rollen för lärare i fritidshemmen, inte minst för att öka attraktiviteten i yrket. En verksamhet med god kvalitet behöver säkerställas, även om andelen behöriga lärare är låg. Det finns även en utmaning i att många elever med behov av en meningsfull fritid inte har rätt till fritidshem.

Befolkningsutveckling

I slutet av 2018 var befolkningen i Göteborgs stad totalt 572 000. Antalet barn i grundskoleålder var under samma period drygt 60 800, vilket utgör knappt 11 procent av den totala befolkningen. Barn i grundskoleåldrar har ökat kraftigt sedan 2012 till följd av ett högt inflöde av större ålderskullar i lägre åldrar relativt de som lämnat åldersgruppen. Under 2016 ökade antal barn i grundskoleålder med 2016 med 2 126 (3,8 procent). Det är den största

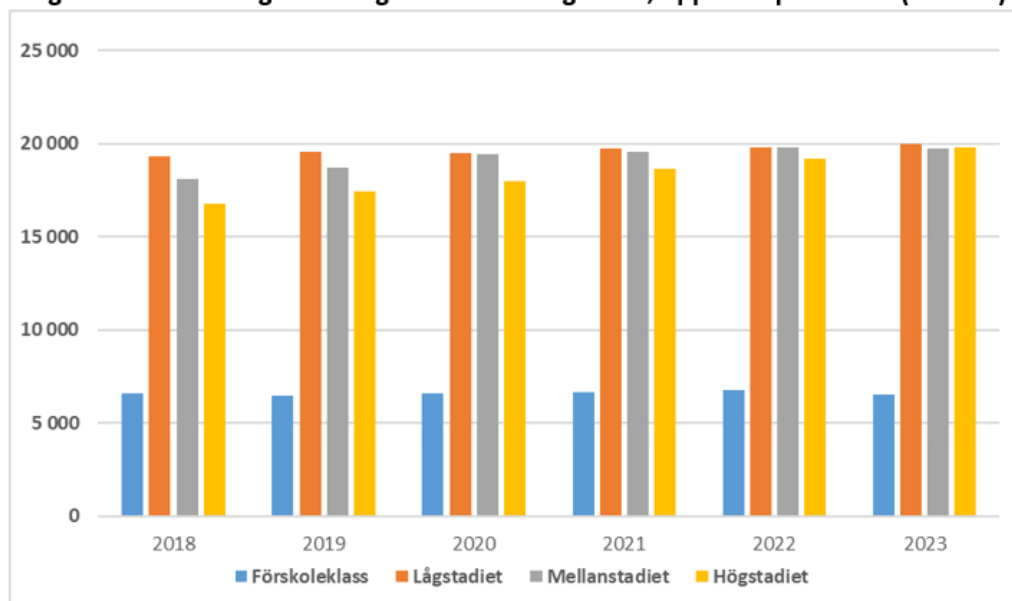
ökningen inom åldersgruppen sedan mitten av 1990-talet. Efter 2016 har ökningen dock avtagit succesivt och utvecklingstakten förväntas fortsätta minska stadigt till och med 2028. Mellan december 2019 och 2020 väntas åldersgruppen öka med 1 260 barn (2 procent). Under de närmsta fem åren väntas gruppen sammantaget öka med 5 200 (9 procent).

Diagram 1. Befolkningsutveckling inom Göteborgs Stad (6–15 år)

I takt med att relativt större ålderskullar i lägre åldrar kommer in i åldersgruppen bidrar detta till en utjämning av andelen elever mellan lägre och högre åldrar på sikt. Om befolkningsprognosen bryts ned på stadier framgår denna förändring tydligt, där befolkningsunderlaget för barn i mellan- och högstadiet andelsmässigt ökar till ungefär samma nivåer som för åldersgruppen 7–9 år. Se diagram nedan.

Diagram 2. Befolkningsunderlag inom Göteborgs Stad, uppdelat på stadier (6–15 år)

Antal grundskoleelever väntas sammantaget öka i samtliga stadsdelar under 2020. Barn i mellan- och högstadieåldrar ökar genomgående i samtliga stadsdelar, medan utvecklingen i de lägre åldrarna varierar. Både Askim-Frölunda-Högsbo och Lundby har haft en relativt hög befolkningstillväxt under flera år och antalet barn i grundskoleålder väntas under 2020 öka mest i dessa stadsdelar, med drygt 4 procent.

Ökningen i stadsdelarna kommer under de närmsta fem åren främst drivas av större grupper i åldrarna 13–15 år. Åldersgruppen förväntas öka mest i Askim-Frölunda-Högsbo och Västra Göteborg. Även åldersgruppen 10–12 år ökar generellt, men i en något lägre utsträckning. I de lägre åldrarna skiljer sig utvecklingen åt mellan de olika stadsdelarna och åldersgruppen 6-9 år väntas minska i flera stadsdelar.

Tabell 1. Förändring befolkningsunderlag (6-15 år)

Stadsdel	Förändring 2019–2020, per stadium				2019–2020		2019–2023	
	6år	7-9år	10-12år	13-15år	Totalt	Procent	Totalt	Procent
Angered	9	6	46	42	103	1,3%	410	5,1%
AFH	50	40	116	96	302	4,1%	890	12,1%
Centrum	1	12	30	41	84	2,5%	227	6,9%
Lundby	21	22	80	64	187	4,3%	603	13,9%
Majorna-Linné	9	-70	55	94	88	1,7%	28	0,6%
Norra Hisingen	12	-29	20	65	68	1,0%	163	2,5%
Västra Göteborg	18	-80	75	60	73	0,9%	133	1,7%
Västra Hisingen	-31	-14	70	42	67	0,8%	372	4,4%
Örgryte-Härlanda	5	9	56	36	106	2,0%	371	7,2%
Östra Göteborg	3	13	126	25	167	2,8%	586	9,7%

Elevutveckling och sammansättning

Antalet elever inom Göteborgs stad har ökat med cirka 7 900 elever (15 procent) under de fem senaste åren. Ökningen var som störst 2015 och 2016, vilket dels beror på fler elever i lägre åldrar och dels av ett ökat antal asylsökande i grundskoleålder i samband med flyktingvågen 2015.

Tabell 2. Utveckling elevunderlag

Antal elever	2014	2015	2016	2017	2018
Totalt	52 052	54 507	56 616	58 116	59 966
- varav elever med tf-nr	0,7%	1,4%	1,7%	1,1%	0,8%
- varav från annan kommun	2,1%	2,1%	2,1%	2,1%	2,2%
Andel i kommunal regi	78,1%	77,5%	77,4%	76,9%	77,0%
- varav från annan kommun	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%
Andel i fristående regi	21,9%	22,5%	22,6%	23,1%	23,0%
- varav från annan kommun	7,0%	6,7%	6,5%	6,5%	7,0%
Elever till annan kommun	1 149	1 141	1 193	764	625

Sambandet mellan utvecklingen av det totala elevunderlaget i Göteborgs Stad och befolkningstillväxten är i regel starkt. Elevantalet påverkas dock även i hög grad av

elevströmmar över kommungränsen, asylinvandring m.m.

Inflödet av elever från andra kommuner var under 2014 ungefär lika högt som utflödet. Efter 2014 har framförallt utflödet till kommunala skolor i andra kommuner minskat kraftigt, vilket har lett till att inflödet under 2018 var ungefär dubbelt så högt som utflödet. En majoritet av eleverna från andra kommuner söker sig till skolor i fristående regi, drygt 70 procent.

Asylsökande ingår inte i SLK:s statistik över folkbokförda personer, men registreras med tillfälligt personnummer i elevstatistiken. Osäkerheten kring utvecklingen av antalet elever med tf-nummer har varit särskilt stor efter flyktingvågen 2015. Andelen grundskoleelever med tf-nummer uppgick i Göteborgs stad till 1,7 procent i oktober 2016. Därefter har gruppens andel av det totala antalet grundskoleelever minskat betydligt i omfattning.

Fördelning av elever utifrån regiform och stadsdel

Ur ett staden-perspektiv är fördelningen av elever mellan kommunal och fristående regi förhållandevis stabil. I oktober 2018 var 77 procent av eleverna placerade i kommunal regi, vilket innebär en minskning med drygt en procentenhet mellan 2014–2018.

Sammansättningen varierar dock avsevärt mellan de olika stadsdelarna och över tid.

I stadsdelar där andelen fristående skolor är låg ökar förutsägbarheten i hur eleverna fördelar sig över skolåren. Avståndet till och mellan skolor är också av stor betydelse. I Västra Hisingen, som rent geografiskt har en låg koncentration av skolor och som saknar fristående skolverksamheter, går 85 procent av eleverna i en kommunal skola i den egna stadsdelen. I Centrum är motsvarande andel 46 procent. Bland de elever som väljer en skola i en annan stadsdel framgår två tydliga mönster. Elever som väljer en kommunal skola söker sig primärt till en skola i en angränsande stadsdel. I takt med att de nya reglerna kring skolvalet får större genomslag är det sannolikt att fler elever, som bor nära stadsdelsgränserna, kommer att söka sig till skolor i angränsande stadsdelar. Bland de elever som väljer en fristående skola i en annan stadsdel söker sig en majoritet till Centrum. Under 2018 gick sammantaget 84 procent av alla grundskoleelever, som var boende i Göteborg, i en skola i den egna stadsdelen.

Tabell 2. Fördelning på regi utifrån stadsdel där eleven är boende

Bor i SDN	Stannar i SDN		Skola i annat SDN
	Kommunal regi	Fristående regi	Totalt
Angered	68%	9%	24%
Askim-Frölunda-Högsbo	70%	14%	16%
Centrum	46%	35%	19%
Lundby	77%	4%	18%
Majorna-Linné	74%	4%	22%
Norra Hisingen	70%	20%	10%
Västra Göteborg	80%	11%	10%
Västra Hisingen	85%	..	15%
Örgryte-Härlanda	76%	13%	11%
Östra Göteborg	64%	17%	20%
Totalt (medel)	73%	11%	16%

Förutsättningar för prognos

Under 2020 väntas antalet barn i grundskoleåldrar öka i samtliga stadsdelar. Utmaningarna kommer att vara störst i stadsdelarna Askim-Frölunda-Högsbo och Lundby som beräknas växa mest. Gemensamt för samtliga stadsdelar är att antalet mellanstadie- och högstadieelever förväntas att öka. I de lägre åldrarna varierar utvecklingen i stor utsträckning. SLK:s befolkningsprognos visar på två tydliga trender som är av stor betydelse för hur antalet grundskoleelever inom Göteborgs stad kommer att utvecklas under de närmaste fem åren. Tillväxttakten av barn i grundskoleåldrar har varit hög under flera år och var som högst under 2016. Från och med 2019 sker emellertid en avmattning i tillväxten och ökningstakten avtar årligen under kommande fem år. Förändringar i åldersstrukturen bland barn i grundskoleåldrar väntas medföra att andelen elever i mellan- och högstadieåldrar ökar i snabbare takt än i de lägre åldrarna. Ur ett ekonomiskt perspektiv innebär detta bland annat att en större andel av budgeten för elevpengen kommer att behöva finansiera kostnadsökningar för elever i äldre åldrar på sikt.

Före grundskoleförvaltningens införande låg elevprognosansvaret hos respektive stadsdel. På grund av de särskilda omständigheter som rådde vid övergången till den nya förvaltningen under 2018 sammanställdes ingen övergripande prognos för elever i Göteborg stad inför 2019. Elevprognosen för 2020 blir därmed den första att omfatta Göteborg stads samtliga elever.

Underlaget till prognosen för 2020 i nuläget är i dagsläget ej komplett. Elevprognosen kommer att bli klar under hösten och arbetas in som ett av underlagen i budget för 2020.

Ställningstaganden

Den nya organisationen för grundskolan i Göteborg medför möjligheter till överblick och planering för staden som helhet, vilket märks inte minst när det handlar om befolkningsutveckling. Detta blir betydelsefullt bland annat vad gäller planering för skolkapacitet. Tidigare planering av skolkapacitet har utgått från respektive stadsdels behov. Överblicken över staden som helhet ger ökade möjligheter till strategisk planering av skollokaler utifrån elevströmmar, elevernas ålderssammansättning, samt utifrån geografiskt gynnsamma lägen för skolor som kan tänkas attrahera elever från olika områden och med olika bakgrund.

Med de ökningarna av andelen äldre barn som är att vänta behöver konsekvenserna av den viktning av elevpengen som idag tillämpas belysas. Idag omfördelas 10 procent mot elevpengen för de yngre åldrarna.

Medarbetare

Förutsättningar för att rekrytera och attrahera medarbetare

Antalet rekryteringar i förvaltningen har ökat något och antalet avgångar har minskat markant i förvaltningen som helhet under perioden januari till maj 2019, jämfört med samma period föregående år. Sett till de stora yrkesgrupperna i skolan:

- har både rekrytering och avgångar bland rektorer minskat,
- är personalomsättningen bland elevassistenter och medarbetare i fritidshem relativt sett högre än för andra yrkesgrupper i skolan,
- är nyrekrytering av antalet lärare relativt konstant men avgångarna har minskat. För avgångar bland lärare har de externa avgångarna minskat mer än de interna.

Av förvaltningens medarbetare är 15 procent 60 år eller äldre och kan förväntas gå i pension inom de närmsta åren. 25 procent av våra rektorer och medarbetare i fritidshem är äldre än 60

år. För de övriga stora yrkesgrupperna i skolan är åldersfördelningen mer jämn och ”normala” pensionsavgångar är att vänta.

En kartläggning i samband med terminsstart höstterminen 2018 visade att 87 procent av de månadsavlönade lärarna i grundskola och förskoleklass, exklusive fritidshem, hade lärarlegitimation. Det går ej att jämföra mot tidigare data från stadsdelarna då metoder och urval skiljer sig åt.

Förutsättningarna för att rekrytera den kompetens som behövs för att bedriva verksamheten försvåras av en nationell brist på såväl utbildade lärare som bedriver undervisningen som av utbildad personal som ska stödja i undervisningen. Göteborg som storstadsregion och universitetsstad har bättre rekryteringsförutsättningar än många kommuner men det ställer krav på grundskoleförvaltningen som arbetsgivare att arbeta aktivt med alla tänkbara åtgärder som kan stärka vår attraktivitet.

Personalomsättningen har minskat de senaste två åren. Fortfarande är den interna rörligheten hög. Den samlade grundskoleförvaltningen förenklar överblick och analys vilket kan stärka arbetet med att motverka en oönskad intern lönekonkurrens. Trots att personalomsättningen har minskat rapporterar rektorerna fortsatt att den är ett problem för kontinuiteten i verksamheten och för att det är svårt att ersätta de som slutar med personal med den kompetens som krävs.

Det stadengemensamma ”Program för attraktiv arbetsgivare” tar sin utgångspunkt i att förutsättningarna för medarbetarna att bedriva en verksamhet med god kvalitet och goda resultat är grunden för att såväl attrahera nya som att få befintliga medarbetare att vilja stanna och utvecklas. Allt det arbete som görs i enlighet med skolutredningen för att stärka förutsättningarna för chefer och medarbetare att skapa en välfungerande skola blir på så sätt också grunden för vår attraktivitet.

Många aktiviteter som syftar till att stärka förvaltningens förmåga att attrahera rekrytera och medarbetare har initierats.

Rekryteringsenheten i förvaltningen utökar sin service till skolorna genom att ta hand om all rekrytering av såväl tidsbegränsat anställda som tillsvidareanställda. En bemanningsenhet byggs upp under hösten 2019 för att serva samtliga skolor med vikarier. Arbetet med att stärka förvaltningens arbetsgivarvarumärke är igång.

Inom rektorsakademin samordnas och systematiseras arbetet för att i större utsträckning göra förvaltningen ”självförsörjande” med rektorer. Genom en tydligt stödjande process för identifiering och utveckling av medarbetare att anta rollen som rektor minskar sårbarheten till följd av de stora pensionsavgångar som är att vänta.

Inom ramen för Göteborgsregionens (GR) branschråd för grundskolor ses nya roller i skolan över för att skapa enhetliga professioner, utbildningsvägar och anställningsvillkor. Samverkan sker med Utbildningsförvaltningen för att forma innehållet i en kommande lärarassistentutbildning.

Brist på behöriga lärare

Bedömning av behovet av nyrekrytering av lärare såväl nationellt som i staden överstiger vida bedömningen av hur många som kommer att utexamineras från lärarprogrammen. Antalet sökande till förskolläraryrket och ämnesläraryrket har sjunkit de senaste två åren medan sökande till grundläraryrket varit konstant och sökande till kompletterande pedagogisk utbildning ökat.

Andelen lärarstudenter som hoppar av utbildningen är hög, 35% av ämneslärarstudenterna

och 26% av grundlärarstudenterna hoppade av utbildningen tidigt under utbildningen enligt uppgifter för hela landet från Universitetskanslerämbetet (UKÄ) 2017. Om det förväntade rekryteringsbehovet nationellt ska täckas behöver sammanlagt 227 000 lärare och förskollärare examineras fram till 2031, vilket motsvarar ett årligt genomsnitt på 15 100 personer. Med dagens examensfrekvenser beräknas antalet examinerade lärare uppgå till totalt cirka 145 000 fram till 2031, vilket leder till en bristsituation på cirka 80 000 lärare år 2031.

Förutsättningar för medarbetare att utvecklas och vilja stanna

Hållbart medarbetarindex (HME) är ett mått i medarbetar- och chefsenkäten som ger en samlad bild av medarbetarnas skattning av styrning, ledarskap, delaktighet, trivsel och motivation, viktiga faktorer för medarbetarnas motivation att vilja stanna och fortsatt bidra till verksamheten.

I ”Program för attraktiv arbetsgivare” har staden satt ett målvärde att samtliga förvaltningar och arbetsplatser ska ha ett HME för medarbetare på 80 eller högre 2023. HME för hela förvaltningen 2018 var 78 (77 för Göteborg stad) men sett till de olika skolorna finns stora variationer. 54 skolor hade ett HME på 80 eller högre, medan 64 skolor hade ett lägre resultat än 80. Spannet som HME varierar på mellan skolorna är 40 enheter, från 51 till 91.

Stadens mål är att alla chefer ska ha ett värde av 85 eller högre fram till 2023. HME för första linjens chefer i grundskoleförvaltningen 2018 var 76 (80 för alla chefer i Göteborgs stad). Den enda faktor som cheferna skattar högre än samtliga chefer i staden är organisatorisk tillit.

Antal medarbetare per chef mättes i staden 2017 för olika verksamhetsområden. För grundskolan låg siffran på 39 medarbetare i snitt per första linjens chef. Tillsammans med äldreomsorgen var detta det högsta medarbetartalet per chef av Göteborgs stads olika verksamheter. Rektorer i utbildningsförvaltningen har i snitt 25 medarbetare per chef (juni 2018). En ny uppföljning genomförs 2019.

En översyn av ledningsroller på skolorna pågår i syfte att renodla rollerna som rektor, biträdande rektor och intendent i syfte att tydliggöra uppdrag och för att kunna stärka kompetensen och förutsättningarna. Renodlade roller underlättar också att förvaltningsgemensamt stöd kan riktas till de olika rollerna. Översynen kommer att utgöra input till Skolutredning 2.0.

Vid bildandet av den nya förvaltningsgemensamma organisationen har det nära stödet till rektor prioriterats, dels i uppdragen till samtliga stödavdelningar och dels genom inrättandet av den nya enheten närstöd samt förvaltningsgemensamma verksamhetsutvecklare. Skolutredning 2.0 kommer utveckla och tydliggöra närstödet och övriga stödfunktioners roll, kartlägga antalet medarbetare per chef samt tydliggöra organisationen ytterligare.

En översyn av förstelärollen genomförs under hösten 2019 för att tydliggöra arbetsuppgifter, förutsättningar och anställningsvillkor samt en likvärdig fördelning av antalet förstelärare utifrån skolors olika behov.

Ställningstaganden

Kompetensförsörjning är en av de mest brännande frågorna för grundskolenämndens verksamhet framåt. Arbetet med att stärka kompetensförsörjningen i skolor med högt socioekonomiskt index behöver särskilt beaktas. Här finns statliga ambitioner att tydliggöra frågan via karriärtjänster. Grundskoleförvaltningens bedömning är att de statliga insatserna medför en del svårigheter i sig själva, och att det behövs även andra åtgärder för att uppnå detta.

Förvaltningens förmåga att attrahera och utveckla personalgrupper i skolan vars roll är att

stödja i undervisningen, t ex elevassistenter och fritidsledare, visar i all uppföljning på sämre resultat än för lärargrupperna. Att stärka dessa gruppers arbetsförhållande avseende arbetsmiljö och kompetens är ett utvecklingsområde med betydelse inte bara för de aktuella personalgrupperna utan också för lärarnas arbetsmiljö och verksamhetens resultat. Här är den goda samverkan med de fackliga organisationerna som har utvecklats i grundskoleförvaltningen avgörande för det vidare arbetet.

Medarbetare vars roll är att stödja i undervisningen behöver i större utsträckning rekryteras, vidareutbildas, motiveras till och ges förutsättningar för att göra karriär inom skolan och bidra till kontinuitet i verksamheten. Det handlar även om att tydliggöra vilken typ av formell och informell kompetens som krävs för olika typer av stödjande uppdrag i skolan. Även här behövs en nära dialog med fackliga organisationer.

Samverkan och påverkansarbete för att stärka förutsättningarna för att attrahera nya medarbetare och för att befintliga ska vilja stanna och bidra till skolans utveckling behöver stärkas tillsammans med olika aktörer:

- Nationellt, regionalt via GR samt med storstadsregionerna Stockholm och Malmö.
- Med Göteborgs Universitet för att lokalt bidra till utbildningen av nya lärare.
- Med lärosäten av betydelse för övriga medarbetargrupper än lärare.
- Med Förskoleförvaltningen, Utbildningsförvaltningen och med Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen.

Skolutredning 2.0 kommer utifrån sin inriktning att tydliggöra begreppet skolenhet även få till följd att rektorsroll samt kompletterande funktioner för att stödja ledningen tydliggörs.

Uppföljningen av lönerna i närområdet visar att lärar- och rektorslönerna i förvaltningen ligger något lägre än för flertalet kommuner. Samtidigt visar uppföljningen att avgångarna i förvaltningen minskar och rekryteringarna ökar vilket är ett annat perspektiv vid bedömningen av om förvaltningen har konkurrensmässiga löner.

Ekonomi

Omvärldsbevakning

Stadsledningskontoret har, tillsammans med konsult från PwC, utarbetat en rapport som beskriver Göteborgs Stads långsiktiga ekonomiska förutsättningar.

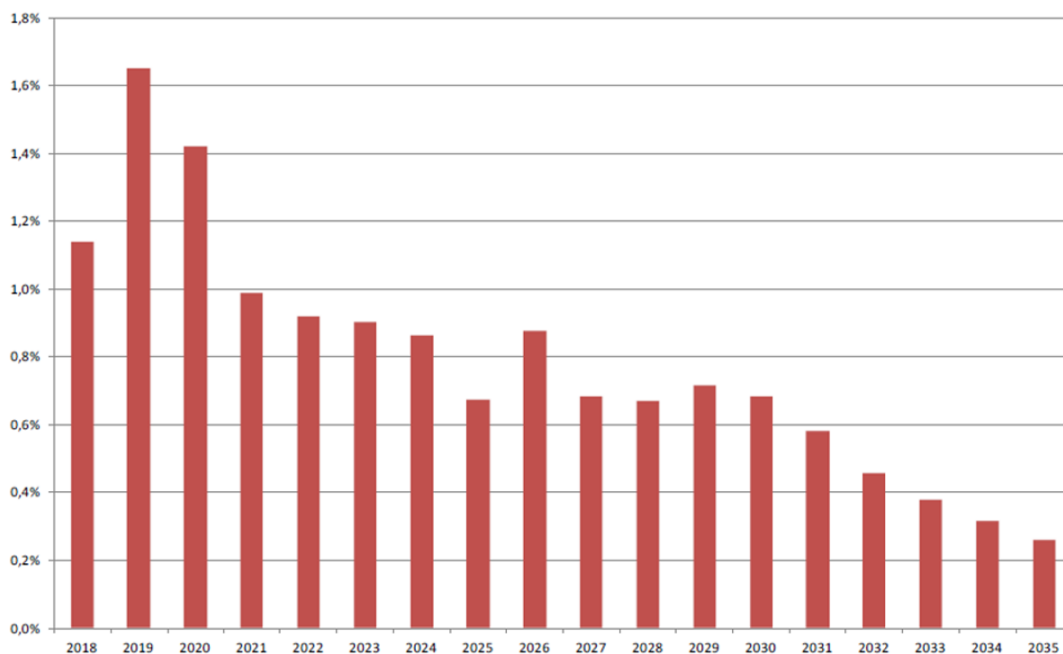
Rapportens slutsatser är att kommunen på sikt kommer få ett strukturellt gap mellan intäkter och kostnader och att åtgärder därför behöver vidtas för att hantera den strukturella problematik som rapporten pekar på. Många kommuner, inklusive Malmö och Stockholm, har gjort liknande utredningar av den framtida ekonomiska utvecklingen och kommit fram till liknande resultat som Göteborgs Stad.

De ekonomiska förutsättningarna för kommunerna har de senaste åren varit mycket gynnsamma. God utveckling av skatteunderlaget och ett lågt ränteläge tillsammans med en gynnsam befolkningsutveckling har skapat goda resultat i många kommuner. De kommuner som under denna period har det svårt att få ekonomin att gå ihop kommer ganska snabbt hamna i ekonomiska svårigheter när utvecklingen blir mindre gynnsam.

Den demografiska utvecklingen förklarar i hög grad de förutsättningar som gäller för såväl Sverige som för Göteborg avseende både kommunernas intäkter och kostnader. Avgörande för finansieringen av kommunsektorn är hur många invånare som finns i arbetsför ålder. Avgörande för kommunernas kostnader är hur många invånare som är unga eller äldre. Sverige har under lång tid, fram tills nu, haft en gynnsam demografisk utveckling.

Skillnaden mellan nettokostnaderna och skatteintäkterna ökar snabbt de närmaste åren enligt de antaganden som stadsledningskontoret har gjort, för att sedan plana ut något. Det medför att kravet på kostnadsreduceringar också är störst de närmaste åren. Diagrammet nedan illustrerar nivån på kostnadsreduceringar som behövs *varje år* för att uppnå balans mellan kostnader och intäkter. En procent motsvarar ca 300 Mkr i 2017 års priser.

Årligt krav på kostnadsreduceringar för balans mellan intäkter och kostnader i Göteborgs stad

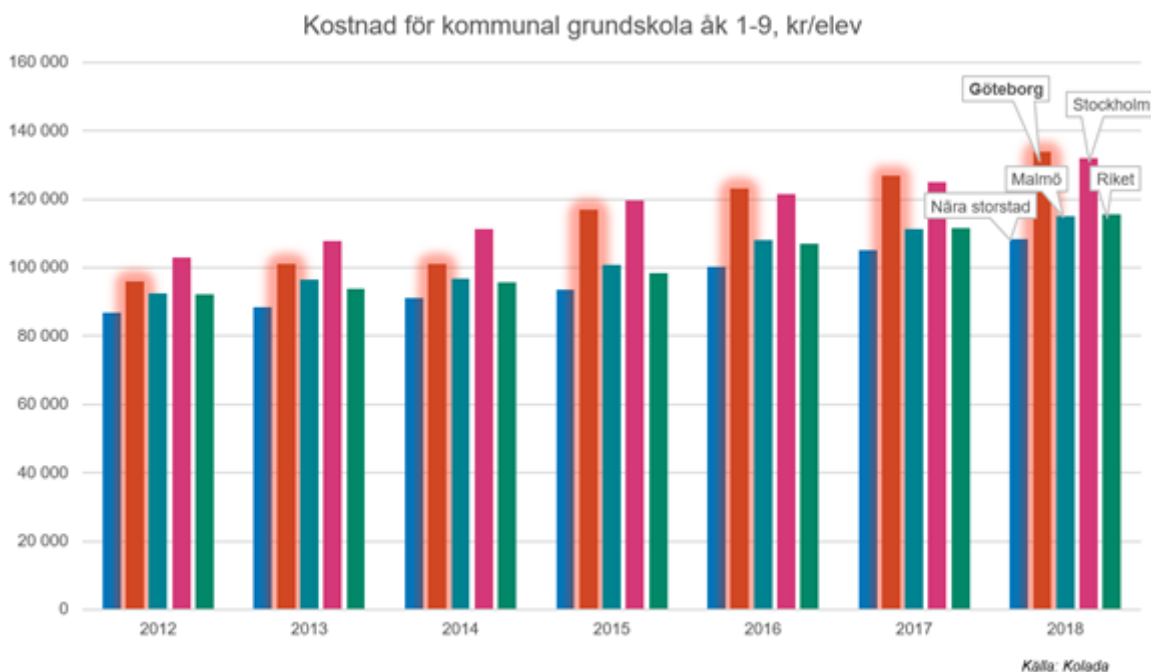
Källa: Stadsledningskontoret

Kostnadsreduceringarna är under förutsättning att inte nettokostnaderna ökar mer än vad som följer av löne-, pris- och befolkningsutveckling. Välfärdstjänsternas nettokostnader har historiskt sett ökat mer. Skulle de öka med en halv procent per år utöver löne-, pris- och befolkningsutveckling, vilket historiskt sett är en låg nivå, innebär det större kostnadsreduceringar.

För att nå balans i ett scenario med nettokostnadsökning om 0,5 procent utöver demografin skulle det krävas ännu mer för att vi ska uppnå balans mellan nettokostnader och skatteintäkter 2035:

- Kostnadsminskningar i form av minskade servicenivåer, ambitioner eller effektiviseringar motsvarande 1,2 procent per år, eller
- Skattehöjning med drygt 5 kronor, eller
- En kombination av dessa två. Om man omvandlar 1,2 procent av grundskolans kommunbidrag motsvarar detta ca 94 Mkr eller ca 2000 kr per elev och år.

Grundskolenämnden bör därför ha fokus på den löpande kostnadsutvecklingen inom samtliga skol- och verksamhetsformer.

Vid jämförelser med Stockholm och Malmö har Göteborg en högre kostnad per elev för undervisning, måltider och elevhälsa. Undervisningskostnaden står för strax över hälften av den totala kostnadsmassan och Göteborg har år 2018 ca 38 procent högre undervisningskostnad jämfört med Stockholm och ca 17 procent högre än Malmö. Väsentligt i sammanhanget är dock att kostnaden per elev i fritidshem är betydligt lägre i Göteborg än i övriga storstäder. Grundskoleförvaltningen behöver mot denna bakgrund fördjupa arbetet med kostnadsjämförelser med övriga storstäder och säkerställa att redovisningen är korrekt inom respektive skol- och verksamhetsform.

Stadens ekonomiska läge

Göteborgs Stad står inför stora utmaningar utifrån ett flertal perspektiv, staden växer och stora stadsutvecklingsprojekt är i full gång. Demografin förändras liksom skatteunderlagstillväxten.

I stadens uppföljningsrapport per mars månad bedömdes stadens samlade resultat (koncernen) för 2019 uppgå till 1 300 Mkr. Resultatet för bolagen ligger i linje med de senaste årens resultat medan kommunens resultat bedöms ligga väsentligt lägre än föregående år.

Stadsledningskontoret framförde utifrån detta läge att kommunstyrelsen inte har möjlighet att fatta beslut som ökar kostnaderna för kommunen 2019. Denna bedömning grundar sig på att prognosen i sig inte visar något överskott. Nettokostnadsutvecklingen för kommunen bedöms för helåret 2019 uppgå till strax under sex procent, vilket är en relativt hög kostnadsutveckling. Samtidigt är finansieringsutvecklingen betydligt lägre och bedöms hamna på drygt tre procent 2019. Detta innebär att marginalerna fortsätter att krympa även 2019, vilket inte är långsiktigt hållbart och är bekymmersamt med tanke på de betydande ekonomiska utmaningar som staden står inför.

Grundskolenämndens ekonomiska läge

Grundskolenämnden redovisar en nollprognos för helår 2019, men bedömer att det finns både risker och möjligheter i årsprognosen. Nämndens utbildningsområden har stora obalanser och en stor andel av skolenheterna har stora utmaningar med att anpassa sina verksamheter för en ekonomi i balans. Den största påverkan på skolornas ekonomiska läge är förändringar i elevantalet och den samlade effekten av en numera gemensam resursfördelningsmodell och ekonomistyrning istället för stadsdelsförvaltningarnas tio olika sätt att styra och fördela

resurser. Förvaltningen arbetar med flera olika åtgärder och insatser för att i år nå en ekonomi i balans och uppnå god ekonomisk hushållning över tid.

Utifrån skolornas resultat och årsprognos visar förvaltningens analyser att det finns ett samband mellan skolenheternas storlek sett till elevantal och ekonomiskt resultat. Däremot bedömer förvaltningen att det inte finns något samband mellan socioekonomiskt index och skolenheternas ekonomiska resultat eller årsprognos. Detta är analyser som behöver följas över tid och utgör en viktig del in i den pågående översynen av skolenhetsorganisationen – Skolutredning 2.0.

Det ekonomiska nuläget utgår ifrån den bedömning som är gjord innan delårsbokslutet per augusti. I uppföljningsrapport 2 redovisas analyser som förvaltningen inte haft möjlighet att arbeta in i det här underlaget.

Budget 2020

Framtaget underlag från Stadsledningskontoret med beräkningsförutsättningar år 2020-2022 innehåller grundskolenämndens ram 2019 uppräknat med index samt befolkningsförändringar. Detta innebär att det inte finns några politiska satsningar, anpassningar eller effektiviseringar i beräkningsförutsättningarna, vilket kan påverka ramstorleken positivt och negativt. När staden beslutar om budget i kommunfullmäktige har grundskolenämnden sin fastställda ram för 2020. Enligt den preliminära tidplanen tas beslut om stadens budget i kommunfullmäktige 4-5 november 2019.

Förutsättningar för budget Göteborgs stad 2020-2022	2019	2020	2021	2022
Grundskolenämnden kommunbidrag 2019 enligt Budget 2019-2021	7 803 700	7 803 718	7 803 718	7 803 718
Justeringar för 2020 och 2021 som inarbetades i KF's budgetbeslut 2019				
Helårseffekt Obligatorisk prao (generellt statsbidrag ökar från 2,1 till 2,5)		400	400	400
Justeringar som beslutats under 2019				
Universeum beslut i KS 20190227	1 700	1 700	1 700	1 700
Schablonmedel beslut i KS20190227	12 500			
Insatser för att motverka antisemitism KS 20190227	1 500	1 500	1 500	1 500
Förändringar som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2020				
Index 2020		234 188	234 188	234 188
Index 2021			247 050	247 050
Index 2022				258 668
Befolkningsförändringar 2020		169 813	169 813	169 813
Befolkningsförändringar 2021			151 811	151 811
Befolkningsförändringar 2022				129 506
Övriga förändringar				
Fri entré universeum		6 000	6 000	6 000
Barn- och elevförsäkring		4 300	4 300	4 300
Schablonmedel nyanlända		-9 000	-9 000	-9 000
Statsbidrag maxtaxa uppdaterad bedömning		-3 700	-3 700	-3 700
Summa KB	7 819 400	8 208 919	8 607 780	8 995 954

Uppräkningen med index som kan ses på bilden ovan utgår ifrån SKL:s prisindex för kommunal verksamhet, som är ett vägt index utifrån förväntad löneutveckling och underliggande inflation (KPIF). Det görs även en uppräkning av ramstorleken efter prognosticerat antal i befolkning i åldrarna 6-15 år som statistikenheten på stadsledningskontoret tar fram.

Ställningstaganden

En vikande konjunktur

Stadsledningskontoret skriver i årets budgetunderlag till de politiska partierna att efter ett antal år med högkonjunktur i Sverige förväntas nu en konjunkturavmattning de kommande åren och därmed även en svagare tillväxt av de kommunala skatteintäkterna. Detta ökar på de ekonomiska utmaningarna för staden och kan påverka kommunbidragets utveckling för grundskolenämnden.

Verksamhetens förmåga att hålla budget

En stor utmaning som förvaltningen har framför sig är att forma en ekonomistyrning som är hållbar och som medför att förvaltningen har god ekonomisk hushållning över tid. Under det första året har förvaltningen arbetat med att ta fram ramar och regler kring ekonomistyrning och stöd inom området som exempelvis:

- resursfördelningsmodell
- principer för god ekonomisk hushållning,
- stödresurser,
- resursplaneringsverktyg

Framtagna ramar och regler är nu inarbetade i förvaltningen, men det krävs ett fortsatt utvecklingsarbete för att de ska accepteras och efterlevas. Utvecklingsarbetet ska genomföras i dialog med förvaltningens olika chefsnivåer, fackliga organisationer m fl. Det kan handla om att erbjuda löpande utbildningsinsatser, riktade insatser men också att den ekonomiska styrningen kopplas samman med det systematiska kvalitetsarbetet.

Eget kapital

I årsrapporten för 2018 lyftes frågan kring grundskolenämndens egna kapital. Grundskoleförvaltningens bedömning av eget kapital var att det bör vara mellan 140 – 160 Mkr. Det skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget, vilket förvaltningen menade stämmer överens med övriga riktnivåer för stadens nämnder. Grundskoleförvaltningen menar att denna nivå krävs för att hantera framtida risker i form av volymförändringar, behovsförändringar, reinvesteringar och konjunkturförändringar samt uppbyggnaden av en ny grundskoleförvaltning. Kommunstyrelsen har nu fattat beslut gällande grundskolenämndens egna kapital, vilket innebär att det egna kapitalet har fastställts till 80 mkr för 2019. Med anledning av ovanstående beslut kommer förvaltningen att utreda vilka konsekvenser detta medför för de interna ekonomistyrningsreglerna för god ekonomisk hushållning.

Statsbidrag och kommunbidrag

Antalet riktade statsbidrag inom utbildningsområdet är omfattande och kritik mot det ökande antalet har riktats från en rad instanser.

SKL har så sent som inför årets Almedalsvecka påtalat de inlåsnings effekter som finns kopplade till exempelvis statsbidraget för ökad likvärdighet. Flera stora statsbidrag är villkorade på ett sätt så att skolhuvudmännen inte kan genomföra besparingar inom undervisning och elevhälsa om de samtidigt ska erhålla statsbidrag. Detta bör ses i ett sammanhang där en stor andel av landets kommuner prognostiserar ekonomiska underskott och behöver vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Grundskoleförvaltningen kommer att arbeta för en tydligare påverkan gentemot den nationella nivån i exempelvis frågan om riktade statsbidrag, och har i detta sammanhang inlett kontakter

med SKL samt Stockholm och Malmö. Grundskoleförvaltningen är en av Sveriges största grundskolehuvudmän och bör ha ett tydligt inflytande i styrningsfrågor som får stor effekt för grundskolan.

Lokaler och skolkapacitet

Skolornas kapacitet att ta emot elever är en komplex fråga som rör många nämnder och förvaltningar i Göteborg. Grundskolenämndens ansvar utgår i första hand ifrån att inom ramen för de ekonomiska resurserna garantera rätten till utbildning (skolplikt och skolplacering) och skapa förutsättningar för skolorna utifrån skollagen och arbetsmiljöansvaret för elever och medarbetare.

Lokalplaneringen i Göteborg sker huvudsakligen i samverkan mellan tre aktörer, lokalsekretariatet, berörd förvaltning och lokalförvaltningen. Syftet med lokalplanering är att säkerställa det totala långsiktiga behovet av skolor kopplat till befolkningsutvecklingen och att se till att det finns ändamålsenliga lokaler över tid. Grundskoleförvaltningen ska definiera sitt lokalbehov och lokalförändringar ur ett verksamhetsperspektiv. Utifrån detta behov formuleras ett uppdrag till lokalsekretariatet eller lokalförvaltningen. Lokalsekretariatet (LS) inom stadsledningskontoret ansvarar för lokalförsörjningsplanering, investeringsplanering och inhyrning. Lokalförvaltningen förvaltar och utvecklar egna befintliga lokaler samt ansvarar för om- och nybyggnation till stadsdelarna/förvaltningar på uppdrag från LS.

När skolor byggs i olika tider och utifrån olika normer och behov, planeras de kunna ta emot ett visst antal elever. Platstillgången beror i huvudsak på teoretiska utgångspunkter såsom tillgång till en viss inom- och utomhusyta per elev. Det beror också på olika faktorer i arbetsmiljön. Också skolornas olika behov, till exempel beroende på elevernas ålder, tillgången till olika specialsalar, bespisningsmöjligheter och att lokalerna är anpassade för skolans olika verksamheter såsom fritidshem, grundsärskola och elever med särskilda behov av anpassning. Alla dessa faktorer påverkar alltså respektive skolas möjligheter att kunna ta emot ett visst antal elever. Rektors bedömning att ta emot elever inom ramen för sin budget, till exempel genom att skapa mindre undervisningsgrupper än lokalerna möjliggör, kan också skilja sig från huvudmannens ansvar att se till att alla elever får en skolplats.

Skolornas kapacitet att ta emot elever kan också variera utifrån förändrade behov. Men det finns inte alltid möjlighet att flexibelt kunna anpassa lokalerna eller att bygga ut skolorna för att få ökad kapacitet i befintlig geografisk infrastruktur. Nya elevplatser i Göteborg tar också lång tid att få fram. Det är inte ovanligt att det kan dröja över tio år för sådana planprocesser. Att bygga ut kapaciteten är kostsamt och kräver såväl nya investeringar för staden såväl som tillräcklig driftsbudget. Kostnaderna belastar grundskolenämnden i huvudsak såsom hyra, resurser som om de inte används effektivt i såväl planering som drift minskar de ekonomiska förutsättningarna att bedriva utbildning och undervisning.

Förändringar i befolkningsutvecklingen och elevprognoser är viktiga redskap för att kunna planera för skolornas kapacitet både lokalt och för staden som helhet.

Till skillnad från Stockholm och Malmö har man i Göteborg ofta utgått ifrån att bygga skolor med mindre möjlighet att ta emot många elever. Skolorna ligger också mer utspridda, vilket har konsekvenser för organisering av skolenheter och elevers placering vid skolval. Den övergripande planeringen har utgått ifrån tio olika stadsdelars behov, men en strategisk kapacitets- och lokalplan för olika befolknings- och verksamhetsbehov har inte utarbetats för Göteborg. Frågan om respektive skolas kapacitet egentligen skapar ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten utifrån skollagen har inte alltid varit i fokus. Grundskolan i Göteborg är i sin nya, samlade form en tydlig, professionell fackförvaltning i dialog med de olika aktörer som är inblandade i processen kring lokaler i staden.

Grundskoleförvaltningen har en tydlig sakkunskap i detta sammanhang, vilket gör att överväganden utifrån ett grundskoleperspektiv tydligare kommer upp i diskussioner och dialog.

Det fria skolvalet påverkar hur många elever som söker sig till olika skolor och när platstillgången inte matchar behoven uppstår olika typer av utmaningar. Hemkommunen har ansvaret för att ständigt kunna ta emot fler elever på grund av tillfälliga befolkningsförändringar eller på grund av att Skolinspektionen beslutar att återkalla tillståndet att bedriva en fristående skola. Att ha beredskap för den typen av förändringar är svårt och kostsamt och är i nuläget svårt att organisera i många delar av staden.

Under förvaltningens första år har en nulägesbedömning av skolornas kapacitet att ta emot elever per skola och årskurs i grundskola och grundsärskola gjorts och om denna stämmer överens med lokalsekretariatets bedömning. Nulägesbedömningen av den tillgängliga kapaciteten visar å ena sidan på en betydligt lägre kapacitet att ta emot elever än den som anges i lokalsekretariatets bedömning. Å andra sidan ökade antalet elevplatser i förhållande till tidigare lokal verksamhetsbedömning. Detta eftersom nulägesbedömningen gjordes utifrån en dialog med rektor, utifrån likvärdiga principer för verksamheten och för att höja kapaciteten att ta emot elever. För skolor med lägre kapacitet än lokalsekretariatets norm utreds möjligheten till och åtgärder vidtas för ytterligare kapacitetshöjande åtgärder. Behovet av nya elevplatser är stort i delar av staden. Områden som enligt lokalsekretariatet fram till 2021 har en särskilt ansträngd situation med att få fram ett tillräckligt antal elevplatser är Västra Hisingen, Norra Hisingen, Centrum och Norra Älvstranden i Lundby.

För grundsärskolan har en nulägesbedömning gjorts om tillgången på elevplatser där det ställs krav på ökad tillgänglighetsanpassning utifrån elevernas behov. Antalet platser är lägre än behovet. Tidigare huvudmän har inte alltid planerat för en egen grundsärskoleverksamhet som täcker behoven. Särskilt gäller detta för elever med större behov av tillgänglighetsanpassning och för grundsärskolor belägna i stadens centrala stadsdelar.

Pågående byggprojekt och behov av upprustning

Inom grundskoleförvaltningen pågår eller planeras cirka 140 större skolprojekt. Det är ny- och ombyggnation, samt förstudier eller projektering. Utöver detta är det sju planärenden som utreds. Ett femtiotal verksamhetsanknutna mindre ärenden handläggs också. Det finns cirka 2 800 skolplatser i tillfälliga lokaler. Dessa är planerade att avvecklas så snart det finns ett permanent alternativ. Ungefär en tredjedel av lokalbeståndet är i behov av upprustning. Upprustning medför en ökad lokalhyra.

Ställningstaganden

Planering och åtgärder för att öka skolornas kapacitet behöver göras tillsammans med flera olika förvaltningar och på olika politiska nivåer för att möta de många utmaningar som finns. Planeringen kring lokaler i Göteborgs stad är komplex med många inblandade aktörer med många olika perspektiv.

Inom grundskoleförvaltningen har identifierats att rektorerna blir högt arbetsbelastade i samband med lokalprojekt på skolorna. För att underlätta rektors arbetsbelastning vad gäller lokalfrågor kommer en översyn ske kring samarbete och rollfördelning mellan rektor, förvaltningsledning, säkerhetsavdelning, utvecklingsledare fastighet, lokalförvaltningen och lokalsekretariatet.

Som har konstaterats i exempelvis i facknämndsöversynen finns generellt en frustration bland de verksamhetsdrivande nämnderna kring nuvarande organisation kring lokaler i staden, där lokalsekretariatet har en avgörande roll i både operativa frågor, planering och styrning av

lokalförsörjning. I nuvarande organisation är ledtiderna från det att en verksamhetsnämnd aktualiserar sitt lokalbehov till dess att det är tillgodosett långa. Grundskoleförvaltningen bedömer att de ställningstaganden som stadsledningskontoret har fört fram i facknämndsöversynen rörande lokalsekretariatets ansvarsområden och den strategiska planeringsfunktionen inom stadsutvecklingsområdet är relevanta. Trycket från de verksamhetsdrivande nämnderna bedöms öka ytterligare i lokalfrågorna om förslagen kring stadsdelsnämnderna går igenom och verksamhetsdrivande fackförvaltningar blir fler.

Vardagssamverkan kring eleven

Grundskoleförvaltningen samverkar både internt med stadens förvaltningar och med externa aktörer i syfte att säkerställa vardagssamverkan kring eleven. Interna samverkansparter i staden är framför allt stadsdelsförvaltningarna i nuvarande organisation, men även kulturförvaltningen samt idrott- och föreningsförvaltningen. Externa samverkansaktörer är till exempel polisen och Västra Götalandsregionen.

Under 2019 har ett stort arbete pågått med att se över de samverkansöverenskommelser som tecknades med stadsdelarna och förskoleförvaltningen inför att grundskolan samlades i en egen förvaltning. Dialog har förts med förskoleförvaltningen och alla stadsdelar och överenskommelser för 2020 beräknas tecknas efter uppföljningsmöten under hösten.

I nuläget skiljer det sig mycket mellan stadsdelarna när det kommer till omfattningen av samverkansinsatser, vilket har hämmat likvärdigheten i staden. I dialogerna har fokus därför legat på att säkra insatser som har visat resultat, avsluta insatser som varit ineffektiva och arbeta för att på sikt skapa mer gemensamma och likvärdiga insatser och arbetsformer i staden. Överenskommelserna har kategoriserats utifrån om de har stadenövergripande strukturer, såsom NOSAM (närområdessamverkan)¹, Västbus² och Trygg i Göteborg³, eller om de är stadsdelspecifika, t.ex. lokala hälsoprojekt. I dialog med förskoleförvaltningen och stadsdelarna har det funnits enighet kring att de insatser och samverkansforum som finns över hela staden i möjligaste mån ska se likadana ut samt att särskilda överenskommelser tecknas med respektive stadsdel i de fall det rör stadsdelspecifika insatser. Arbetet med att säkra en likhet kring de stadenövergripande strukturerna lägger en grund för möjlighet till stabilitet i funktioner snarare än organisation när det handlar om samverkan kring barn och unga. Detta är en viktig grundval inför en eventuell omorganisation som berör stadsdelsnämndernas nuvarande ansvarsområden.

Under våren har stadsledningskontoret fortsatt utredningen av stadsdelarnas organisation utifrån kommunstyrelsens inriktningsbeslut den 28 november 2018 att utredningens andra fas ska genomföras med inriktning mot en organisering i centrala nämnder. En rapport har lämnats till kommunstyrelsen för vidare ställningstagande. Förslaget innebär i korthet att stadsdelsnämnderna och social resursnämnd upphör, och att ansvarsområdena tillförs nya nämnder eller överförs till andra nämnder. Om beslut om inrättande fattas under hösten 2019, kan de nya nämnderna träda i kraft 2021-01-01. Förslaget är ett samlat genomförande av förändringarna.

Nya nämnder som föreslås inrättas är en nämnd med ansvar för individ- och familjeomsorg samt övrig socialtjänst, en nämnd med ansvar för äldreomsorg samt hälso- och sjukvård, och en nämnd med ansvar för stöd till personer med funktionsnedsättning.

---

¹ Samverkan mellan hälso- och sjukvård, tandvård, kommunal vård och omsorg, socialtjänst samt skola.

² Västbus är en förkortning av barn- och ungasamverkan i Västra Götaland och är en överenskommelse om samverkan mellan hälso- och sjukvården och kommunerna i Västra Götalandsregionen. Målgruppen är barn och unga upp till 20 år med sammansatt psykisk, psykiatrisk och social problematik som behöver tvärprofessionell kompetens från olika verksamheter.

³ Samverkan mellan Göteborgs Stad och polisen.

Några befintliga nämnder föreslås ta över ansvar från nämnder som försvinner. Kulturnämnden föreslås ta över ansvaret för huvuddelen av den kultur- och fritidsverksamhet som idag finns inom stadsdelsnämnderna. Kulturnämnden föreslås även ta över Kulturskolan. Grundskolenämnden och förskolenämnden föreslås själva svara för den måltidsverksamhet samt de vaktmästeri- och lokalvårdstjänster som finns i anslutning till sina respektive verksamheter. Motsvarande gäller även för de nya nämnderna.

Nämnden för konsument- och medborgarservice föreslås få ett ansvar för lokala råd, dialoger och kommunikation som har geografi som huvudsaklig utgångspunkt. Därtill föreslås en överföring av ansvar för medborgarkontoren till nämnden.

Värta att notera är att ansvaret kring Jämlik Stad ej berörs i utredningen. Stadens övergripande part till Västra Götalandsregionen i folkhälsofrågor föreslås vara kommunstyrelsen. Nämnd med ansvar för individ- och familjeomsorg samt övrig socialtjänst föreslås ha ett samordnande ansvar för det lokala folkhälsoarbetet.

Förslaget innebär även att de nya nämndernas förvaltningsorganisationer utformas utifrån en gemensam geografisk indelning. Utredningen nämner 4-5 sammanhängande områden som i möjligaste mån bygger på naturliga/etablerade gränser.

Ställningstaganden

Den föreslagna omorganisation som innebär att stadsdelsnämnderna upphör kan få stora konsekvenser för det individnära arbete som behövs i samverkan mellan olika aktörer i lokalområdet (t.ex. individ- och familjeomsorg, kultur- och fritidsverksamhet). Viktigt är att bibehålla fokus på funktion snarare än organisation vilket är ingången för arbetet kring överenskommelser med stadsdelar och andra individnära aktörer. Vidare behöver ”mellanrummen” som kan bli en önskad följd av en omorganisation till fackförvaltningar säkerställas. Det handlar om förebyggande, sociala och kompensatoriska insatser utifrån ett holistiskt perspektiv på individen.

Många av de insatser som har rört förebyggande arbete kring barn och unga i stadsdelarna har finansierats av folkhälsomedel från Västra Götalandsregionen (VGR). Denna finansiering har byggts på en samfinansiering mellan staden och VGR. Utifrån ett folkhälsoperspektiv är grundskoleförvaltningen en av de mest centrala aktörerna för folkhälsan i staden. Fullföljda studier är en av de viktigaste faktorerna för ett liv präglat av inkludering, aktivt deltagande och välmående. I detta sammanhang behöver dialogen med VGR kring behov och satsningar kring folkhälsa inkludera grundskoleförvaltningen som en part.

Utredningen om stadsdelsnämnderna innehåller ett förslag om en geografisk indelning av de blivande fackförvaltningarna som inte är densamma som grundskoleförvaltningens indelning i utbildningsområden. Här behöver säkerställas en harmonisering som gör att samverkan inte försvåras. Skolutredning 2.0 behöver nära följa utvecklingen vad gäller geografisk indelning.

Skolval och skolplaceringar

När en elev ska göra en övergång mellan förskola-skola eller en övergång mellan skolenheter ska kommunen inhämta vårdnadshavares önskemål om skolplacering. Detta organiseras av kommunen genom att det inför varje nytt läsår anordnas ett skolval för aktuella elever. Tidigare har skolval genomförts i stadsdelarna. Införandet av den nya grundskolenämnden och grundskoleförvaltningen innebär att det har skett en central antagning till de kommunala grundskolorna. Skolvalet i Göteborgs stad är ett av de största skolvalen i Sverige och omfattar ca 12 000 elever med vårdnadshavare. Av de vårdnadshavare som lämnade önskemål om skolplacering fick 86% sitt förstahandsval och 95% något av sina önskemål – en ökning med respektive 9% i jämförelse med föregående år.

I arbetet med planeringen av skolvalet 2019 gjordes bedömningen att förutsättningarna, utifrån lagstiftning och principer om likvärdighet och rättssäkerhet, inte möjliggjorde en annan för staden gemensam lösning, än att samtliga vårdnadshavare till elever som ska byta skolenhet ska informeras om rätten att välja skola. För många vårdnadshavare och områden innebar detta en ny praxis.

Inför skolvalet 2020 har det utarbetats och fastställts en strategi för att säkerställa en process som håller hög kvalitet.

Ställningstaganden

För att skolvalsprocessen, som är en oerhört central process ur ett elev- och vårdnadshavarperspektiv, ska upplevas som välfungerande och högkvalitativ krävs att den strategi som utarbetats följs. Detta kräver kvalitetssäkrade elevprognoser och kapacitetsbild. Med elevprognoser som underlag kan förvaltningen kartlägga huruvida den förväntade efterfrågan på skolplatser matchar tillgången. Kartläggningen behöver ske på staden-, utbildningsområdes- och skolnivå.

Det är även av vikt att det finns en strategi kring skolenheternas organisation. Kommande skolenhetsutredning, Skolutredning 2.0, ska belysa hur det går att skapa bästa möjliga väg för eleverna genom årskurserna.

Digitalisering

Digitalisering tillhör ett av de områden där grundskolan har en viktig roll att fylla för elever utifrån flera perspektiv. Att få kunskaper i att hantera digitala verktyg rent praktiskt är ett viktigt område, men det handlar även i hög utsträckning om att hjälpa unga människor att hantera, värdera och granska de digitala medieupplevelser som utgör en stor del av deras dagliga erfarenheter och referensramar.

Digitalisering i grundskoleförvaltningen ska stödja och utveckla undervisningen i syfte att öka likvärdighet och kvalitet i stadens grundskolor. Detta sker dels genom att bidra till kunskapshöjande insatser för ett digitalt lärande i vid mening och dels genom att kvalitetssäkra och utveckla de stödprocesser som behövs för att det digitala lärandet ska fungera. Under 2019 arbetar förvaltningen bland annat med att samordna och stödja skolornas arbete med LIKA för lärare⁴. Nästa steg är att möjliggöra insatser på respektive skola utifrån en analys om behov. Under våren 2019 anordnas ett sextiototal olika utbildningstillfällen och workshops inom digitalt lärande. Exempel på områden är programmering, källkritik eller digitalt skapande. Inför digitala nationella prov har närmare 300 pedagoger utbildats. I kommunfullmäktiges budget för 2019 har utbildningsförvaltningarna i uppdrag att ta fram en stadengemensam digitaliseringsstrategi. Tanken är att utgå från den nationella digitaliseringsstrategin och förtydliga denna i ett Göteborgsperspektiv. Varje förvaltning ska därefter ta fram en egen handlingsplan som utgår från gemensamt program. Arbetet är påbörjat och beräknas vara klart i slutet av 2019.

Från och med årsskiftet 2018/2019 äger grundskoleförvaltningen processen för centralt inköp och hantering av elevdatorer. Alla leasingavtal förs över till grundskoleförvaltningen, även avtal för elever i lägre årskurser. Under läsåret 2019/2020 kommer alla elever i årskurs 4-9 att få tillgång till en dator som inte är äldre än 36 månader. På sikt ska även yngre eleverna få samma möjlighet. Syftet med övergång till ett centralt ägande av elevdatorer är att öka likvärdigheten mellan skolor i tillgång till digitala verktyg, avlasta skolorna från

---

⁴ LiKA lärare är ett stöd kring digitalisering, framtaget av SKL har tagit fram. Det är ett egenskattningsverktyg kring digitalisering i lärarvardagen, med koppling till styrdokumentet.

administration, samordna beställningar, skapa utvecklande, lustfylld och kreativ arbetsmiljö för elever och pedagoger och bredda det pedagogiska utbudet av arbetsätt och metoder för att fördjupa kunskaper och utbildningsmöjligheter för livslångt lärande.

Grundskoleförvaltningen deltar tillsammans med Intraservice och övriga skolförvaltningar i projekt för att ta fram en ny lärplattform. I detta arbete ingår att bestämma hur Hjärntorget ska utvecklas för att stödja verksamheternas behov på kort och lång sikt. Avdelningen arbetar även tillsammans med Intraservice och övriga skolförvaltningar i projekt för att ta fram ett nytt elevadministrativt system som ersätter nuvarande Procapita. I projektet ingår även tjänster för beslutsstöd och resursplanering.

Ställningstaganden

Under grundskoleförvaltningen första år har ett tydligt behov av nya IT-tjänster identifierats. Det handlar bland annat om stöd för myndighetsutövning inom myndighetsavdelningen. Administrativa processer som hanterats per stadsdel kräver ett annat systemstöd när ärendeflödet blir tio gånger så stort. Stadens tjänsteplansmodell för utveckling av nya IT-tjänster har en långsam cykel vilket medför att tiden från att ett behov uppstår till dess att ny tjänst finns på plats kan ta 2-3 år.

Facknämndsutredningen har uppmärksammat att bl a Intraservice arbete med IT-lösningar tillhör de områden som påverkas i samband med övergången till en samlad grundskolenämnd och förskolenämnd. Denna bedömning delas av grundskoleförvaltningen.

Extern samverkan

Samverkan med externa samhällsaktörer är ett område där ett förvaltningsövergripande arbete har inletts och är under utveckling.

Skolorna har en stor frihet att inom ramen för sina prioriterade utvecklingsområden välja att samarbeta med olika externa aktörer, med en kommande riktlinje för externa samarbeten som stöd. Ur ett förvaltningsövergripande perspektiv behöver säkerställas att skolans uppdrag att samverka med närsamhället fungerar överallt, och särskilt prioriteras i områden där skolan utgör elevers främsta koppling till arbets- och samhällsliv.

Det kan konstateras att näringslivet i ökande utsträckning uttrycker ett intresse av att bidra till en positiv samhällsutveckling. I detta sammanhang utgör skolan en central arena.

Undersökningar som genomförts av Idrotts- och föreningsförvaltningen visar att engagemanget i föreningsaktiviteter går ner för många unga någonstans i mellanstadieåldern. Ett fokus på en motiverande fritid för unga, flera samhällsaktörer emellan, kan ge unga ökad motivation samt ett positivt alternativ vad gäller meningsfull fritid.

Det kan konstateras att föreningslivet står inför utmaningar. Det traditionella, ideella engagemanget minskar; och allt fler föreningar söker möjligheter att få ekonomisk täckning för personers engagemang.

Områdesutveckling är en prioriterad fråga i Göteborg. Bostadsbolagen är drivande aktörer i detta arbete, liksom staden inte minst inom ramen för ”Jämlig Stad”.

Enkät och inventering som genomfördes under 2019 visar att förvaltningens skolor deltar i ca 40 EU-projekt och internationella aktiviteter. Erasmus+, EU:s utbildningsprogram, delfinansierar de flesta projekten. Projekten innehåller både elevutbyte och lärarutbyte och bidrar till ökad internationell kompetens både för våra elever och personal.

Ställningstaganden

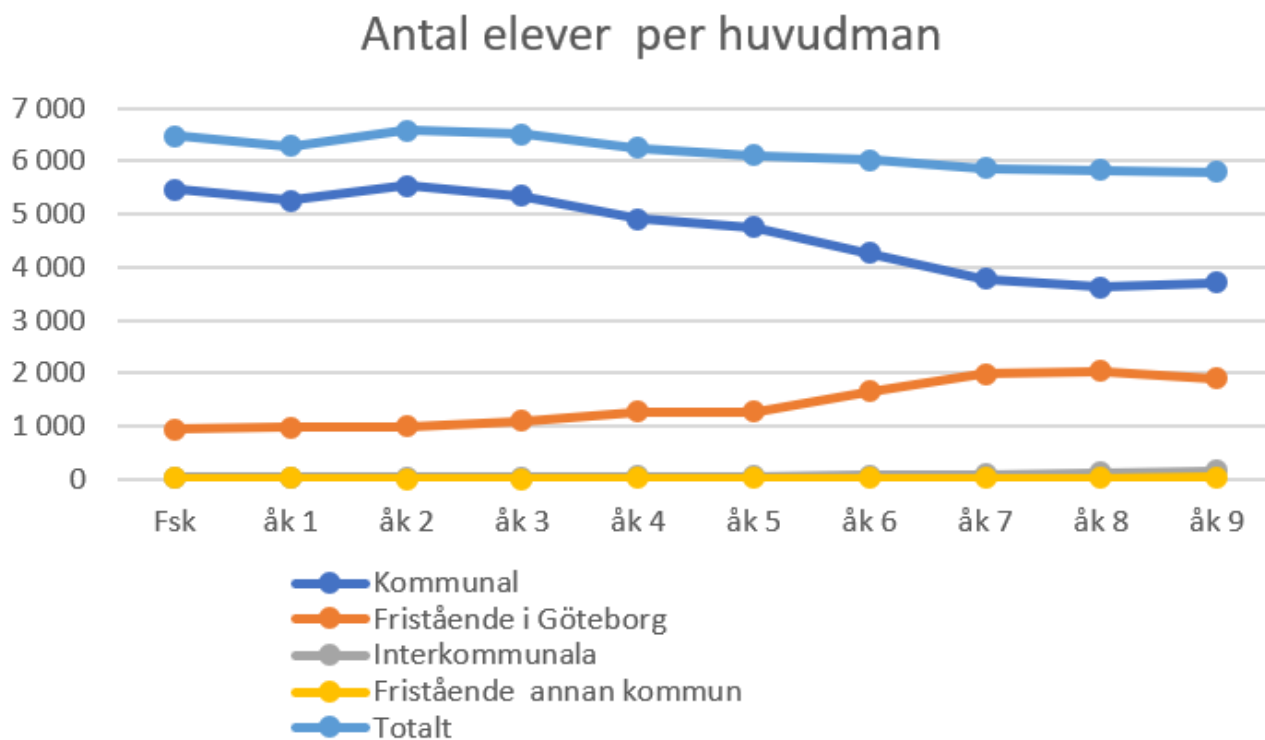
Samarbete med externa aktörer är en positiv möjlighet särskilt vad gäller aktiviteter på eftermiddagen. Fritidshemsverksamheten står inför utmaningar med låg behörighet bland personalen och därtill en hög personalomsättning. En samverkan med externa aktörer kan stärka verksamheten. Här är även en faktor att många elever i grundskolan inte har en formell rätt till fritidshem. Samtidigt har många av de elever som inte har rätt till fritidshem ett stort behov av aktiviteter som innebär en meningsfull fritid.

Grundskolenämnden bör genom ett aktivt samverkansarbete med andra aktörer säkerställa att nämnden är en tydlig aktör även i en internationell kontext. Det är även av vikt att sprida erfarenheter samt se till att skolor får tillgång till stöd för att börja arbeta internationellt om så önskas. Samverkan inom utbildningskedjan bör också prioriteras. Deltagande i Eurocities arbetsgrupp Education ska användas för strategiskt utvecklingsarbete och påverkansarbete och för att lyfta förvaltningens övergripande utvecklingsfrågor och utmaningar i en internationell kontext. Det internordiska samarbetet ska förvaltas och utvecklas. Grundskolenämnden bör vara aktiva och investera i partnersök och marknadsföring av förvaltningen som en engagerad internationell partner.

Fristående skolor

Vid läsårsslutet 2018/19 var det 14 300 elever som var inskrivna vid någon fristående grundskola i eller utanför Göteborg. Det utgör drygt 23 procent av det totala elevantalet.

Andelen elever vid fristående skolor ökar succesivt under grundskoletiden, i förskoleklass har 15 procent av eleverna valt en fristående skola medan andelen i högstadiet utgör 34 procent. Det kan jämföras med gymnasieskolan där andelen elever som valt fristående gymnasieskola är drygt 40 procent.

Källa: Grundskoleförvaltningen, ProCapita

Nettobudget elevpeng/betalström för elever hos annan utbildningsanordnare under 2019 är

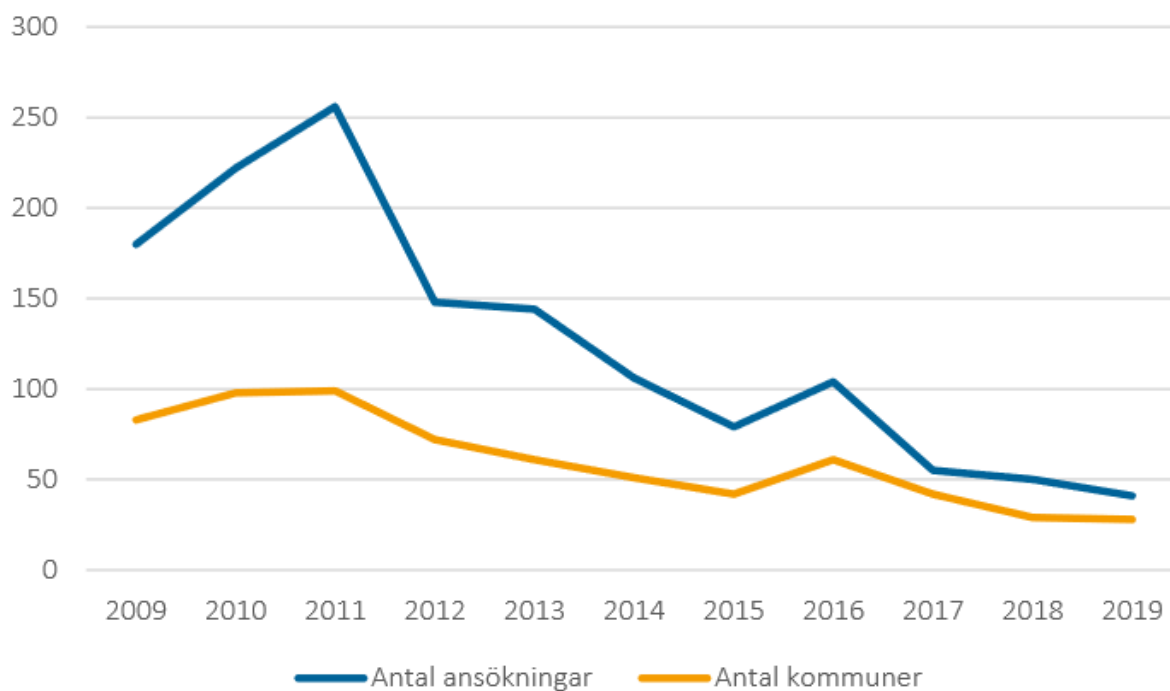
1 384 mnkr.

Utveckling över tid

Andelen elever i fristående grundskolor har ökat under en lång period. På nationell nivå var det en procent av grundskoleleverna som gick i en fristående grundskola under läsåret 1992/93. Läsåret 2001/02 hade andelen ökat till 4,8 procent medan var andelen drygt 14 procent under läsåret 2017/18. Andelen elever i fristående skolor varierar stort mellan landets kommuner och regioner och störst andel finns i landets storstadsregioner.

Det är dock ett troligt att andelen elever i fristående skolor kommer att minska de kommande åren. Samtidigt som det totala antalet elever i grundskolan beräknas öka så minskar antalet ansökningar om att starta fristående grundskolor. Inför läsåret 2020/21 fick Skolinspektionen in 41 ansökningar om att starta fristående grundskola. Det är en minskning med 18 procent mot föregående år och det lägsta antalet ansökningar sedan Skolinspektionen bildades och övertog ansvaret för tillståndsprövning.

Diagram 11: Andel ansökningar om att starta fristående grundskola samt antalet berörda kommuner, 2009-2019.

Källa: Skolinspektionen

Inför ansökningsomgången till läsåret 2020/21 inkom sex ansökningar om att starta fristående grundskola i Göteborg. Flertalet av dessa skolor var nischade mot en särskild elevgrupp. Startar dessa skolor kommer de med stor sannolikhet att ha elevgrupper som är homogena utifrån skolans verksamhetsidé, inriktning på en särskild elevgrupp utifrån nationalitet, religion eller elever i utsatta områden.

Ställningstaganden

De fristående skolor som finns i Göteborg representerar en brokig samling av huvudmän med allt från små huvudmän med en skola till stora koncerner. De olika huvudmännen har därmed

både olika kapacitet och förmåga att bedriva verksamhet.

För grundskoleförvaltningen är det viktigt att vi fortsätter att utforma arbetssätt som säkerställer att vi kan ta vårt ansvar som hemkommun. Det är av stor vikt att vi som hemkommun har insyn och goda samarbetsformer med de fristående skolorna och deras huvudmän. Detta kommer bland annat till uttryck i det samverkansråd som kommer att inrättas mellan grundskoleförvaltningen och de fristående skolorna under hösten 2019.

Förvaltningen behöver också följa Skolinspektionens arbete kring ägarprovningar och kvalitetsgranskningar. Förvaltningens bedömer att det för närvarande finns en stor risk för att ytterligare skolor får sina tillstånd indragna. Detta ställer stora krav på oss som hemkommun att snabbt kunna informera och bereda plats för elever i våra kommunala skolor.

Hemkommunsansvaret omfattar idag ca 14 000 elever och har en nettobudget på 1, 3 mdr.

Förvaltningen behöver upparbeta rutiner för det läge när Skolinspektionen tar tillbaka tillståndet för en fristående skola.

Statliga initiativ och förändringar

Det är fortsatt en låg takt i statens utredningsarbete inom utbildningsområdet. Under våren 2019 har grundskoleförvaltningen bara besvarat en statlig remiss från utbildningsdepartementet.

Många av de statliga förändringar som föreslås paketeras i regeringens budgetproposition vilket bl a innebär att de ofta kopplas till ett riktat statsbidrag och inte blir föremål för ett traditionellt remissförfarande. Flera utredningar från förra mandatperioden har fastnat i regeringkansliets beredningsprocess och det är oklart om det kommer att läggas propositioner från regeringen. De statliga förslagen har under senare år tenderat att presenteras i utvalda delar och läggs samman på ett ibland överraskande sätt.

Beslutat och klart – lagförändringar från 1 juli 2019

Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser

Skolan får en skyldighet att i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet göra en uppföljning av det stöd en elev fått som extra anpassning i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs ska sedan få ta del av resultatet av uppföljningen. Det gäller i grundskolan, sameskolan och specialskolan för de elever som ska börja i årskurs 1 och årskurs 4.

Krav på legitimation i fritidshemmet

Undantaget som gav fritidspedagoger eller motsvarande möjlighet att undervisa i fritidshemmet utan legitimation och behörighet tas bort. Personer med en äldre fritidspedagogutbildning eller liknande kan istället få legitimation och behörighet att undervisa i fritidshemmet. I praktiken består alltså ändringen av att undantaget för personer med en äldre fritidspedagogutbildning flyttas från skollagens anställningsbestämmelser till legitimationsbestämmelserna.

Mer undervisningstid i matematik och idrott och hälsa

Från och med höstterminen 2019 får eleverna i grundskolan ytterligare 105 timmar garanterad undervisningstid i matematik och ytterligare 100 timmar i idrott och hälsa. Undervisningstiden i elevens val minskar med motsvarande antal timmar. Förändringen är omhändertagen i grundskolenämndens beslut om gemensam timplan.

Elever i grundsärskolan och specialskolan kommer också att få ytterligare 105 timmar garanterad undervisningstid i matematik, med minskning av undervisningstiden i elevens val

och slöjd som följd.

Rektors ansvar för trygghet och studiero förtydligas i läroplaner

I läroplanerna för grundskolan, sameskolan och gymnasieskolan förtydligas nu rektorns ansvar gällande trygghet och studiero. Läroplanerna kompletteras också så att de markerar att elever ska visa respekt för skolans personal och andra elever. Vikten av att eleven, genom egen ansträngning och delaktighet, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö betonas också.

Utredningar som bereds på departementet

Det finns ett antal utredningar som överlämnats till utbildningsdepartementet men som befinner sig i olika faser i beredningskedjan. Troligen finns här ett antal utredningar som aldrig kommer nå riksdagen.

För flerspråkighet, kunskapsutveckling och inkludering – modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål – utredningen är överlämnad till departementet men har ej gått ut på remiss. Utredningen överlämnades i maj 2019.

Utredningen om ***statliga skolmyndigheter*** har varit ute på remiss men ej gått vidare. Utredningen var klar sommaren 2018.

Hösten 2018 behandlades remissen om ***Vårt gemensamma ansvar - för unga som varken arbetar eller studerar***. Här bedömer vi små effekter för grundskolan, däremot fler för gymnasieskolan. Utredningen har ej gått vidare som lagrådsremiss eller proposition.

Under våren 2019 behandlade grundskolenämnden remiss kring ***Karriärvägledning***. Här föreslås att studie- och yrkesvägledningen byter namn till karriärvägledning. Ett nytt moment ska införas i grundskolan, framtidsval. Karriärvägledningen föreslås också bli mer individuellt utformad efter elevens behov. Grundskoleförvaltningens bedömning är att förslaget är underfinansierat om det skulle bli verklighet. Bedömningen är vidare att timplanerna behöver ses över om momentet Framtidsval ska lyftas in för elever i årskurs 8-9. Det kan medföra undanträngningseffekter för tillgången till moderna språk.

Vad har vi att vänta?

På utbildningsdepartementet bereds för närvarande ett antal utredningar som har bäring på grundskolan.

Elevers möjligheter att nå kunskapskraven

Utredningen om elevers möjligheter att nå kunskapskraven tillsattes 2017 och har vid fyra tillfällen fått kompletterande utredningsdirektiv. Utredningen ska presenteras i slutet av februari 2020. Utredningen ska bland annat se över:

- Kartlägga och analysera brister i stödarbetet samt föreslå hur arbetet kan förbättras.
- Analysera hur elevhälsoarbetet kan utvecklas och föreslå insatser som kan bidra till att skapa ett mer aktivt och väl fungerande elevhälsoarbete.
- Analysera om beslut om att inte flytta upp en elev till närmast högre årskurs ska kunna överklagas.
- Analysera vilka förändringar av bestämmelserna för särskild undervisningsgrupp som bör göras för att det ska bli lättare för elever att få stöd utanför den ordinarie undervisningsgruppen.

- Analysera lärares behov vid bedömning och uppföljning av elever i särskolan.
- Överväga om ordet utvecklingsstörning bör ersättas med en mer tidsenlig benämning.
- Analysera om timplanerna för grundsärskolan bör förändras för att bättre möta elevernas behov och öka flexibiliteten för eleverna att läsa utifrån olika timplaner.

Spetsutbildningar i grund- och gymnasieskola

Skolverket får i uppdrag att se över att ta fram förslag på hur skolors arbete med elever som har lätt att nå kunskapskraven kan stärkas och stödjas. I uppdraget ingår också att föreslå hur framtida spetsutbildningar i grund- och gymnasieskolan ska utformas. I uppdraget ingår även att, med utgångspunkt i nuvarande försöksverksamhet, föreslå hur spetsutbildningar i grund- och gymnasieskolan ska utformas och regleras så att de kan bli en del av utbildningsutbudet och utgöra ett alternativ för elever med särskild begåvning eller intresse inom ett visst ämne. Uppdraget ska redovisas senast i mars 2020 och tangerar det uppdrag som grundskolenämnden lagt i budget 2019.

Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg

Utredningen ska:

- Kartlägga och analysera vilka utvecklingsområden som finns i den utbildning som bedrivs i fritidshemmet och vid behov föreslå åtgärder för att öka kvaliteten och likvärdigheten.
- Analysera och föreslå åtgärder för att stärka fritidshemmets kompensatoriska uppdrag.
- Kartlägga och analysera om pedagogisk omsorg stimulerar barns utveckling och lärande i tillräcklig grad och om den förbereder barnen för fortsatt lärande.

Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2019.

Ökad likvärdighet genom minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning

Utredningen ska

- Analysera och ta ställning till hur bestämmelserna om dels placering vid kommunala skolenheter, dels mottagande och urval till fristående skolor, bör ändras för att i större utsträckning främja en allsidig social sammansättning av elever inom förskoleklass och grundskola samt, vid behov, grundsärskola.
- Kartlägga och analysera de bakomliggande orsakerna till skillnaderna i avsatta resurser för undervisning och elevhälsa inom förskoleklass och grundskola mellan kommunerna och mellan de enskilda huvudmännen samt hur skillnaden i avsatta resurser påverkar kunskapsresultaten.
- Om analysen visar att skillnaderna i avsatta resurser behöver minskas för att förbättra kunskapsresultaten, ta fram förslag för att minska dessa skillnader genom resurstilldelning och vid behov också lämna förslag på kompletterande insatser.

Uppdraget ska redovisas senast den 30 mars 2020.

Betygsutredningen 2018

En särskild utredare ska utreda och föreslå hur ämnesbetyg kan införas i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Utredaren ska även utreda och lämna förslag på justeringar i betygssystemet för alla skolformer. Syftet är att främja elevers, såväl flickors som pojkars, kunskapsutveckling och att betygen bättre ska spegla elevers kunskaper.

Utredaren ska bl.a.

- Föreslå en modell för ämnesbetyg för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.
- Analysera hur denna modell ska förhålla sig till vuxenutbildningen,
- Analysera om, och i så fall föreslå hur, kompensatoriska inslag ska införas i betygssystemet för alla skolformer som har betyg mm

Utredningen ska vara klar hösten 2019.

Utredningen om konfessionella inslag i skolväsendet

En särskild utredare ska analysera regelverket för konfessionella inslag i skolväsendet.

Utredaren ska bl.a.

- Analysera för- och nackdelar med konfessionella inslag i olika skolformer bland annat ur ett barnrättsperspektiv.
- Föreslå dels ett förtydligande av gränsdragningen mellan utbildning och undervisning, dels en definition av konfessionell respektive icke-konfessionell inriktning.
- Undersöka om det finns ett behov av att, utöver Ägarprövnings- och Valfärdsutredningarnas förslag, ställa särskilda krav för att godkännas som huvudman för en fristående skola, förskola eller fritidshem med konfessionell inriktning.
- Undersöka om det finns behov av att ändra skollagen för att kunna göra undantag från förbudet mot konfessionella inslag, oavsett huvudman och inriktning, i samband med firandet av skolavslutningar och andra traditionella högtider.

Uppdraget ska redovisas senast den 19 december 2019.

Parlamentarisk kommitté ska utreda migrationspolitiken

Kommittén ska bland annat ta ställning till:

- Om skyddsbehövande ska beviljas tidsbegränsade eller permanenta uppehållstillstånd som huvudregel.
- Om asylsökande ska kunna beviljas uppehållstillstånd på ytterligare grunder än de som följer av EU-rätten och svenska konventionsåtaganden och då särskilt ta ställning till om en ny humanitär grund för uppehållstillstånd ska införas.
- I vilken utsträckning som anhöriginvandring ska vara möjlig om den person som en tredjelandsmedborgare återoppar anknytning till har sökt asyl och beviljats uppehållstillstånd i Sverige.
- Om ett försörjningskrav ska gälla vid anhöriginvandring, och hur ett sådant krav då bör utformas.

Kommitténs arbete ska presenteras i augusti 2020.

Vårt att notera kring enskilda statsbidrag

Under hösten 2019 införs ett nytt statsbidrag för lärarassistenter. Statsbidraget ska uppgå till 500 mnkr under 2020. Det innebär att grundskoleförvaltningen troligen kan ansöka om ca 25 mnkr. Förordning för statsbidraget publiceras under sommaren 2019. Huvudmannen ska medfinansiera med minst 50 procent.

Statsbidrag för likvärdig skola. Det finns i dagsläget inga beslut kring en uppskrivning av statsbidraget till utlovade 6 mdr. Vi har fått beslut om bidragsramar för 2020 med de baseras

på 2019 års ram, det vill säga 3 mdr. Viktigt att bära med sig är att dessa medel omfattar förskoleklass och grundskola men inte fritidshem och särskola. Huvudmannen får inte heller vidta besparingar inom undervisning och elevhälsa. Sommaren 2019 beslutade Skolverket om att begära tillbaka statsbidrag från sex olika skolhuvudmän.

Regelverket för karriärtjänster i utanförskapsområden föreslås förändras. Förslaget innebär att förste lärare i utanförskapsområden ska få 10 000 kr/mån i lönetillägg i stället för dagens 5 000 kr/mån.

Statsbidraget för ökad personaltäthet i fritidshem upphör. Sista ansökningsomgång är hösten 2019. Statsbidraget uppgår till ca 20 mnkr på helårsbasis för grundskoleförvaltningen.

Regelverket för *karriärtjänster i utanförskapsområden* föreslås förändras. Förslaget innebär att förstelärare i utanförskapsområden ska få 10 000 kr/mån i lönetillägg i stället för dagens 5 000 kr/mån.

Statsbidraget för ökad *personaltäthet i fritidshem* upphör. Sista ansökningsomgång är hösten 2019. Statsbidraget uppgår till ca 20 mnkr på helårsbasis för grundskoleförvaltningen.

Ställningstaganden

Nationellt konstateras och fokuseras de utmaningar som också Göteborgs Stad ser. Utredningen om elevers måluppfyllelse är en omfattande utredning. Tidigare erfarenheter av status för statliga utredningar ger vid handen att utredningar med ett massivt innehåll riskerar ”kramp” i samband med vidare beredning. Alternativt förs delar av förslagen in i budgetpropositionen och resulterar i riktade statsbidrag. Det parlamentariska läget innebär också utmaningar kring att få igenom förslag.

Utredningen om ökad likvärdighet genom minskad skolsegregation har ett ur grundskoleförvaltningens perspektiv viktigt fokus. Utredningen ska se över placering i kommunala skolor, mottagande och urval till fristående skolor och resursers koppling till kunskapsresultat samt eventuella förslag på minskade skillnader i resurstilldelning. Dessa frågor är mycket aktuella sett till grundskoleförvaltningens förstärkningsområden. Samtidigt är det en lång väg genom beslutskedjan på den nationella nivån.

Statens styrning på skolområdet är sedan ett antal år tillbaka detaljstyrande och sker ofta via riktade statsbidrag. Denna typ av styrning riskerar störa långsiktiga satsningar i kommunerna och på skolorna och går inte i linje med vad forskning visar är verksamt när det handlar om hållbart kvalitetsarbete. Grundskoleförvaltningen bedömer att Göteborgs Stad bör prioritera att intensifiera sitt nationella strategiska påverkansarbete inom grundskolefrågor.

3. Analys av organisationen

Utifrån ovanstående omvärlds- och nulägesanalys genomfördes vid förvaltningsledningens strategidagar 2019-08-15 – 16 en analys av organisationens interna styrkor och svagheter, samt analyserades externa möjligheter och hot.

Styrkor

Grundskoleförvaltningen bedömer att den tydlighet som sedan starten har arbetats in i form av ett ständigt återkommande fokus på förstärkningsområdena är en framgångsfaktor för organisationen. Det har lagt en gemensam grund i förvaltningen som helhet och har skapat enighet och engagemang. Återkommande betonas att kärnprocessen är i fokus – allt som görs ska stärka mötet mellan elev och lärare. De forskningsspår som kopplats till förvaltningens förändringsprocess bedöms också som värdefulla.

Grundskoleförvaltningens tydliga fokus på första linjens chef, rektorerna, har varit en avgörande faktor för organisationens framgång, liksom ett gott samarbete med de fackliga organisationerna. Hög kompetens och professionalism är en av förvaltningens styrkor.

Formerna för det systematiska kvalitetsarbetet lyfts som en styrka, och att det går att se en progression i skolresultat där de tidigare har varit som lägst. Den likvärdiga resursfördelningsmodellen är också en styrka.

Svagheter

Efter ett år med en samlad grundskoleförvaltning i Göteborg finns precis som förväntat en del behov av justeringar i organisationen. Dialog har kontinuerligt förts med förvaltningens medarbetare kring utmaningar och förbättringsområden. Elevhälsans organisation är ett område som uppmärksammas som mycket betydelsefullt för verksamhetens kvalitet. De förändringar som har genomförts har inte förankrats fullt ut i verksamheten vilket innebär att flera utmaningar kvarstår.

Det fokus på processer som löper på tvären över avdelningar och enheter behöver förstärkas. Det behöver även säkerställas att processer leder till önskat resultat.

Förvaltningens utgångspunkter för processororienterad verksamhetsutveckling är:

- att alla processer ska syfta till att skapa värde för eleven,
- ett systemtänk där den enskilda processen ses i ett sammanhang med andra processer,
- att löpande identifiera och prioritera processer utifrån väsentlighet och risk,
- att samarbete över funktionsgränser samordnas via en förvaltningsgemensam processamordningsgrupp.

Den skolenhetsutredning, Skolutredning 2.0, som har inletts innefattar många komponenter som är avgörande för verksamhetens fortsatta utveckling. Det är viktigt att utredningens alla områden prioriteras efter angelägenhetsgrad och att delutredningar tidsätts.

En hög kostnadsutveckling och ekonomiskt underskott som finns i vissa områden är en svaghet och behöver hanteras. Behovet av fler skolplatser är på vissa håll mycket kännbart och stadens tidskrävande process kring nya lokaler skapar en stor frustration i verksamheten.

Möjligheter

Det stora fokus som utbildningsfrågor generellt har i samhället ska nyttjas som en möjlighet. Samarbeten lokalt, regionalt och nationellt kan nyttjas för gemensamt arbete och påverkan; liksom samarbeten med lärosäten.

Grundskoleförvaltningen ser stora möjligheter i att utveckla samverkan med externa samarbetspartners inom exempelvis föreningslivet och arbetslivet. Det handlar om att i samverkan med andra arbeta för ungas motivation, framtidstro och meningsfull fritid.

Hot

Grundskoleförvaltningen understryker att det är av yttersta vikt att stadens process kring lokalförsörjning effektiviseras skyndsamt. Lokalfrågorna upptar orimligt mycket tid för chefer inom grundskoleförvaltningen vilket tar tid och fokus från det pedagogiska ledarskapet.

Kompetensförsörjningsfrågan är ett kännbart hot mot verksamheten, och de initiativ och satsningar som har inletts behöver få fart och följas upp.

Utmaningarna som finns i Göteborg vad gäller segregation, utanförskap, extremism och kriminalitet är allvarliga och utgör några av stadens allvarligaste problem.

Samtidigt som det finns långsiktiga möjligheter med omorganisationerna i staden finns givetvis även utmaningar och svårigheter på kortare sikt. Samverkansarbetet med individ- och familjeomsorg och kultur- och fritid är basalt för den vardagssamverkan som är central för många barn och familjer.

4. Prioriterade utvecklingsområden

Vid förvaltningsledningens strategidagar i augusti 2019 prioriterades utvecklingsområden utifrån omvärlds- och nulägesanalys, samt analysen av organisationen. Prioriteringarna utgör ett underlag inför budgetarbetet 2020.

Viktigt att beakta är att vissa viktiga pusselbitar som ger en bild av nuläget inte är färdigställda ännu. Det handlar exempelvis om befolkningsprognosen och kvalitetsrapporten.

Uthållighet och fokus

Den nya modellen för systematiskt kvalitetsarbete har precis sjösatts. Modellen innebär att skolors behov kopplat till elevers måloppfyllelse står i centrum. Vad hindrar eleverna på just den här skolan från att lyckas, och hur arbetar vi framåt för att se till att alla lyckas? Skolor och rektorer får stöd i att genomföra en verksamhetsnära uppföljning, prioritera utvecklingsarbete och sätta mål framåt. Kvalitetsarbetet ska ge huvudmannanivån möjlighet att följa utvecklingen i relation till förstärkningsområdena.

Framåt är det viktigt att behålla fokus på förstärkningsområden och beslutade utvecklingsområden och vara försiktig med att föra in nya planer och utvecklingsinsatser. Resultatet av kvalitetsdialoger och det systematiska kvalitetsarbetet behöver omhändertas, vilket bland annat innebär att skolornas behov utgör utgångspunkten för huvudmannens stöd. Efter ett års tid är grundskoleförvaltningen i ett läge där det är viktigt att genomföra och följa upp initierade utvecklingsinsatser och inte inleda en mängd nya satsningar. Skolutredningens fokus behöver fortsatt genomsyra arbetet för att säkerställa fokus på kärnuppdraget, undervisningens kvalitet. Det systematiska kvalitetsarbetet behöver följas nära och prioriteras.

Förvaltningens första år har inneburit ett stort fokus på rektorerna. De månatliga Rektorsverkstäderna har möjliggjort dialog och gemensam kompetensstärkning för stadens alla grundskolerektorer. Fokus på rektor behöver bibehållas och utvecklas ytterligare bland annat genom att Rektorsakademin går in i en genomförandefas.

Centrala processer

Under förvaltningens första år har några processer krävt mycket fokus, energi och tid. Inför 2020 behöver dessa processer säkras och de strategier som tagits fram genomföras. Det handlar om ekonomiprocessen, skolvalsprocessen, processer kring samordning och stöd inklusive elevhälsan, samt skolkapacitetsprocessen. Det har identifierats att det i en organisation av grundskoleförvaltningens storlek krävs samordning och utvecklingsarbete över avdelnings- och enhetsgränserna. Många frågor hanteras av medarbetare från olika avdelningar utifrån något olika perspektiv. Processbaserad verksamhetsutveckling behöver därför prioriteras. Det innebär att centrala processer identifieras, leds och samordnas för att säkerställa synergier och motverka dubbelarbete.

Flera av de centrala processerna kan styras upp inom grundskoleförvaltningen. Emellertid hänger kapacitetsprocessen nära samman med lokalprocessen i staden. Det är mycket centralt för grundskolenämndens verksamhet att den processen förenklas och effektiviseras, varför den lyfts som en egen punkt inom de prioriterade utvecklingsområdena.

Lokalprocessen i staden

Som har uppmärksammats i denna rapportens tidigare delar ser Grundskoleförvaltningen ett stort behov av att driva frågan om en effektivare lokalprocess i staden. Facknämndsöversynen har resulterat i några delutredningar. Delutredningen ”Strategisk planeringsfunktion inom stadsutvecklingsområdet” inom facknämndsöversynen samt översiktligt hur verksamheten inom lokalsekretariatet förhåller sig till förslaget har skrivits fram som ett ärende till

kommunstyrelsen. Vid sitt sammanträde den 2019-06-19, § 548, beslutade kommunstyrelsen enligt yrkande från S, D, M, V, L, M och C. Beslutet innebar att förslaget utan eget ställningstagande skickades ut på remiss till ett antal nämnder och styrelser.

Grundskolenämnden är inte en av remissinstanserna. Grundskolenämnden är stadens största verksamhetsdrivande nämnd och således en viktig aktör i lokalfrågorna.

Planeringen av skollokaler är inte minst ur ett likvärdighetsperspektiv en strategiskt viktig fråga för grundskolenämnden. Att aktivt kunna arbeta för placering av nya skolor utifrån socioekonomiska avväganden är ett viktigt verktyg för nämnden. Det är även viktigt att nämnden utifrån ett ekonomiskt perspektiv kan arbeta med lokalplanering som ett verktyg.

Grundskoleförvaltningen bedömer att frågan om en effektivare lokalprocess i staden behöver drivas skyndsamt, och att de verksamhetsdrivande nämndernas roll i processen blir tydlig.

Stadens eventuella omorganisation

Ett beslut om avskaffande av stadsdelsnämnderna får effekter för grundskolenämnden. Det handlar dels om att bibehålla en individnära samverkan lokalt mellan flera aktörer, men det handlar även om att viss verksamhet föreslås överföras till grundskolenämnden. Resurser för att arbeta med övertagande av verksamhet krävs, då det annars kan finnas en risk att tappa fokus på grunduppdraget.

Likvärdigt, inte likadant

Förvaltningens första år har av naturliga skäl präglats av ett kraftigt fokus på byggandet av strukturer, rutiner och system som ser likadana ut över hela staden. Fokus framåt behöver ligga på likvärdighet i en annan mening. Skolverkets tolkning av aktuell lagtext rörande likvärdighets begreppet innebär en definition av likvärdighet i tre komponenter, nämligen att barn och elever ska ha lika tillgång till utbildning, att den ska vara av lika kvalitet och att den ska vara kompenserande. Den kompenserande delen av likvärdighets begreppet behöver ligga i fokus framåt för prioritering och fördelning, i syfte att säkerställa att den bästa kompetensen inom rektors ledarskap och lärares ledning av lärandet fokuseras till de skolor där behoven är störst. Det handlar om att omfördela och satsa riktat för ökad likvärdighet. I kvalitetsrapporten som sammanställs i november kommer en bild av skolors resultat och utvecklingsbehov att finnas tillgänglig. Utifrån mönster och slutsatser baserade på analysen kommer åtgärder att identifieras. Det kan handla om att öka incitamenten för att arbeta på skolor med stora behov. Ökade incitament kan röra sig om flera komponenter; såsom arbetsmiljö, ledning, kollegor, stödjande tjänster och lön.

Stora förväntningar på skolenhetsutredningen, Skolutredning 2.0

Skolutredning 2.0 utgör en viktig grund för många centrala processer som behöver få fart och falla på plats. Det är avgörande att skolutredningen planeras så att den kopplas till leveranser och åtgärder stegvis under arbetet. Utredningen kan komma att innebära behov av ställningstaganden och beslut på politisk nivå.

Kompetensförsörjning

Sett till stundande kompetensförsörjningsutmaningar är en viktig prioritering inför 2020 att fortsätta och intensifiera arbetet med att tydliggöra vilken typ av formell och informell kompetens som krävs för olika typer av stödjande uppdrag i skolan, samt därefter vidta konkreta åtgärder för att säkra denna kompetens. I arbetet är en regional och nationell samordning viktig, och detta behöver prioriteras.

Fokus på förvaltningens rektorer kommer att fortsätta, men även lärare i Göteborgs Stad ska bli stärkta för att stå väl rustade i grundskoleförvaltningens viktigaste process – mötet med

eleverna. En Lärarakademi är i ett planeringsskede. Tanken är att en lärares resa från tiden som VFU-student till senior lärare ska innehålla ett antal tydliga steg som innebär kompetenshöjning och stärkning genom gemensamma insatser såsom introduktion, utbildning, handledning, kollegialt lärande och mentorskap.

De översyner som har inletts inom förvaltningen behöver slutföras och analyseras samt därefter följas av konkreta åtgärder och aktiviteter. Det handlar om ledningsroller på skolorna, närstöd och stödfunktioner, samt förstelärare. Arbetet med att stärka kompetensförsörjningen i skolor med högt socioekonomiskt index behöver särskilt prioriteras.

Ekonomi

Den största påverkan på skolornas ekonomiska läge är förändringar i elevantalet och den samlade effekten av en numera gemensam resursfördelningsmodell och ekonomistyrning istället för stadsdelsförvaltningarnas tio olika sätt att styra och fördela resurser.

En stor utmaning som förvaltningen har framför sig är att forma en ekonomistyrning som är hållbar och som medför att förvaltningen har god ekonomisk hushållning över tid. Under det första året har förvaltningen arbetat med att ta fram ramar och regler kring ekonomistyrning och stöd inom ett flertal områden. Samtidigt har förvaltningen utvärderat resursfördelningsmodellen och slutsatser från den utvärderingen visar att det krävs fortsatta insatser för att både fördelningsmodell och ekonomistyrningsprinciper kopplat till detta ska accepteras och efterlevas.

Skolenhetsöversynen blir viktig för att säkerställa att alla rektorer har de organisatoriska förutsättningar som krävs för ett effektivt resursutnyttjande.

Barns, ungas och elevers möjlighet till en meningsfull fritid

Fritidshemmen står inför utmaningar. Andelen behöriga lärare är låg. På många skolor där elever är i behov av en meningsfull fritid har många elever inte en formell rätt till fritidshem. Här finns anledning att titta vidare på samarbetsmodeller med exempelvis ideella aktörer och näringslivet. I detta sammanhang är det viktigt att grundskolenämnden fortsatt prioriterar initiativ som ”Skolan som arena”, samt i samverkan med andra ser brett på uppdraget kring barns och ungdomars möjlighet till en meningsfull fritid.

Ansvar

Valt år: 2019 | Vald period: Augusti | Vald enhet: Tkr | Konto: Resultat | Importsystem: Alla

Ansvar	Prognos Aug 2019	Utfall Jan - Aug 2019
6093 Utbildningsområden	-154 573	-118 218
60931 Utbildningsområde 1	-21 503	-23 298
609300 Utbildningschef område 1	1 768	762
609301 Bergums skola	-5 909	-5 054
609302 Gunnilseskolan	36	-557
609303 Björsaredsskolan	7	60
609304 Eriksboskolan	-447	-1 035
609305 Emmaskolan	291	824
609306 Nytorpskolan	-3 717	-2 852
609307 Hammarkullsskolan	-3 851	-4 343
609308 Bläseboskolan	5	569
609309 Bergsgårdsskolan	-2 253	-1 973
609310 Hjällboskolan	444	416
609311 Bräckeskolan	-361	-785
609312 Rambergsskolan	-845	-1 010
609313 Bjurslättsskolan	-345	-1 623
609314 Toleredsskolan	-996	-1 629
609315 Lerlyckeskolan	-1 398	-1 290
609316 Kärrdalsskolan	-375	-712
609317 Herrgårdsskolan	195	-667
609318 Santosskolan	-253	-494
609319 Taubeskolan	-2 302	-1 732
609320 Bjurslättskolan sär	-1 200	-174
60932 Utbildningsområde 2	-14 188	-9 135
609350 Utbildningschef område 2	-0	-138
609351 Rannebergsskolan	-3 379	-1 925

Ansvar	Prognos Aug 2019	Utfall Jan - Aug 2019
609352 Gunnaredsskolan	-1 317	-813
609353 Vättleskolan	-1 982	-989
609354 Råvebergsskolan	-1 093	-861
609355 Tretjärnsskolan	-216	192
609356 Lövgårdsskolan	-585	-858
609357 Långmosseskolan	-1 303	-1 199
609358 Gårdstensskolan	700	-1 089
609359 Johannebergsskolan	-1 690	-369
609360 Mossebergsskolan	-0	766
609361 Guldhedsskolan	-1 411	-1 065
609362 Landalaskolan	-911	-717
609363 Gustaviskolan	0	12
609364 Resursskolan Linden	-1 000	-83
60933 Utbildningsområde 3	-20 700	-18 284
609400 Utbildningschef område 3	-2 000	-2 650
609401 Fjällboskolan	-1 700	-1 637
609402 Kvibergsskolan	-3 500	-3 466
609403 Utbynässkolan	-300	-511
609404 Bergsjöskolan	-499	-799
609405 Solbackeskolan	-799	-436
609406 Backegårdsskolan	-3 351	-1 649
609407 Nordhemsskolan	-5 501	-4 654
609408 Annedalsskolan	0	-174
609409 Hagaskolan	-1 000	-643
609410 Oscar Fredriksskolan	-300	89
609411 Fjällskolan	-0	-329
609412 Sannaskolan	749	1 775
609413 Kungsladugårdsskolan	0	-928
609414 Karl Johansskolan	-2 500	-2 272
60934 Utbildningsområde 4	-15 716	-13 433

	Ansvar	Prognos Aug 2019	Utfall Jan - Aug 2019
609450	Utbildningschef område 4	-700	-828
609451	Ramsdalsskolan	-1 800	-2 088
609452	Gärdsåsskolan	1 900	1 641
609453	Talldungeskolan	500	955
609454	Utmarksskolan	-400	533
609455	Gamlestadsskolan	-4 750	-3 375
609456	Sandeklevsskolan	0	487
609457	Gärdsmisseskolan	-650	-582
609458	Lundenskolan	-2 700	-1 883
609459	Bagaregårdsskolan	0	-99
609460	Kärralundsskolan	-200	-68
609461	Skårsskolan	-400	-1 534
609462	Ånässkolan	-1 500	-1 081
609463	Källtorpsskolan	-1 200	-1 780
609464	Parkskolan	-3 419	-2 948
609465	Rosendalsskolan	-0	465
609466	Torpaskolan	-400	-1 189
609467	Särskola Örgryte-Härlanda	0	-60
60935	Utbildningsområde 5	-23 337	-20 416
609500	Utbildningschef område 5	-493	-1 954
609501	Torslandaskolan F-5	-697	-1 497
609502	Torslanda särskola	-696	-15
609503	Torslandaskolan 6-9	-1 604	-2 441
609504	Svartedalsskolan	-2 116	-644
609505	Svartedalsskolan särskola	1 746	-352
609506	Landamäreskolan	-1 548	-545
609507	Snäckebergets skola o Hjuviksgården	-1 347	-976
609508	Skutehagen	-2 496	-1 624
609509	Hällsviks bycenter o Österöd	-66	-206
609510	Noleredsskolan	-1 833	-1 021

	Ansvar	Prognos Aug 2019	Utfall Jan - Aug 2019
609511 Nordlyckeskolan		-121	-584
609512 Sjumilaskolan		-4 749	-2 398
609513 Jätttestensskolan		-2 416	-2 204
609514 Ryaskolan		-4 141	-3 289
609515 Nya skolan Länsmansgården		-759	-512
609516 Skola i Centrum		-0	-153
60936 Utbildningsområde 6		-21 776	-18 704
609550 Utbildningschef område 6		-2 727	-2 561
609551 Älvegårdens skola o Lilla Trulsegården		-644	-216
609552 Trulsegårdsskolan		-41	-34
609553 Lillebyn		-3 066	-1 627
609554 Björlandagården		-1 281	-1 963
609555 Glöstorpskolan		-325	-496
609556 Gunnestorpskolan		-1 228	-1 091
609557 Tångensskolan		-115	140
609558 Bärbysskolan		-1 211	-762
609559 Skälltorpskolan		-215	-253
609560 Kärraskolan		-3 594	-2 616
609561 Ellen Keyskolan		134	-481
609562 Backaskolan		-512	-1 026
609563 Brunnboskolan		-3 270	-3 501
609564 Skogomeskolan		-447	147
609565 Lillekärrsskolan		-2 205	-1 612
609566 Klarebergsskolan		-905	-990
609590 Svenska Balettskolan 4-9		-124	238
60937 Utbildningsområde 7		-14 477	-6 559
609600 Utbildningschef område 7		-130	-335
609601 Brottkärrskolan		400	746
609602 Frölundaskolan		-420	-648
609603 Nygårdsskolan		43	523

	Ansvar	Prognos Aug 2019	Utfall Jan - Aug 2019
609604 Lindåsskolan		-937	-255
609605 Björkåsskolan		1 400	1 599
609606 Flatåsskolan		-3 518	-1 512
609607 Nya Skytte		-1 461	-2 705
609608 Trollängsskolan		1	678
609609 Sisjöskolan		1	379
609610 Hultskolan		-767	-356
609611 Västerhedskolan		-0	542
609612 Askimskolan		-1 329	-802
609613 Hovåsskolan		2 672	3 236
609614 Brännö skola		-930	-672
609615 Asperö skola		-562	-327
609616 Kalvhagskolan		-2 814	-1 805
609617 Donsö skola		-3 059	-2 176
609618 Styrösöskolan		-3 066	-2 670
60938 Utbildningsområde 8		-22 875	-8 390
609650 Utbildningschef område 8		-2 665	-2 110
609651 Frejaskolan		-5 890	-4 126
609652 Påvelundsskolan		1 500	2 805
609653 Ängåsskolan		-2 380	-1 448
609654 Dalaskolan		-609	-77
609655 Hagenskolan		-2 993	-1 386
609656 Långedragsskolan		-25	445
609657 Fiskebäcksskolan		-3 810	-2 036
609658 Vättedalsskolan		-2 672	-1 676
609659 Önneredsskolan		-1 142	1 151
609660 Nya Varvets skola		-71	-126
609661 Näsetskolan		-609	182
609662 Åkeredsskolan		-1 409	-282
609663 Högenskolan		-99	293

[Ursprunglig rapport](#)

Utvärdering resursfördelningsmodell

Augusti 2019

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	4
2.1	Uppdrag	4
2.2	Utgångspunkter och material	4
3	Resursfördelningsmodellen	5
3.1	Bakgrund	5
3.2	Modellens syfte och grunder	6
4	Resultat	6
4.1	Förstå	6
4.2	Kunna	9
4.3	Vilja	11
5	Slutsatser	12
6	Förslag	12
6.1	Utbildning	12
6.2	Elever på gruppnivå	13
6.2.1	Skolbyten	13
6.2.2	Elevomsättning	13
6.2.3	Udda elevtal	13
6.3	Lokalernas beskaffenhet	14
7	Pågående förbättring	14
7.1	Resursfördelningsmodell för grundskolan	14
7.2	Skärgårdsskolorna	14
7.3	Fritidsverksamhet för 10–13 åringar	14
7.4	Resursmodellen och det systematiska kvalitetsarbetet	15

1 Sammanfattning

En gemensam resursfördelningsmodell för hela staden togs fram och beslutades den [21 mars 2018](#). Modellen infördes för de kommunala skolorna i juli 2018 och de fristående skolorna implementerade modellen jan 2019.

Syftet med resursfördelningsmodellen är att öka styrningen mot en mer likvärdig skola där resurserna kan styras dit behoven är som störst. I det här sammanhanget betyder begreppet likvärdig att alla elever oavsett bakgrund ska ha tillgång till undervisning med lika god kvalitet och ge varje elev eller grupp av elever, möjlighet att lyckas.

Rektorer är en central målgrupp i införandet av ny resursfördelningsmodell och för att få en bättre bild över hur de uppfattar modellen har förvaltningen valt att göra en intern utvärdering där 35 djupintervjuer gjorts med kommunala och fristående rektorer i hög- och lågindex områden, utbildningschefer, verksamhetsutvecklare samt tjänstemän på förvaltningen.

För att resursfördelningsmodellens tänkta effekter ska kunna värderas behöver modellen tillämpas fullt ut i verksamheterna. Rektorer är nyckelpersoner i detta arbete och de som avgör om modellen tillämpas i verksamheterna. Därför är det viktigt att fortsätta utvärdera deras förståelse för modellens delar och vilka förutsättningar de har för att tillämpa modellen.

Sammanfattningsvis är det resurser såsom lokaler, personalens behörigheter och kombinationer av ämnen, kultur som styrmedel, elevomsättning, udda elevtal samt central elevplacering som rektor nämner som viktiga komponenter för att få möjlighet att anpassa sin verksamhet.

Bland förslag på förbättringar föreslås utbildningsinsatser för rektorer och att kvarvarande delar i modellen tas fram och beslutas som exempelvis modell för skolor med glesbygdsförutsättningar, särskola mm. Det är också viktigt att utvärdering och resultat av resursfördelningsmodellen blir en naturlig del i såväl skolornas som huvudmannanivåns systematiska kvalitetsarbete.

2 Inledning

2.1 Uppdrag

Resursfördelningsmodellen i Göteborgs Stad är grundskolenämndens ansvar och i rollen som skolhuvudman ingår även ansvar att följa upp hur skolorna använder sina resurser. Grundskolenämnden gav förvaltningen i uppdrag att utvärdera grundskolenämndens resursfördelningsmodell under 2019.

Rektorer är en central målgrupp i införandet av ny resursfördelningsmodell och för att få en bättre bild över hur de uppfattar modellen har förvaltningen valt att göra en intern utvärdering där 35 djupintervjuer gjorts med kommunala och fristående rektorer i hög- och lågindex områden, utbildningschefer, verksamhetsutvecklare samt tjänstemän på förvaltningen.

Syftet med resursfördelningsmodellen är att öka styrningen mot en mer likvärdig skola där resurserna kan styras dit behoven är som störst. I det här sammanhanget betyder begreppet likvärdig att alla elever oavsett bakgrund ska ha tillgång till undervisning med lika god kvalitet och ge varje elev eller grupp av elever, möjlighet att lyckas. Begreppet likvärdig är komplext men i denna utvärdering har vi valt att inte gå närmare in på begreppets innebörd.

En utvärdering är inte meningsfull om den inte leder till ökad kunskap som i sin tur omsätts i handling som stärker elevens rätt till likvärdig utbildning. Utvärderingen kommer att vila på frågeställningen nedan:

Förstår, kan och vill rektor förhålla sig till resursfördelningsmodellen?

För att göra en utvärdering behöver man inte vänta tills något är ”färdigt” men modellen måste ha haft möjlighet att ”sätta sig” innan man börjar titta på effekter. Det är inte möjligt att utvärdera om vår resursfördelningsmodell utjämnar strukturella skillnader eller om den bidrar till att fler elever når målen endast ett år efter införandet. Löpande utvärderingar för att förbättra kallas formativa. Formativa eller främjande utvärderingar är i allmänhet mera öppna. Man utgår inte nödvändigtvis från kriterier som man bedömer resultat mot. Snarare söker man efter starka och svaga sidor. Formativa utvärderingar kan komma till användning för att åstadkomma den ”ständiga förbättring”.

I årets utvärdering kommer enbart modellen och hur resurserna fördelas att utvärderas och inte hur rektorer väljer att organisera verksamheten. Fokus inriktas på om rektor förstår modellen och har rätt förutsättningar att anpassa verksamheten, och hur det senaste året med modellen bidragit till om rektor förstår, kan och vill anpassa verksamheten.

2.2 Utgångspunkter och material

Utvärderingens utgångspunkt är djupintervjuer med kommunala och fristående rektorer som arbetar i låg- och högindexskolor. Urvalen har till

största del gjorts slumpmässigt. I de fall där urvalet gjorts riktat beror det på att rektorer och tjänstemän som intervjuats föreslagit kollegor.

I arbetet med utvärderingen har utredningen om stadsdelarnas resursfördelningsmodell från stadsledningskontoret samt rapporten "Socioekonomisk resursfördelning till skolor" från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) använts som bakgrundsmaterial.

Utvärderingen kommer utgå från Lundquist (1987, s 43) tre villkor: förstå, kunna och vilja. Rektor ska enligt dessa villkor:

- *Förstå resursfördelningsmodellen*
Det första villkoret "förstå" innebär att den direkta styrningen ska vara entydig. Den som ska implementera beslutet ska inte kunna missförstå nämndens intentioner. Att rektor förstått syftet med förändringen är central för genomförandet (Sannerstedt 1997, s 27).
  - *Kunna implementera resursfördelningsmodellen*
Det andra villkoret "kunna" innebär att rektor har de förutsättningar som krävs för att kunna anpassa verksamheten. Det refererar även till att rektor har möjlighet att fatta beslut och påverka samt har tillgång till rätt lokaler, personal, pengar, tid etc. (Sannerstedt 1997, s 27).
- Tanken är att om rektor förstår beslutet och intentionerna bakom och dessutom förfogar över nog med resurser kommer beslutet att genomföras som avsett. Detta förutsatt att det tredje villkoret "vill" är uppfyllt (Sannerstedt 1997, s 27).
- *Vilja anpassa verksamheten*
Vilja är kopplat till rektors mer eller mindre medvetna och uttalade preferenser (Lundquist 1987, s 43).

3 Resursfördelningsmodellen

3.1 Bakgrund

2010 infördes ny lagstiftning om ersättning till fristående förskolor och skolor. Den förändring som genomfördes 2010 innebär att likabehandlingsprincipen ska gälla och att ersättning ska beräknas på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten (lika villkor).

Från och med den 1 juli 2014 förtydligades det i Skollagen att kommuner ska fördela resurser till utbildningen inom skolväsendet efter elevernas olika förutsättningar och behov.

Kommunstyrelsen beslutade 2015-05-27 (§329), enligt ett yrkande från S, M, MP, V, FP och KD, att ge stadsledningskontoret i uppdrag att genomföra en utredning av skolverksamheten inom ramen för stadsdelsnämndernas ansvar. Enligt beslutet skulle en del av utredningen vara att genomföra en översyn av nuvarande resursfördelningsmodell för grundskolan.

Stadsledningskontorets rapport från 2016-09-05 förklarar att modellen ska utjämna strukturella skillnader mellan skolorna. Den ska vila på bakgrundsfaktorer som forskningen kan påvisa som betydelsefulla för elevernas förutsättningar att nå skolans mål och på statistiska analyser om hur dessa faktorer förklarar skillnader i elevernas resultat.

Under 2017 kartlades hur den ekonomiska resursfördelningen till förskola och grundskola såg ut. Kartläggningarna visade att det fanns skillnader i fördelning av resurser inom både förskola och skola gjordes av stadsdelarna.

En gemensam resursfördelningsmodell för hela staden togs fram och beslutades av den interimistiska grundskolenämnden [21 mars 2018](#). Resursfördelningsmodellen beslutades av ordinarie grundskolenämnd i juli i samband med bildandet av ny grundskolenämnd. Då beslutades även om en socioekonomisk viktning på 19 procent.

Modellen infördes för de kommunala grundskolorna i juli 2018 och de fristående grundskolorna implementerade modellen jan 2019. Under hösten 2018 tillämpades övergångsregler för kommunala skolor för att dämpa effekterna för skolor där ersättningen minskade med 10 procent eller mer.

3.2 Modellens syfte och grunder

Enligt skollagen har alla elever rätt till en utbildning med hög kvalitet. Det innebär bland annat att skolan ska ge förutsättningar åt alla elever att nå målen, oavsett bakgrund (Tjänsteutlåtande 2018-04-19 Detaljbudget för Grundskolenämnden hösten 2018 diarienummer: 013/18)

Det som har betydelse för elevernas chans att lyckas i skolan är:

- Vilken utbildning och inkomst deras vårdnadshavare har
- Om de bor tillsammans med en eller två vårdnadshavare
- Om de har utländsk bakgrund
- Och om de nyligen kommit till Sverige

4 Resultat

4.1 Förstå

En resursfördelningsmodell fördelar de ekonomiska resurserna till skolor på ett sätt som tar hänsyn till elevernas olika förutsättningar och behov. SKL skriver i sin rapport *Socioekonomisk resursfördelning till skolor* att en

fördelning som bygger på registerdata är ett relativt enkelt sätt att skatta skillnader i behov. Det är också en objektiv grund för resursfördelning, eftersom skolorna inte kan påverka underlaget som fördelningen bygger på. En sådan modell fångar in systematiska skillnader mellan skolorna som beror på socioekonomiska skillnader. Vid en övergripande presentation av modellens uppbyggnad anser de intervjuade rektorerna att modellen fångar upp de största orsakerna till vad som skiljer en elev med goda förutsättningar att nå målen och en elev som har större utmaning att nå målen.

SKL menar att det finns tre variabler som en resursfördelningsmodell bör uppfylla för att främja effektivt resursanvändande: Träffsäker, objektiv och legitim. Modellen upplevs som legitim om den styr resurserna dit behoven finns och att det sker på ett objektivt sätt. Att en resursfördelningsmodell är legitim handlar om att den uppfattas som väl underbyggd, är begriplig och accepteras av de berörda. Det ska vara möjligt att förstå varför en skola får en viss tilldelning jämfört med andra skolor. Det ska också vara möjligt att förstå varför fördelningen kan förändras från ett år till ett annat. Vidare behöver modellen accepteras av både låg- och högindexskolor. Att skapa förståelse och acceptans för kommunens sätt att fördela resurser handlar om att förankra framtagandet av modellen och att sedan kontinuerligt informera om den.

De kommunala skolorna i Göteborg var organiserade i stadsdelsnämnderna före juli 2018, där varje stadsdelsnämnd hade sin egen resursfördelningsmodell. Stadsdelsnämnderna hade gjort olika avvägningar av kostnaderna, och var i organisationen kostnaderna hanterades skiljde sig åt. Olika avvägningar hade gjorts av verksamhetens kostnader och var i organisationen kostnaderna hanterades skiljde sig markant. I vissa stadsdelar var rektor väl medveten om att de måste ta höjd för lönerrevisionen, medan skolor i andra stadsdelar aldrig behövt hantera frågan då det hanterades centralt av förvaltningen. Därför har många av våra rektorer och tjänstepersoner tio olika bakgrunder och föreställningar om hur verkligheten ser ut. Detta ställer höga krav på enkel och begriplig kommunikation för att förklara resursfördelningsmodellen. Det behövs tid för samtliga parter att landa och sätta sig in i modellens alla delar. Vi behöver ta hänsyn till det historiska perspektivet och noggrant skapa rätt förutsättningar att förstå modellens alla delar.

Resursfördelningsmodellen i grundskoleförvaltningen är uppbyggd av individdata men tillämpas på gruppnivå. Det innebär att det får konsekvenser när skolor med lägre index tar emot elever från en skola med högre index. Grundbeloppet minskar för den specifika eleven i samband med skolbytet. När eleven byter skola under pågående läsår kommer eleven att erhålla det grundbelopp som finns på den nya skolan. Vid uppdatering av individdata till resursfördelningsmodellen kommer skolan som tagit emot eleven från det resurssvaga området att få ett högre index än tidigare. Eftersläpningar av index kan skapa problem för enheter under innevarande år t.ex. om en skola tar emot en större elevgrupp från en skola med ett högre index. Risk finns att rektorer upplever lågt incitament att ta emot elever från högindexskolor då

de ersätts med ett lägre grundbelopp än om eleven är kvar på in nuvarande skola.

Inför läsårsstarten 2018/19 publicerades grundbeloppet för respektive skola, kommunal som fristående. För att det skulle vara jämförbart mellan kommunala och fristående publicerades grundbeloppet efter övergripande centrala avsättningar. Med central avsättning menas den del av budget som benämns som ”övergripande” i bilden nedan. Avsättning av medel görs från grundskoleförvaltningens tilldelade ram från kommunfullmäktige innan beräkning av grundbeloppet görs. Grundbeloppet som publicerades var identiskt med det belopp som de fristående skolorna erhöll medan de kommunala skolorna erhöll ett betydligt lägre belopp. Det beror på att förvaltningen har valt att centralisera viss verksamhet för att skapa likvärdighet och goda förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap i kommunala skolor. För att finansiera de centraliserade verksamheterna görs avdrag från det grundbelopp som beräknas för de kommunala enheterna, se ”Styrprinciper egen regi” i bilden nedan.

Rektorer och övriga tjänstemän som ingått i utvärderingen påtalar att det som är mest utmanande att förstå och sätta sig in i är de övergripande centrala avsättningarna och styrprinciper egen regi. Grundidén med styrprinciper egen regi är att stärka likvärdigheten genom att grundbeloppet som avser utbildningskostnader ska vara likvärdig för eleverna och inte vara beroende av om till exempel skolans lokalkostnader skiljer sig åt, samt avlasta rektor från delar som inte är direkt kopplade till det pedagogiska ledarskapet.

Det som bör uppmärksammas är att vi utvärderar en resursfördelningsmodell som endast verkat i ett läsår för de kommunala skolorna samt en termin för

de fristående, samtidigt som organisationen genomgått en av Sveriges största kommunala omorganisationer. En indikation på framgång är att modellen inte överklagats av de fristående huvudmännen trots att många skolor fått minskad tilldelning. Detta kan antas vara ett resultat av en transparent modell som bygger på objektiva individdata och forskning som stödjer de socioekonomiska variablernas påverkan på elevernas resultat.

Elevers familjebakgrund är en socioekonomisk variabel som har stor betydelse för utfallet i elevers betygsresultat. Mycket tyder på att den har ökat i betydelse för resultaten under senare år ([Skolverket 2018](#)). I vår resursfördelningsmodell tas hänsyn till fler bakgrundsvariabler jämfört med många andra kommuner.

Sammanfattningsvis finns en god förståelse för modellens intentioner. Förvaltningen har en utmaning i att skapa en djup och bred förståelse över de avdrag som görs för våra rektorer idag och för dem som kommer att arbeta i grundskoleförvaltningen framöver.

4.2 Kunna

Det andra villkoret ”kunna” innebär att tillämparen har de resurser som krävs för att kunna anpassa verksamheten (Sannerstedt 1997, s 27). Det kan handla om att ha tillgång till anpassade lokaler, personal med rätt kompetens och tid med mera. (Persson & Tell 2000, s 20).

En stor del av de rektorer och övriga tjänstemän som ingått i utvärderingen har nämnt hur lokalernas beskaffenhet ofta upplevs som en begränsning för rektors möjlighet att organisera. Tillsammans med andra delar är lokalerna avgörande för skolans kapacitet, det vill säga hur många elever som får plats.

Tjänstefördelningen och en bra schemaläggare med god lokalkännedom är ofta nyckeln till om skolans organisation är optimerad eller inte. Som ett stöd i detta implementeras ett resursplaneringsverktyg. Det ger rektor möjlighet att skapa sig en överblick över behörigheter och kombinationer av ämnen för att optimera tjänstefördelningen. Detta kan i sin tur ge möjlighet att generera en effektiv schemaläggning, samt på ett överskådligt sätt få syn på hur mycket personalen undervisar och att de undervisar i ämnen de är behöriga i. Det finns en hög tilltro till verktyget och till att det kommer hjälpa rektorerna att anpassa sin verksamhet. Implementeringen ska vara klar senast 2019-08-20.

”Schemaläggningen skapar förutsättningar och tradition styr tjänstefördelningen”

Det som genomsyrar intervjuerna är att kulturen i respektive skola som styr tjänstefördelning och schemaläggning. Det tar tid att anpassa verksamheten och det kommer att krävas mod av rektorerna att göra de anpassningar som krävs. För att göra förändringar i en organisation som så tydligt styrs av kultur kan rektor behöva stöd från förvaltningen.

Resursplaneringsverktyget förväntas synliggöra vad som kan göras för att optimera verksamheten. Rektor har möjlighet att testa olika scenarier och att direkt se det ekonomiska utfallet. En stor utmaning på flera av våra skolor är att den optimala organisationen inte är statisk. Eftersom rektor förväntas skapa en flexibel organisation som anpassas av ett grundbelopp som baseras på hur många elever som finns i skolan just den månaden. Rektorer på skolor med hög elevomsättning upplever sig stressade över uppgiften att balansera elevernas behov av långsiktiga relationer med en flexibel organisation.

”Vi som rektorer måste ges goda planeringsförutsättningar, när vi nu går mot en realtidsuppdaterad elevpeng missgynnas vi med hög elevomsättning”

Resonemanget förstärks utifrån förvaltningens uppföljningsrapport från mars 2019 där det konstateras att den största påverkan på skolornas ekonomiska resultat är minskning eller ökning av elevantal (uppföljningsrapport mars 2019).

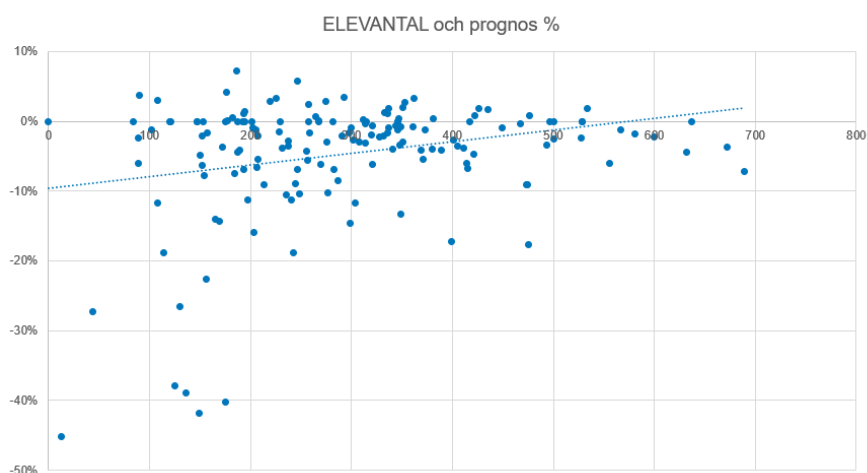

Bild från Uppföljningsrapport mars 2019

Däremot bedömer förvaltningen att det inte finns något samband mellan socioekonomiskt index och skolenheternas ekonomiska resultat eller årsprognos (uppföljningsrapport mars 2019).

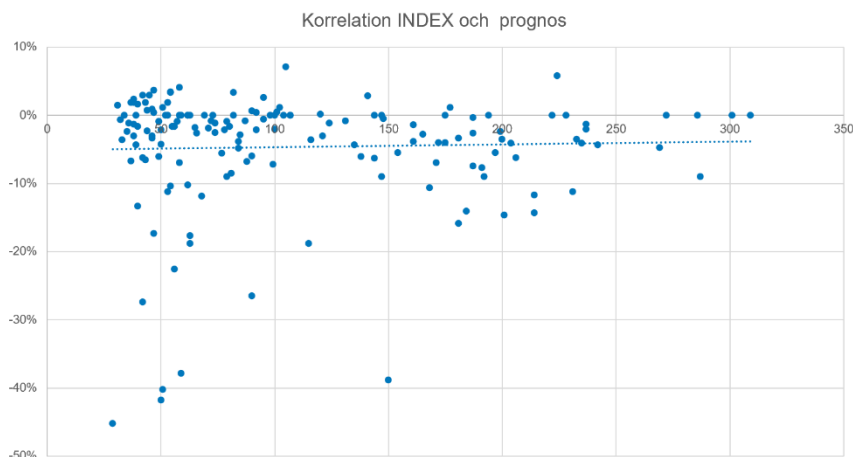

Bild från Uppföljningsrapport mars 2019

Rektorer nämner att de inför ett nytt läsår ofta ställs inför beslut angående antalet klasser som ska skapas för elevgrupper där delningstalen inte är optimala. Ska en elevgrupp på 30 bilda en klass med risk att det måste skapas ytterligare en klass under pågående läsår eller ska två klasser bildas med risk att klasser måste slås ihop? Idag är det rektor som äger beslutet om antalet klasser medan skolplaceringarna görs centralt. Ingen som deltagit i utvärderingen hävdar att enskild skola bör sköta skolplaceringarna utan menar att central skolplacering är rätt väg att gå. Dock begränsas rektors möjlighet att organisera sig vid en central elevplacering då de inte längre äger sin intäktssida.

Sammanfattningsvis är det resurser såsom lokaler, personalens behörigheter och kombinationer av ämnen, kultur som styrmedel, elevomsättning, udda elevtal samt central elevplacering som rektor nämner som viktiga komponenter för att få möjlighet att anpassa sin verksamhet.

4.3 Vilja

Det tredje villkoret är vilja (Lundquist 1987, s 43). Tanken är att om rektor förstår resursfördelningsmodellen och dess intentioner samt har tillräckliga resurser kommer beslutet att genomföras som avsett, förutsatt att rektor också vill göra det (Sannerstedt 1997, s 27).

Under hösten 2018 informerades skolorna om att de skulle få mer pengar i budget 2019. När grundbeloppet per skola presenterades upplevde många rektorer det motsatta. Strax före jul 2018 korrigerades modellen och grundbeloppet ändrades. I början av 2019 gjordes ytterligare justeringar av modellen och extra resurser tillfördes. Detta tillsammans med kort implementeringstid nära inpå nytt läsår har medfört osäkerhet och skapat utrymme för rektor att aktivt välja att avvakta stora och betydande förändringar i organisationen. De har helt enkelt inte litat på om det är den nuvarande grundbelopp som kommer att gälla eller om det kommer att tillföras mer pengar nästa vecka.

”Idag erbjuds vi rätt service, det finns barnsjukdomar men det finns alltid i nya organisationer”

Informationen från förvaltningen upplevs bero på vem de talat med. Rektor påtalar vid flera tillfällen att det har varit svårt för tjänstemän på förvaltningen att förklara modellen. Detta är inte konstigt med tanke på den stora omorganisationen och den nya resursfördelningsmodellen som implementerats.

”Man jobbar inte med organisation utan med enskilda personer, vilket jag inte gör. Jag arbetar med flöden”

Den rektor som uttalade sig som ovan presenterade hur verksamheten anpassats till de nya förutsättningarna. Valet var att inte längre förstärka i ämnet idrott och hälsa på grund av den höga måluppfyllelsen i ämnet. Det fanns enligt rektorn inget incitament att fortsätta förstärka i ämnet baserat på

måluppfyllelsen, vilket bidrog till den effektivisering som krävdes för att anpassa verksamheten till de nya förutsättningarna. Rektorn förstod modellen och dess intentioner samt ansåg sig ha rätt resurser för att kunna göra anpassningar och det tillsammans med viljan om att anpassa verksamheten har resulterat i att skolan har en budget i balans. Uttalandet stärker resonemanget om att om rektor förstår modellen och anser sig kunna anpassa verksamheten kommer modellen införas.

Andra rektorer har påtalat att de varit osäkra på om grundbeloppet räcker till den grundbemanning som krävs för att täcka timplanen. Detta har bidragit till att de inte anser sig ha möjlighet att kunna anpassa verksamheten. Att kartlägga och informera om vad som ska hanteras av grundbeloppet genomsyrar flera intervjuer.

”Resursfördelningens syfte är att skapa förutsättningar för oss rektorer att styra, men modellen ska inte vara styrande”

5 Slutsatser

I dagsläget har vi ett prognostiserat underskott på skolenheterna totalt, vilket kan antas bero på att rektor inte förstår, kan eller vill förhålla sig till resursfördelningsmodellen och därför inte heller anpassar sin verksamhet. På sikt kommer vi få svårt att utvärdera effekterna av modellen om inte rektorerna tar till sig sina nya förutsättningar. Därför är det av största vikt att modellen utvärderas kontinuerligt, förankras så alla förstår den och ges rätt förutsättningar att anpassa verksamheten. Med en kontinuerlig utvärdering skapas utrymme att förfina modellen och att anpassa modellen till den verkligheten som den verkar i. Bara då kommer vi att nås av viljan att anpassa verksamheten till den nya resursfördelningsmodellen.

6 Förslag

För att resursfördelningsmodellens tänkta effekter ska kunna värderas behöver modellen tillämpas fullt ut i verksamheterna. Rektorer är nyckelpersoner i detta arbete och de som avgör om modellen tillämpas i verksamheterna. Därför är det viktigt att fortsätta utvärdera deras förståelse för modellens delar och vilka förutsättningar de har för att tillämpa modellen.

6.1 Utbildning

För att stärka rektors förutsättningar att förstå modellen föreslås utbildning. De behöver teoretisk men även praktisk förståelse över de delar som avgör grundbeloppet. Alla inom förvaltningen med budgetansvar behöver stärka förståelsen över hur deras budget påverkas eller påverkar grundbeloppet. Därför bör utbildningsinsatserna göras för samtliga chefsled, vara

obligatoriska och inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Ett förslag är att bygga utbildningen utifrån olika scenarier där teori får möta praktik.

6.2 Elever på gruppnivå

Resursfördelningsmodellen i grundskoleförvaltningen är uppbyggd av individdata men tillämpas på gruppnivå. Skolornas index uppdateras årsvis och viktas sedan över de tre senaste åren.

6.2.1 Skolbyten

Tillämpningen på gruppnivå får konsekvenser när skolor med lägre index tar emot elever från en skola med högre index. Grundbeloppet minskar för den specifika eleven i samband med skolbytet. Det tar modellen hänsyn till och fångar upp inför nästa årsbudget via en variabel som kallas ”skolmiljö” som har visat sig ha ett starkt samband med elevernas måluppfyllelse. Variabeln förklaras av att elever som bor i lågindex områden i genomsnitt når bättre skolresultat om de går i en skola i en mer gynnsam miljö.

Förvaltningen behöver kartlägga och värdera vilken påverkan eftersläpningens effekter har för våra verksamheter, under pågående läsår och hur viktningen av index fångar upp skolbyten.

6.2.2 Elevomsättning

Rektor förväntas skapa en flexibel organisation som anpassas av ett grundbelopp som baseras på hur många elever som finns i skolan just den månaden. Rektorer på skolor med hög elevomsättning inför och under läsåret upplever sig stressade över uppgiften att balansera elevernas behov av långsiktiga relationer med en flexibel organisation. I förvaltningens uppföljningsrapport från mars 2019 förstärks det med analysen att den största påverkan på skolornas ekonomiska resultat är minskning eller ökning av elevantal (uppföljningsrapport mars 2019). Detta skapar konsekvenser för skolor som inte har ett statistiskt elevunderlag.

För att värdera hur skolbyten påverkar rektorers förutsättning föreslås elevflöden kartläggas och följas över tid.

6.2.3 Udda elevtal

Idag är det rektor som äger beslutet om antalet klasser medan skolplaceringarna görs centralt. Samverkan mellan rektor och den centrala elevplaceringen behöver enligt flera rektorer och tjänstemän förstärkas med ett bredare verksamhetsperspektiv. Förslagsvis skapas ett samverkansråd som utarbetar ett nära samarbete mellan handläggare på den centrala elevplaceringen och rektorer. Med syfte att planera den mest effektiva organisationen utifrån antalet klasser i läsårsstarten och en optimerad elevplacering utifrån ett verksamhetsperspektiv.

6.3 Lokalernas beskaffenhet

Lokalernas beskaffenhet skiljer sig åt markant i staden och återkommer under utvärderingen som en utmaning för rektors förutsättningarna att tillämpa modellen.

Hur lokalernas beskaffenhet ska hanteras föreslås utredas inom skolenhetsutredningen.

7 Pågående förbättring

Under det senaste året har förvaltningen påbörjat utredningar i syfte att förbättra modellen för våra elever och skolor samt vidga modellen att inkludera fler elevgrupper t.ex. grundsärskolor.

7.1 Resursfördelningsmodell för grundsärskolan

För att ge likvärdiga förutsättningar för elever inom grundsärskolan och förfina ekonomistyrningen har en resursfördelningsmodell för grundsärskolan tagits fram under 2019 och beslutades i halvårsskiftet.

Beslutet innebär en differentierad grundsärskolepeng utifrån ämne/ämnesområde samt tre stödnivåer.

7.2 Skärgårdsskolorna

Förvaltningen utreder om resursfördelningsmodellen skapar likvärdiga förutsättningar för skolorna i södra skärgården som för övriga skolor i staden. Det kan konstateras att samordningen mellan skolor i södra skärgården tillsammans med udda elevtal skiljer sig från övriga skolors möjligheter att organisera sig.

Därför kommer förvaltningen utreda om och hur modellen behöver justeras för skolorna i södra skärgården.

7.3 Fritidsverksamhet för 10–13 åringar

Mot bakgrund av att den öppna fritidsverksamheten organiseras och finansieras på olika sätt i Göteborg som ett arv från stadsdelsorganisationen, ser förvaltningen över verksamheten och dess resursfördelning.

7.4 Resursmodellen och det systematiska kvalitetsarbetet

Grundskoleförvaltningen har i uppdrag att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Systematisk och strukturerad dialog är en viktig grund i det systematiska kvalitetsarbetet för att förstå orsaker och samband till skolans resultat och elevers måluppfyllelse. En del av sådan dialog är att huvudman tillsammans med skolans personal, utvärderar hur de tilldelade resurserna påverkar skolans resultat. Styrdokument och forskning visar att de skolor som för en regelbunden dialog är det vanligare att rektorerna upplever att dialogen har betydelse för kommunens efterföljande resursfördelning, än bland de skolor som för en dialog mer sällan.

Uppdrag från grundskolenämnden

Beskrivning av uppdraget	Dnr	Ansvarig	Tidpunkt för uppdraget	Preliminärt klart	Redovisat	Fullgjort
Uppdrag att utvärdera indiviutskottets arbete	N609-1046/18	Nils Kaiser	GN 22 augusti 2018 § 30	24 september 2019		
Uppdrag att lämna förslag till reviderad delegationsordning, vari ska ingå vilka ytterligare ärenden som kan delegeras till individutskottet	N609-1046/18	Nils Kaiser	GN 22 augusti 2018 § 30			
Uppdrag att lämna förslag till hur incitament kan utformas så att det blir mer attraktivt för lärare att arbeta i skolor med högt socioekonomiskt index	N609-0118/18	Kristin Perem	GN 22 augusti 2018, § 32			
Uppdrag att redovisa beslutsprocessen avseende Gårdstensskolan samt förvaltningens samverkan med stadsdelarna kring barn och elevers situation		Ulrica Johansson Eeva Bolin	24 oktober 2018, § 71		Delredovisat 2018-11-21, § 86	
Uppdrag att kontinuerligt för grundsärskolan och grundsärskolan inriktning träning, till rektor lämna förslag till indelning av timmar i olika årskurser utifrån bestämmelserna i skolförordningen	N609-1908/18	Helena Sjöberg	19 december 2018, § 112	Kontinuerligt		
Uppdrag att fatta beslut om bidrag till nattomsorg och öppen fritidsverksamhet i särskild ordning	N609-3427/18	Helena Sjöberg	19 december 2018, § 115, punkt 5			
Uppdrag att under 2019 återkomma med ersättningsmodell för skolor med glesbygdsförutsättningar	N609-3427/18	Helena Sjöberg	19 december 2018, § 115, punkt 8	Under år 2019		

Beskrivning av uppdraget	Dnr	Ansvarig	Tidpunkt för uppdraget	Preliminärt klart	Redovisat	Fullgjort
Uppdrag att fatta ett likalydande beslut om bidrag för respektive enskild huvudman (reviderade ersättningsbelopp)	N609-3427/18	Helena Sjöberg	21 mars 2019, § 62, punkt 4			
Uppdrag att lyfta ansvaret från Eriksbo fritidspark från Eriksboskolan och i samråd med berörda aktörer i närområdet undersöka möjligheterna för parken att bli kvar som mötesplats för barn och unga med öppen verksamhet, en attraktiv utemiljö och djurhus	N609-1795/18	Helena Sjöberg Ulrica Johansson	16 januari 2019, § 24			
Uppdrag att återkomma till nämnden med fördjupad information om hur det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs på individ-, grupp- och organisationsnivå, att återkomma till nämnden med en plan för hur det systematiska arbetsmiljöarbetet på organisationsnivå kontinuerligt ska återrapporteras till nämnden. att inom ramen för grundskolenämndens arbetsmiljöansvar sätta tydliga mål för arbetsmiljöarbetet och att dessa inkluderas i nämndens uppföljningsarbete	N609-0490/19	Kristin Perem	6 februari 2019, § 45			
Uppdrag att säkerställa att alla skolor i Göteborg har tillgång till kompetens för att stärka dem i deras jämställdhetsarbete samt att redovisa till grundskolenämnden hur uppdraget utförts Uppdrag att i det fortsatta systematiska kvalitetsarbetet stötta skolornas jämställdhetsarbete	N609-0651/19	Helena Sjöberg	21 mars 2019, § 60			

Beskrivning av uppdraget	Dnr	Ansvarig	Tidpunkt för uppdraget	Preliminärt klart	Redovisat	Fullgjort
Uppdrag att starta integrerad tvåspråkig undervisning F-6 på Askimsskolan. Uppdrag att återkomma med en fördjupad analys av konsekvenserna av att starta tvåspråkig skola med eget spår F-9 på Kvibergsskolan. Uppdrag att återkomma med rapport om tvåspråkig undervisning tre år från att den tvåspråkiga skolan har startat. Uppdrag att samverka med sverigefinska rådet i den fortsatta hanteringen av ärendet	N609-851/18	Helena Sjöberg	21 mars 2019, § 75			
Uppdrag att säkerställa skolsituationen för svårt allergiska elever utifrån ett likvärdighetsperspektiv i ordinarie verksamhet	N609-659/18	Helena Sjöberg	21 mars 2019, § 76			
Uppdrag att kartlägga och redovisa det förebyggande och främjande elevhälsoarbetet som sker på Göteborgs stads grundskolor för alla elever samt att föreslå hur detta arbete kan utvecklas och säkerställas för alla elever.	N609-1304/19	Eeva Bolin	21 mars 2019, § 86	20 november 2019 inom ramen för kvalitetsrapport		
Uppdrag gällande omsorg på obekvämt arbetstid att inför terminsstart 2019/2020, utreda och fastställa gemensamma riktlinjer för hur denna verksamhet ska organiseras.	N609-3875/18	Helena Sjöberg	23 april 2019, § 108			
Uppdrag att se över och redovisa vilka rutiner som finns för att garantera hur barn som har skyddat boende ska kunna få undervisning.	N609-2296/19	Eeva Bolin	23 april 2019, § 120	24 september 2019 inom ramen för UR 2		
Uppdrag att återkomma med en djupare analys samt förslag till åtgärder utifrån erfarenheter och framförda synpunkter vid årets skolval.	N609-2766/19	Nils Kaiser	19 juni 2019, § 145	24 september 2019		
Uppdrag att redovisa hur förvaltningen arbetar med skolans demokratiuppdrag och i samband med det särskilt redovisa hur arbetet mot antisemitism genom Toleransprojektets metod kan riktas till fler	N609-4216/19	Helena Sjöberg	21 augusti 2019, 162			

Beskrivning av uppdraget	Dnr	Ansvarig	Tidpunkt för uppdraget	Preliminärt klart	Redovisat	Fullgjort
Göteborgsförslag Skapa hinderbana vid Nytorpsskolan	N609-0039/19, N609-1649/18	Ulrica Johansson	2019-03-21, § 77 Beslut i grundskole- nämnden om uppdrag att bereda förslaget vidare och återkomma med ett tjänsteutlåtande i ärendet samt informera förslags- ställaren om handläggningsprocessen av förslaget			
Göteborgsförslag Förbättra utomhus- och trafikmiljöerna vid Bärbyskolan	N609-0863/18	Ulrica Johansson	Inkom 2017-06-26			
Göteborgsförslag Skapa idrotts- och hälsosall i Gunnilse	N609-196/18	Ulrica Johansson	Inkom 2017-10-11			
Uppdrag att lämna uppföljningar till nämnden om skolplaceringar samt om förvaltningens åtgärder för att uppfylla garanterad undervisningstid med anledning av att skolplaceringar försenats		Peter Callsen	GN 22 augusti 2018 § 29		2018-09-19, § 46 2018-10-24, § 67	X
Uppdrag att återkomma till nämnden med förslag till utformning av ett vetenskapligt råd	N609-0119/18	Helena Sjöberg	GN 22 augusti 2018 § 31	2019-04-23	2019-04-23, § 109	X
Uppdrag att lämna förslag till arbetsordning för grundskolenämnden	N609-2400/18	Peter Callsen	GN 22 augusti 2018, § 37		2019-01-02, § 10	X
Uppdrag att redovisa hur grundsärskolan nyttjas av elever utifrån stadsdelstillhörighet	N609-2551/18	Helena Sjöberg	GN 19 september 2018, § 43		2019-03-21, § 67	X
Uppdrag att genomföra en fördjupad utredning med fokus på förutsättningar för etablering av tvåspråkig undervisning på svenska och finska i några av stadens regioner.	N609-0851/18	Helena Sjöberg	24 oktober 2018, 68		2019-03-21, § 75	X
Uppdrag att fatta ett likalydande beslut om bidrag för respektive enskild huvudman	N609-3427/18	Helena Sjöberg	19 december 2018, § 115, punkt 9		2019-03-21 § 83	X

Beskrivning av uppdraget	Dnr	Ansvarig	Tidpunkt för uppdraget	Preliminärt klart	Redovisat	Fullgjort
Uppdrag att vid nämndens sammanträde den 21 mars 2019 redovisa hur jämställdhetsperspektivet är formulerat i relevanta styrdokument för förvaltningen, generellt redovisa vilken kompetens inom jämställdhet som finns på de kommunala grundskolorna i Göteborg idag samt på vilket sätt det finns tillgång till kompetens för att stärka jämställdhetsarbetet.	N609-0651/19	Helena Sjöberg	6 februari 2019, § 53		Redovisat 2019-03-21 § 59	X
Uppdrag att till nämnden redovisa hur dagens arbete inom Skolfam utförs, hur många elever som står i kö till Skolfam, förvaltningens plan för Skolfam samt att återkomma med information kring placerade barns skolgång.	N609-1161/19	Bo Niklasson	21 mars 2019, § 85		22 maj 2019 § 129	X

Uppdrag från kommunfullmäktige till grundskolenämnden i budget för 2019

Beskrivning av uppdraget	Dnr	Ansvarig	Tidpunkt för uppdraget	Preliminärt klart	Redovisat	Fullgjort
Uppdrag att inrätta ett aktivt skolval	N609-2766/19	Peter Callsen	2018-06-18 KF § 2		2019-06-19 §	X
Uppdrag att tillsätta en utredning/följa upp SLKs kartläggning av rektorers arbetsmiljö	N609-1397/18	Kristin Perem	2018-06-18 KF § 2	Uppföljningsrapport 2,4		
Uppdrag att genomföra lönekartläggningar för lärare	N609-1397/18	Kristin Perem	2018-06-18 KF § 2	Uppföljningsrapport 2, 4		
Uppdrag att ta fram kommundemensamma regler, rutiner och uppföljning av elevers närvaro	N609-1397/18	Helena Sjöberg	2018-06-18 KF § 2	Uppföljningsrapporterna 2, 4		
Uppdrag att inrätta en skolakut	N609-1397/18	Bengt Randén	2018-06-18 KF § 2	Uppföljningsrapporterna 2, 4		
Uppdrag att säkerställa att förskole- och skolutredningens förstärkningsområden implementeras	N609-1397/18	Bengt Randén	2018-06-18 KF § 2	Uppföljningsrapporterna 2, 4		
Uppdrag att genomföra kartläggningar av nuvarande planer, behov av nya skolor och underhåll samt se över skolorganisationen som helhet	N609-1397/18	Helena Sjöberg Ulrica Johansson	2018-06-18 KF § 2	Uppföljningsrapporterna 2, 4		
Uppdrag att ta fram nytt uppföljningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet	N609-1397/18	Helena Sjöberg	2018-06-18 KF § 2	Uppföljningsrapporterna 2, 4		
Uppdrag att minska lärarnas administrativa börda	N609-1397/18	Kristin Perem	2018-06-18 KF § 2	Uppföljningsrapporterna 2, 4		
Uppdrag att erbjuda praktikplatser och olika former av sommarjobb till unga	N609-1397/18	Kristin Perem	2018-06-18 KF § 2	Uppföljningsrapporterna 2, 4		

Uppdrag från kommunfullmäktige till grundskolenämnden utöver från KF:s budget

Beskrivning av uppdraget	Dnr	Ansvarig	Tidpunkt för uppdraget	Preliminärt klart	Redovisat	Fullgjort
Uppdrag att genomföra en försöksverksamhet med lärarassistenter på ett antal skolor i Göteborgs Stad	N609-0242/18	Kristin Perem	KF 2019-02-21 §19	Uppföljningsrapporterna 2, 4		

Uppdrag i mål- och inriktningsdokument

(Uppdrag som är desamma som de från KF enligt sammanställning på sidan 6 har inte tagits med)

Beskrivning av uppdraget	Dnr	Ansvarig	Tidpunkt för uppdraget	Preliminärt klart	Redovisat	Fullgjort
Uppdrag att ta fram ett flertal indikationer som nämnden ska följa upp i uppföljningsrapporten samt årsrapporten	N609-1397/18	Helena Sjöberg	2018-12-05	Uppföljningsrapport 2,4		
Uppdrag att återkomma inför budget 2020 med en analys över hur den nya samlade skolpengen har fungerat och lämnat förslag på eventuella förändringar	N609-1397/18	Helena Sjöberg	2018-12-05	Uppföljningsrapport 2,4		
Uppdrag att återkomma med en prognos på kort och lång sikt när det gäller skolans kompetensförsörjning samt eventuella förslag på åtgärder	N609-1397/18	Kristin Perem	2018-12-05	Uppföljningsrapporterna 2, 4		
Uppdrag att följa upp och analysera bedömningsunderlag i lågstadiet samt nationella prov i åk 3, 6 och 9 och betygsresultat	N609-1397/18	Helena Sjöberg	2018-12-05	Uppföljningsrapporterna 2, 4		
Uppdrag att utreda införandet av spetsklasser på högstadiet.	N609-1397/18	Helena Sjöberg	2018-12-05	Uppföljningsrapporterna 2, 4		
Uppdrag att undersöka intresset för att delta i försöksverksamheten med betyg från årskurs 4	N609-1397/18	Helena Sjöberg	2018-12-05	Uppföljningsrapport 2, 4		
Uppdrag att utreda ett screeningtest av elever i lågstadiet med syftet att hitta tidiga tecken på läs- och skrivsvårigheter	N609-1397/18	Helena Sjöberg	2018-12-05	Uppföljningsrapporterna 2, 4		

Uppdrag i mål- och inriktningsdokument (forts)

(Uppdrag som är desamma som de från KF enligt sammanställning på sidorna 6-7 har inte tagits med)

Beskrivning av uppdraget	Dnr	Ansvarig	Tidpunkt för uppdraget	Preliminärt klart	Redovisat	Fullgjort
Uppdrag att säkerställa kompetensförsörjningen samt det systematiska kvalitetsarbetet i grundskolan	N609-1397/18	Eeva Bolin	2018-12-05	Uppföljningsrapporterna 2, 4		
Uppdrag att säkerställa en likvärdig undervisning, säkra samverkan, skapa strukturer för kollegialt lärande och systematiskt kvalitetsarbete i förskoleklassen	N609-1397/18	Helena Sjöberg	2018-12-05	Uppföljningsrapport 2		
Uppdrag att kartlägga behörigheten bland fritidshemmens personal	N609-1397/18	Kristin Perem	2018-12-05	Uppföljningsrapporterna 2, 4		
Uppdrag att starta fler mottagningsenheter och introduktionsklasser för nyanlända elever	N609-1397/18	Eeva Bolin	2018-12-05	Uppföljningsrapport 2, 4		
Uppdrag att fördjupa samarbetet med fristående huvudmän och inrätta ett råd mellan nämnd och fristående huvudmän	N609-1397/18	Helena Sjöberg	2018-12-05	Uppföljningsrapport 2, 4		
Uppdrag att i samverkan ta fram en stadengemensam digitaliseringsstrategi för skolväsendet	N609-1397/18	Pär Wikström	2018-12-05	Uppföljningsrapport 2, 4		